

Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde måndagen den 17 december 2018

Tid:

kl. 14:00-18:35

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-28

Justerat den 20 december 2018 Anslaget den 21 december 2018

Cecilia Brinck

Rana Nasrindotter

Ann-Katrin Åslund

Mats Larsson
Sekreterare

**§ 1
Justering**

Förste vice ordföranden Rana Nasrindotter (S) och andre vice ordföranden Ann-Katrin Åslund (L) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Cecilia Brinck (M). Justering sker den 20 december 2018.

§ 2

Nr 2018:11 av Jan Valeskog (S) till borgarrådet Joakim Larsson om stopp för byggande av Nobelcenter - trots majoritetsstöd i kommunfullmäktige

KS 2018/1506

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Borgarrådet Valeskog (S) har ställt en interpellation om stopp för byggande av Nobelcenter - trots majoritetsstöd i kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige beslutade den 5 november 2018 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Larsson (M) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig borgarråden Larsson, Valeskog och Slottner.

§ 3
Bordläggning av interpellation

KS 2018/1539

Beslut

Kommunfullmäktige bordlägger interpellation nr 12 för år 2018 till nästa sammanträde den 28 januari 2019.

§ 4 Nya interpellationer

Beslut

Interpellationerna får ställas.

Följande interpellationer anmäls:

Nr 2018:13 av Clara Lindblom (V) till finansborgarrådet Anna König Jerlmyr (M) om lönetillägg. Rotel I
Dnr KS 2018/1627

Nr 2018:14 av Jan Valeskog (S) till borgarrådet Joakim Larsson (M) om risken för BlåGrönt stopp av 400 bostäder i Hammarbyskogen. Rotel II
Dnr KS 2018/1635

Nr 2018:15 av Jan Valeskog (S) till borgarrådet Joakim Larsson (M) om risken för BlåGrönt stopp för 1500 bostäder i Stadshagen. Rotel II
Dnr KS 2018/1636

Nr 2018:16 av Jan Valeskog (S) till borgarrådet Joakim Larsson (M) om risken för BlåGrönt stopp för 1000 bostäder på Årstafältet. Rotel II
Dnr KS 2018/1637

Nr 2018:17 av Alexander Lindholm (S) till borgarrådet Karin Ernlund (C) avseende tillgång till träningsytor för ungdomsfotbollen i Stockholm Stad. Rotel VI
Dnr KS 2018/1638

§ 5

**Nr 2018:13 av Clara Lindblom (V) till finansborgarrådet
Anna König Jerlmyr (M) om lönetillägg**

KS 2018/1627

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Borgarrådet Lindblom (V) har ställt en interpellation om lönetillägg. Kommunfullmäktige beslutade den 17 december 2018 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet König Jerlmyr (M) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig borgarråden König Jerlmyr och Lindblom.

**§ 6
Bordläggning av interpellation**

KS 2018/1635

Beslut

Kommunfullmäktige bordlägger interpellation nr 14 för år 2018 till nästa sammanträde den 28 januari 2019.

§ 7

Nr 2018:15 av Jan Valeskog (S) till borgarrådet Joakim Larsson (M) om risken för BlåGrönt stopp för 1500 bostäder i Stadshagen

KS 2018/1636

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Borgarrådet Valeskog (S) har ställt en interpellation om risken för BlåGrönt stopp för 1500 bostäder i Stadshagen.

Kommunfullmäktige beslutade den 17 december 2018 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Larsson (M) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig borgarråden Larsson och Valeskog.

**§ 8
Bordläggning av interpellationer****Beslut**

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationerna nr 16 och 17 för år 2018.

§ 9 **Frågestund**

Fråga 1

Borgarrådet Valeskog (S) ställer en fråga om segregation.

Borgarrådet König Jerlmyr (M) svarar på frågan.

Fråga 2

Rikard Warlenius (V) ställer en fråga om Värtaverket.

Borgarrådet Luhr (MP) svarar på frågan.

Fråga 3

Peter Wallmark (SD) ställer en fråga om försörjningsstöd till illegala som uppehåller sig i vår stad.

Borgarrådet König Jerlmyr (M) svarar på frågan.

Fråga 4

Borgarrådet Bjuggren (S) ställer en fråga om Agenda 2030-målet om hållbara städer.

Borgarrådet Luhr (MP) svarar på frågan.

Fråga 5

Torun Boucher (V) ställer en fråga om de fortsatta förutsättningarna för "Ortens bästa poet".

Borgarrådet Naddebo (C) svarar på frågan.

Fråga 6

Peter Wallmark (SD) ställer en fråga om Stockholms bebyggelseutveckling.

Borgarrådet Larsson (M) svarar på frågan.

Fråga 7

Karin Gustafsson (S) ställer en fråga om ombildningar.

Borgarrådet Wedin (M) svarar på frågan.

Fråga 8

Lars Bäck (V) ställer en fråga om allmännyttans position.

Borgarrådet Wedin (M) svarar på frågan.

Fråga 9

Claes Elmgren (S) ställer en fråga om kultur i ytterstaden.

Borgarådet Naddebo (C) svarar på frågan.

§ 10 Anmälningar

Beslut

Anmälningarna godkänns.

Skrivelser som har inkommit till kommunfullmäktige under tiden den 6 november 2018 – 17 december 2018 och delgivits berörda organ anmäls.

§ 11
Anmälan av granskning av delårsrapport

Beslut

Granskning av delårsrapport 2018 läggs till handlingarna.

**§ 12
Närvaro**

Närvaro antecknas enligt **bilaga 1**.

**§ 13
Justering**

Förste vice ordföranden Rana Nasrindotter (S) och andre vice ordföranden Ann-Katrin Åslund (L) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Cecilia Brinck (M). Justering sker den 20 december 2018.

§ 14**Valärende: Ny mandatperiod: val av ledamöter och ersättare i nämnder**

Val av ledamöter, suppleanter och revisorer i stiftelser, val av gode män enligt fastighetsbildningslagen, val av ledamöter och ersättare i Storstockholms brandförsvaret, val av vigsselförrättare, val av ledamöter i rådet till skydd för Stockholms skönhet, val av ledamöter och ersättare till Östra Sveriges luftvårdsförbund

Beslut

1. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valberedningens förslag, bilaga till valärendet med tillägg enligt Erik Slottners förslag.
2. Inkallelseordning för ersättare vid ordinarie ledamöters frånvaro bestäms enligt förslag i valärendet.
3. Vakanser bordläggs.

Ärendet

Valärende: Ny mandatperiod: val av ledamöter och ersättare i nämnder behandlas.

I ärendet yttrar sig borgarrådet Slottner.

Förslag till beslut

Borgarrådet Slottner (KD) föreslår ett tillägg till valberedningens förslag, att Lisa Fuglesang (KD) väljs till ersättare i fastighetsnämnden.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut, kommunstyrelsens och valberedningens förslag med tillägg från borgarrådet Slottner, som godkänns.

§ 15**Valärende: Ny mandatperiod: val av ombud till Storsthlm (tidigare KSL)****Beslut**

1. 62 ombud och 62 ersättare utses till Storsthlm (tidigare KSL) förbundsmöten under åren 2019 – 2022, enligt valberedningens förslag, bilaga till valärendet.
2. Föreslagna val av ersättare bestämmer den ordning som ersättarna ska inträda till tjänstgöring.
3. Vakanser bordläggs.
4. Sammanträdesarvode ska utgå till ombud och ersättare enligt samma belopp som sammanträdesarvode för nämnder.

Ärendet

Valärende: Ny mandatperiod: val av ombud till Storsthlm (tidigare KSL) behandlas.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens och valberedningens förslag.

§ 16**Valärende: Ny mandatperiod: val av revisorer för nämnder****Beslut**

1. Indelning av stadens verksamhet i tre revisionsområden fastställs i enlighet med vad som sägs i valärendet.
2. Tjugo revisorer utses, bland dem en ordförande och en vice ordförande för revisionsområde 1 (revisorsgrupp 1) för åren 2019–2022, enligt valberedningens förslag, bilaga till valärendet.
3. Av de tjugo revisorerna utses nio revisorer, bland dem en ordförande och en vice ordförande, för revisionsområde 2 (revisorsgrupp 2) för åren 2019–2022, enligt valberedningens förslag, bilaga till valärendet.
4. Av de tjugo revisorerna utses elva revisorer, bland dem en ordförande och en vice ordförande, för revisionsområde 3 (revisorsgrupp 3) för åren 2019–2022, enligt valberedningens förslag, bilaga till valärendet.
5. Av de tjugo revisorerna utses fem ledamöter – däribland de utsedda ordförandena i revisorsgrupperna – och fem ersättare i revisorskollegiet för åren 2019–2022, enligt valberedningens förslag, bilaga till valärendet.
6. Ordföranden i revisorsgrupp 1 utses till ordförande i revisorskollegiet och ordföranden i revisorsgrupp 3 utses till vice ordförande i kollegiet.
7. Föreslagna val av ersättare bestämmer den ordning som ersättarna ska inträda till tjänstgöring.
8. Fem revisorer, bland dem en ordförande, utses för granskning av revisorskollegiets administrativa förvaltning för åren 2019–2022, enligt valberedningens förslag, bilaga till valärendet.
9. Vakanser bordläggs.

Ärendet

Valärende: Ny mandatperiod: val av revisorer för nämnder behandlas.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens och valberedningens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens och valberedningens förslag.

§ 17**Valärende i kommunfullmäktige**

Avsägelse och fyllnadsval

17 december 2018

KS 2018/259

Beslut

1. Avsägelse och entlediganden godkänns.
2. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valberedningens och kommunstyrelsens förslag.
3. Om inte annat framgår inträder den senast valda ersättaren sist till tjänstgöring för sitt parti.
4. Om en ersättare/suppleant utses till ordinarie ledamot, utses en ny ersättare/suppleant.
5. För avsägelse i kommunfullmäktige hemställs om ny sammanräkning hos länsstyrelsen.
6. Vakanser bordläggs.

Ärendet

Valärende i kommunfullmäktige den 17 december 2018 behandlas.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

§ 18**Medlemskap C/O City**

Hemställan från miljö- och hälsoskyddsnämnden

KS 2018/1392

Beslut

1. Stockholms stad ansöker om medlemskap i föreningen C/O City.
2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska ansöka om medlemskapet i föreningen C/O City.
3. Kostnaden för medlemskapet ska finansieras inom miljö- och hälsoskyddsnämndens budget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Medlemskap C/O City.

I ärendet yttrar sig borgarrådet Luhr.

Förslag till beslut

Borgarrådet Luhr (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 19

Arvodering av förtroendevalda

KS 2018/1549

Beslut

1. Arvode ska utges till Martin Hansson (MP) om 50 procent av helt arvode under perioden 1 januari 2019 till 14 oktober 2022.
2. Arvode ska utges till Mariana Moreira Duarte (MP) om 50 procent av helt arvode under perioden 1 januari 2019 till 14 oktober 2022.

Jäv

Martin Hansson och Mariana Moreira Duarte deltar inte i ärendets behandling eller beslut.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller arvodering av förtroendevalda.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 20**Uppföljning av budget 2018 – Tertialrapport 2 med delårsbokslut per den 31 augusti**

Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholm stad, dnr KS 2018/1314

Länsstyrelsen Stockholm - Inspektion av Överförmyndarnämnden i Stockholms stad, dnr KS 2018/1090

Socialtjänstinspektörernas årsrapport 2017, dnr KS 2018/393
Socialtjänstinspektörernas kvalitetsgranskning: Ungdomar med kriminellt beteende och missbruksproblem – tillämpning av LVU, dnr KS 2018/394

Funktionshinderinspektörernas årsrapport 2017, dnr KS 2018/395

Uppföljning av stadens lex Sarah rapportering år 2017, dnr KS 2018/833

Inriktning av FoU-medel för lokala utvecklingsprojekt och studieresor år 2019, samt redovisning av forsknings- och lokala utvecklingsprojekt år 2017, dnr KS 2018/1099

Läromedelspolicy, dnr KS 2018/864

Uppföljning av vård- och omsorgsboende, hemtjänst, servicehus och dagverksamhet för år 2017, dnr KS 2018/671
Utvärdering av Stockholms stads program för upphandling och inköp, dnr KS 2018/821

Reviderade regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad, dnr KS 2018/1451
KS 2018/1049

Beslut

Kommunfullmäktige återremitterar beslutspunkterna 16 och 17 nedan.

1. Delårsbokslut per den 31 augusti 2018 för Stockholms stad godkänns.
2. Redovisade avsättningar om 366 mnkr godkänns.
3. Kommunstyrelsen ska förvärva erforderligt antal lagerbolag, inför en eventuellt kommande tomträttsupplåtelse eller överlåtelse av fastigheter från fastighetsnämnden och exploateringsnämnden.
4. Kommunstyrelsen får i samband med stadens större uppföljningsärenden besluta om revidering av definitioner och årsmål för kommunfullmäktiges indikatorer.
5. Förändring av indikatorer, årsmål eller ansvarig nämnd/bolagsstyrelse godkänns enligt bilaga 3 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
6. Förlänga upphörandetiden för uppsägning av vissa hyresobjekt inom Ramavtal för särskilda boendeformer med

- mera med Micasa Fastigheter i Stockholm AB till och med 31 december 2019 med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
7. Länsstyrelsen Stockholm – Inspektion av Överförmyndanämnden i Stockholms stad, bilaga 10 till utlåtandet, dnr KS 2018/1090 godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
 8. Socialtjänstinspektörernas årsrapport 2017, bilaga 11 till utlåtandet, dnr KS 2018/393 godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
 9. Socialtjänstinspektörernas kvalitetsgranskning: Ungdomar med kriminellt beteende och missbruksproblem – tillämpning av LVU, bilaga 12 till utlåtandet, dnr KS 2018/394 godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
 10. Funktionshinderinspektörernas årsrapport 2017, bilaga 13 till utlåtandet, KS 2018/395 godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
 11. Uppföljning av stadens lex Sarah-rapportering år 2017, bilaga 14 till utlåtandet, dnr KS 2018/833 godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
 12. Inriktning av FoU-medel för lokala utvecklingsprojekt och studieresor år 2019, samt redovisning av forsknings- och lokala utvecklingsprojekt år 2017, dnr KS 2018/1099 godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
 13. Läromedelspolicy, bilaga 16 till utlåtandet, dnr 2018/864 godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
 14. Uppföljning av vård- och omsorgsboende, hemtjänst, servicehus och dagverksamhet 2017, dnr KS 2018/671, bilaga 7 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
 15. Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad (dnr KS 2018/1314) inklusive däri angivna ramar för total extern upplåning och intern utlåning till och borgensåtagande för bolagen fastställs, se bilaga 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, och börjar gälla från den 1 januari 2019.
 16. Förslaget att regler för intagning och plats i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholms stad (dnr KS 2018/1451), bilaga 8 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, och att de ska följas av samtliga huvudmän oavsett regiform från och med 1 februari 2019, återremitteras.
 17. Förslaget att utbildningsnämnden ska uppdatera stadens riktlinjer för fristående förskola och pedagogisk omsorg i enlighet med förslaget om reviderade regler för intagning och plats i förskolan, dnr KS 2018/1451, återremitteras.

18. Kommunstyrelsen ska genomföra versionsbyte av det koncerngemensamma ekonomisystemet inkl. ersättningsleverans av planeringsverktyget. Finansieringen för den del som avser stadens nämnder sker genom disposition av eget kapital. Finansiering för den del som avser stadens bolag sker via Stockholms Stadshus AB.
19. Kommunstyrelsen ska genomföra upphandling av inkassotjänster.
20. Under förutsättning att staden beviljas ansökt statsbidrag för att minska segregation godkänns fördelning av medlen enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
21. Fördelning av statsbidrag för förstärkt kommunbidrag för ensamkommande barn och ungdomar godkänns enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
22. Fördelning av statsbidrag för extratjänster godkänns enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
23. Fördelning av stöd för att genomföra lovaktiviteter godkänns enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
24. Fördelning av statliga medel för feriejobb till stadens nämnder godkänns enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
25. Nämnderna medges medel för sociala investeringar med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
26. Fastighetsnämndens avkastningskrav ökar med 5,1 mnkr med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
27. Fastighetsnämnden medges rätt att omprioritera medel till den långsiktiga planen för idrottsinvesteringar enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
28. Stadsledningskontorets slutrapport ”Utvärdering av Stockholms program för upphandling och inköp”, dnr 2018/821, bilaga 6 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna och Vänsterpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för egna förslag, utom i den del som avser återremiss av beslutspunkterna 16 och 17.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller uppföljning av budget 2018 – Tertiärrapport 2 med delårsbokslut per den 31 augusti.

I debatten yttrar sig borgarråden König Jerlmyr och Wanngård, Salar Rashid, borgarrådet Lindblom, Björn Ljung, borgarråden Larsson och Valeskog, Martin Hansson, Rikard Warlenius, borgarrådet Luhr, Sissela Nordling Blanco, borgarråden Jönsson, Ernlund, Bjuggren, Slottner och Wedin.

Förslag till beslut

Borgarrådet König Jerlmyr (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarråden Wanngård (S) och Lindblom (V) föreslår att kommunfullmäktige återremitterar beslutspunkterna 16 och 17 enligt Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Borgarråden Wanngård (S) och Lindblom (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma tilläggsförslag, **bilaga 2**.

Borgarrådet Wanngård (S) föreslår att kommunfullmäktige i övrigt beslutar enligt Socialdemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Borgarrådet Lindblom (V) föreslår att kommunfullmäktige i övrigt beslutar enligt Vänsterpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden prövar först yrkandet om återremiss av beslutspunkterna 16 och 17 och finner att kommunfullmäktige återremitterar beslutspunkterna med stöd av kommunallagens regler om minoritetsåterremiss.

Ordföranden ställer sedan kommunstyrelsens förslag mot Socialdemokraternas och Vänsterpartiets resepektive förslag i ärendet i övrigt mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Ordföranden ställer sedan Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma tilläggsförslag mot avslag och finner att kommunfullmäktige avslår förslaget.

Omröstning

Omröstning begärs och verkställs om tilläggsförslaget. Kommunfullmäktige godkänner följande omröstningsordning.

Den som vill avslå tilläggsförslaget förslag röstar ja.
Den som vill bifalla tilläggsförslaget röstar nej.

Omröstningsresultat

Med 62 ja-röster mot 39 nej-röster beslutar kommunfullmäktige
avslå tilläggsförslaget, **bilaga 3**.

§ 21**Överenskommelse om exploatering med försäljning av fastigheterna Humboldt 1, Bologna 1 i Hagastaden, Norrmalm, med Folkhem Trä AB, Folkhem AI AB, Folkhem Lärk AB, Folkhem Lönn AB samt Folkhem Björk AB**

Hemställen från exploateringsnämnden

KS 2018/1453

Beslut

1. Försäljning av fastigheten Bologna 1 i Hagastaden, Norrmalm, med en preliminär köpeskilling om cirka 162,7 mnkr godkänns och exploateringsnämnden medges rätt att träffa överenskommelse om exploatering i enlighet med bilaga 1 till utlåtandet.
2. Försäljning av fastigheten Humboldt 1 i Hagastaden, Norrmalm, med en preliminär köpeskilling om cirka 193,1 mnkr godkänns och exploateringsnämnden medges rätt att träffa överenskommelse om exploatering i enlighet med bilaga 2 till utlåtandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller överenskommelse om exploatering med försäljning av fastigheterna Humboldt 1, Bologna 1 i Hagastaden, Norrmalm, med Folkhem Trä AB, Folkhem AI AB, Folkhem Lärk AB, Folkhem Lönn AB samt Folkhem Björk AB.

I debatten yttrar sig borgarrådet Larsson och Martin Hansson.

Förslag till beslut

Borgarrådet Larsson (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 22**Utbyggnad av tunnelbanan till Barkarby, till Arenastaden via Hagastaden samt till Nacka och Söderort Sidoavtal till genomförandeavtalHemställan från exploateringsnämnden och trafiknämnden**

KS 2018/1228

Beslut

1. Sidoavtal (inklusive bilagor) till genomförandeavtal för tunnelbana till Arenastaden via Hagastaden, Barkarby och Nacka och Söderort, i enlighet med bilaga 1-6 till utlåtandet, godkänns.
2. Exploateringsnämnden medges rätt att teckna sidoavtalet samt erforderliga följdavtal och vid behov träffa tilläggsavtal, förutsatt att följdavtal eller tilläggsavtal inte är av principiell betydelse.
3. Exploateringsnämnden ska i övrigt beakta vad som framgår av detta utlåtande.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller utbyggnad av tunnelbanan till Barkarby, till Arenastaden via Hagastaden samt till Nacka och Söderort Sidoavtal till genomförandeavtalHemställan från exploateringsnämnden och trafiknämnden.

I ärendet yttrar sig borgarrådet Helldén.

Förslag till beslut

Borgarrådet Helldén (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 23
Återremiss av motion
2017/001265

Beslut

Kommunfullmäktige återremitterar motionen med ärendenummer 24 på kungörelsen.

Förslag till beslut

Borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige återremitterar motion nr 24 på kungörelsen.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

§ 24**Kommunen skall informera om återvändningsbidrag för hemvändande flyktingar och även i förekommande fall utbetala kommunala återvändningsbidrag**

Motion (2017:40) av Per Ossmer och Martin Westmont
(båda SD)

2017/000991

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som anförs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller svar på motion om att kommunen skall informera om återvändningsbidrag för hemvändande flyktingar och även i förekommande fall utbetala kommunala återvändningsbidrag.

I debatten yttrar sig Martin Westmont, borgarrådet Jönsson, Mads Lundgaard, Alexandra Mattsson Åkerström och Salar Rashid.

Förslag till beslut

Borgarrådet Jönsson (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Martin Westmont (SD) föreslår att kommunfullmäktige bifaller motionen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 25

Tillsättande av en särskild utredning angående snöröjningen inom Stockholms stad

Motion (2017:1) av Per Ossmer och Martin Westmont (båda SD)

2017/000142

Beslut

Motionen besvaras med hänvisning till vad som anförs i utlåtandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller svar på en motion om tillsättande av en särskild utredning angående snöröjningen inom Stockholms stad.

I debatten yttrar sig Martin Westmont och Ulla Hamilton.

Förslag till beslut

Ulla Hamilton (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag mot förslaget att bifalla motionen. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 26**Bättre djurskydd och att allt kött som upphandlas i stadens verksamheter ska ursprungsmärkas**

Motion av Martin Westmont och Per Ossmer (båda SD)

KS 2018/411

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller svar på en motion om bättre djurskydd och att allt kött som upphandlas i stadens verksamheter ska ursprungsmärkas.

I debatten yttrar sig Martin Westmont, Eva Solberg och borgarråden Luhr och Jönsson.

Förslag till beslut

Eva Solberg (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden ställer kommunstyrelsens förslag mot förslaget att bifalla motionen. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 27

**Interpellation (2018:16) av Jan Valeskog (S) till
borgarrådet Joakim Larsson (M) om risken för BlåGrönt
stopp för 1000 bostäder på Årstafältet**

KS 2018/1637

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Borgarrådet Valeskog (S) har ställt en interpellation om risken för BlåGrönt stopp för 1000 bostäder på Årstafältet.

Kommunfullmäktige beslutade den 17 december 2018 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Larsson (M) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig borgarråden Valeskog, Larsson och Ernlund samt Ulf Walther.

**§ 28
Nyväckta motioner**

Under tiden 27 november 2018 till 17 december 2018 väcktes följande motioner:

1. Motion av Karin Wanngård m.fl. (S) om byggande av en ny tunnelbanelinje, sträckan Alvik-Hässelby (via Bromma flygplats), för att trafikförsörja befolkningen i ett växande Bromma.
Dnr KS 2018/1801
2. Motion av Emilia Bjuggren (S) om social investeringsfond i Stockholms Stad.
Dnr KS 2018/1802

Närvarolista

upprättad vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 17 december 2018

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
49	Brinck, Cecilia (Ordförande)		M	15:37	18:34
104	Carlstedt, Rana (1:e v Ordf)		S	13:57	18:33
50	Åslund, Ann-Katrin (2:e v Ordf)		L	14:31	18:33
82	Abdulahi Mohamed, Ahmed		MP	16:05	18:34
56	Abdullahi Ali, Nassir		S	16:43	18:34
99	Agetoft, Linda		S	13:57	18:34
23	Bjuggren, Emilia		S	14:59	18:13
7	Boucher, Torun		V	14:38	18:33
24	Burell, Olle		S	13:59	18:34
91	Byström, Felix		SD	15:13	18:33
61	Bäck, Lars		V	13:57	18:34
36	Carlsson, Christian		KD	13:57	18:34
72	Cederschiöld, Anna		M	15:42	18:34
17	Edholm, Lotta	Hasselgren, Mats	L	15:03	18:34
58	Edlund, Ingela		S	13:57	18:33
60	Edvardsson, Inger		S	13:57	18:33
41	Elfvén, Anne-Lie		L	15:49	18:34
54	Elmgren, Claes		S	15:12	18:34
20	Ernlund, Karin		C	15:59	18:34
76	Fava, Daniele	Dundar, Abit	L	15:36	18:33
10	Fernell-Ingelström, Yvonne		M	15:24	18:34
78	Fors, Emilie		L	15:54	18:34
42	Fälldin, Johan		C	14:00	18:33
77	Gerdes, Hanna		L	15:53	18:33
33	Granswed Baat, Sophia		M	16:05	18:34
25	Gustafsson, Karin		S	14:41	18:34
53	Göransson, Anders		S	13:57	18:34
11	Hamilton, Ulla		M	15:53	18:34
86	Hansson, Martin		MP	15:19	18:34

52	Hansson, Stefan		S	15:50	18:34
94	Hedelin, Joakim	Wallsén, Mona	SD	13:57	18:34
73	Hedrup, Tom	Gardos Ek, Petra	M	15:55	18:34
48	Helldén, Daniel		MP	13:58	18:33
71	Hellström, Anette		M	15:50	18:34
95	Herke, Bengt	Lundgaard, Mads	SD	14:30	18:34
14	Hollis, Michaela	Örbrink, Nike	KD	14:02	18:34
70	Häggman, Börje		M	14:34	18:32
80	Jacobsson, Kristin		C	15:33	18:34
29	Johansson, Tobias	Jama, Hassan	V	15:39	18:34
13	Järkeborn, Christoffer		M	15:53	18:34
18	Jönsson, Jan		L	15:53	18:33
12	Jönsson, Peter		M	16:04	18:34
30	Kratz, Tina		V	15:51	18:34
6	König Jerlmyr, Anna		M	14:00	18:33
92	Larsson, Björn		SD	13:57	18:34
5	Larsson, Joakim		M	14:00	18:33
74	Lennaárd, Fritz		M	15:34	18:34
9	Lindblom, Clara		V	14:29	18:34
84	Lindell, Anders		MP	15:58	18:34
46	Lindhagen, Åsa	Moreira Duarte, Mariana	MP	15:57	18:34
101	Lindholm, Alexander		S	13:57	18:34
45	Lindstål, Fredrik		C	13:59	18:34
16	Ljung, Björn		L	15:01	18:34
64	Ljuslin, Maria		V	15:52	18:34
47	Luhr, Katarina		MP	13:59	18:34
35	Lutz, Kristina		M	15:33	18:34
93	Malmström, Jeanette		SD	13:57	18:34
31	Mattsson Åkerström, Alexandra		V	14:00	18:33
63	Mirsafian, Arvand		V	15:41	18:34
28	Mjörnberg, Robert		V	15:24	18:34
37	Modigh, Sofia	Lönnberg, Ulf	KD	13:57	18:34
65	Mohammed, Rashid		V	14:19	18:34
19	Naddebo, Jonas		C	14:47	18:31

67	Nilsson, Johan		M	15:51	18:30
107	Nordling Blanco, Sissela		FI	14:20	18:33
79	Nyberg, Claes	Bessner, Linn	C	15:42	18:34
83	Obermüller, Cecilia		MP	16:13	18:33
59	Odin Ekman, Åsa		S	14:06	18:33
85	Olsson, Elin		MP	15:45	18:34
68	Paccamonti, Johan		M	15:42	18:33
105	Palm, Lisa		FI	14:08	18:33
106	Rantala Bonnier, Anna	Kaharascho Fridh, Madeleine	FI	15:52	18:33
51	Rashid, Salar		S	14:40	18:34
69	Redin, Jennyfer	Persson, Ole-Jörgen	M	15:56	18:32
62	Rooth, Rose-Marie Gabriella		V	16:21	18:34
26	Räihä, Mirja		S	15:42	18:33
44	Sabet, Banar	Kåberg, John	C	14:00	18:34
57	Said, Suleiman	Salvo, Maria-Elsa	S	15:54	18:34
39	Silverudd, Patrik		L	15:54	18:34
100	Sjöbergh, Ulla		S	14:00	18:34
103	Sjölander, Johan	Carlsson, Elisabet	S	15:42	18:34
15	Slottner, Erik		KD	14:02	18:33
40	Smedberg Palmqvist, Isabel		L	15:57	18:34
75	Solberg, Eva		M	15:44	18:34
55	Stavling, Margareta		S	14:01	18:34
27	Stenudd, Sara		V	15:43	18:34
34	Ström, Andrea		M	14:51	18:34
66	Sundin, Bo		M	14:01	18:33
32	Svärd, Lars		M	15:48	18:33
81	Tovatt, Lorentz	Larsson, Ewa	MP	16:01	18:34
22	Valeskog, Jan		S	13:57	18:31
38	Valier, Mikael		KD	14:36	18:34
98	Vikman, Arvid	Pettersson, Fredrik	S	14:03	18:33
90	Vinge, Linnéa		SD	14:30	18:33
89	Wallmark, Peter		SD	13:57	18:33
102	Walther, Ulf		S	15:57	18:34
21	Wanngård, Karin		S	15:53	18:33

8	Warlenius, Rikard	V	14:49	18:34
4	Wedin, Dennis	M	13:57	18:33
88	Westmont, Martin	SD	14:32	18:33
43	Wicklund, Susanne	C	15:36	18:33

KF 2018-12-17

Ärende 21

Karin Wanngård (S)

Clara Lindblom (V)

Uppföljning av budget 2018 - Tertialrapport 2 med delårsbokslut per den 31 augusti

Förslag till beslut

Vi föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att uppvakta riksdagens civilutskott med krav på bibehållet investeringsstöd för nyproducerade bostäder med lägre hyror.
2. Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att uppvakta riksdagens civilutskott med krav på att, för den skull riksdagsmajoriteten väljer att avskaffa investeringsstödet, detta genom övergångsregler sker på ett sätt som är förenligt med förutsägbarhet, rättssäkerhet och svensk förvaltningskultur så att de kommuner som ansökt om stödet under 2018 kan beviljas detsamma.

När Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna gemensamt röstade igenom 2019 års statsbudget avskaffade man investeringsstödet för byggande av hyresrätter med billigare hyror. På grund av beslutet kommer c:a 1800 bostäder att drabbas av högre hyra med motsvarande 1000-3000 kronor per månad. Flera hundra lägenheter i privat regi berörs också.

Det gör att många stockholmare inte kommer kunna efterfråga de bostäder som byggs och att segregationen därmed ökar parallellt med bostadsbristen. Resultatet för vanliga stockholmare blir färre hyresrätter med rimliga hyror. Särskilt hårt kommer beslutet slå mot utsatta grupper som exempelvis barnfamiljer i osäkra boendesituationer eller ungdomar och äldre med små ekonomiska marginaler.

Stockholm stad, som den kommun som är mest beroende av fler hyresrätter med rimliga hyror, bör framföra sin kritik mot detta och kräva att riksdagen ändrar detta beslut.

Högerpakten har valt denna politik för att kunna finansiera skattesänkningar för de med höga inkomster. Att prioritera detta framför låga hyror för vanliga stockholmare är kanske inte oförståeligt utifrån högervärderingar. Det som däremot är direkt obegripligt för den som vill värna en statsapparat att lita på är att investeringsstödet avskaffas per den 31/12 2018. Det innebär att kommuner som planerat för bostadsbyggande givet de av statsmakterna utlovade premisserna nu i vissa fall helt berövas förutsättningar att bygga bostäder överhuvudtaget och i andra fall att bygga bostäder för de berörda målgrupperna.

Beslutet får stora negativa konsekvenser för bostadsbyggandet. Att bygga nya bostäder kräver planering, projektering, upphandling och stora investeringsbeslut som i de flesta fall kan ta ett par år att ta fram. Stockholm stad bör därför kräva av riksdagens civilutskott att de i första hand initierar lagstiftning som river upp beslutet att avskaffa investeringsstödet och i andra hand att det införs övergångsregler som innebär att ansökningar inkomna under 2018 behandlas utifrån det då rådande regelverket. Det förslag som nu ligger innebär i praktiken retroaktiv lagstiftning – något som är främmande för svensk rättstradition.

Stockholms kommunfullmäktige**2018-12-17 17.38****Omröstningsresultat**

Ärendenr: 21.
Beskrivning: § 20

Ärendemening:

Uppföljning av budget 2018 - Tertialrapport 2 med delårsbokslut per den 31 augusti

Ja: 62**Nej:** 39**Avstår:** 0**Frånvarande:**0

Ledamot	Parti	Plats	Funktion	Resultat
Ahmed Abdulahi Mohamed	MP	82	Ledamot	Ja
Nassir Abdullahi Ali	S	56	Ledamot	Nej
Linda Agetoft	S	99	Ledamot	Nej
Linn Bessner	C	79	Ersättare	Ja
Emilia Bjuggren	S	23	Ledamot	Nej
Torun Boucher	V	7	Ledamot	Nej
Cecilia Brinck	M	1	Ordförande	Ja
Olle Burell	S	24	Ledamot	Nej
Felix Byström	SD	91	Ledamot	Ja
Lars Bäck	V	61	Ledamot	Nej
Christian Carlsson	KD	36	Ledamot	Ja
Elisabet Carlsson	S	103	Ersättare	Nej
Rana Carlstedt	S	2	1:e v Ordf	Nej
Anna Cederschiöld	M	72	Ledamot	Ja
Abit Dundar	L	76	Ersättare	Ja
Ingela Edlund	S	58	Ledamot	Nej
Inger Edvardsson	S	60	Ledamot	Nej
Anne-Lie Elfván	L	41	Ledamot	Ja
Claes Elmgren	S	54	Ledamot	Nej
Karin Ernlund	C	20	Ledamot	Ja
Yvonne Fernell-Ingelström	M	10	Ledamot	Ja
Emilie Fors	L	78	Ledamot	Ja
Johan Fälldin	C	42	Ledamot	Ja
Petra Gardos Ek	M	73	Ersättare	Ja
Hanna Gerdes	L	77	Ledamot	Ja

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 41 (109)

Sophia Granswed Baat	M	33	Ledamot	Ja
Karin Gustafsson	S	25	Ledamot	Nej
Anders Göransson	S	53	Ledamot	Nej
Ulla Hamilton	M	11	Ledamot	Ja
Martin Hansson	MP	86	Ledamot	Ja
Stefan Hansson	S	52	Ledamot	Nej
Mats Hasselgren	L	17	Ersättare	Ja
Daniel Helldén	MP	48	Ledamot	Ja
Anette Hellström	M	71	Ledamot	Ja
Börje Häggman	M	70	Ledamot	Ja
Kristin Jacobsson	C	80	Ledamot	Ja
Hassan Jama	V	29	Ersättare	Nej
Christoffer Järkeborn	M	13	Ledamot	Ja
Jan Jönsson	L	18	Ledamot	Ja
Peter Jönsson	M	12	Ledamot	Ja
Madeleine Kaharascho Fridh	FI	106	Ersättare	Nej
Tina Kratz	V	30	Ledamot	Nej
John Kåberg	C	44	Ersättare	Ja
Anna König Jerlmyr	M	6	Ledamot	Ja
Björn Larsson	SD	92	Ledamot	Ja
Ewa Larsson	MP	81	Ersättare	Ja
Joakim Larsson	M	5	Ledamot	Ja
Fritz Lennaárd	M	74	Ledamot	Ja
Clara Lindblom	V	9	Ledamot	Nej
Anders Lindell	MP	84	Ledamot	Ja
Alexander Lindholm	S	101	Ledamot	Nej
Fredrik Lindstål	C	45	Ledamot	Ja
Björn Ljung	L	16	Ledamot	Ja
Maria Ljuslin	V	64	Ledamot	Nej
Katarina Luhr	MP	47	Ledamot	Ja
Mads Lundgaard	SD	95	Ersättare	Ja
Kristina Lutz	M	35	Ledamot	Ja
Ulf Lönnberg	KD	37	Ersättare	Ja
Jeanette Malmström	SD	93	Ledamot	Ja

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 42 (109)

Alexandra Mattsson Åkerström	V	31	Ledamot	Nej
Arvand Mirsafian	V	63	Ledamot	Nej
Robert Mjörnberg	V	28	Ledamot	Nej
Rashid Mohammed	V	65	Ledamot	Nej
Mariana Moreira Duarte	MP	46	Ersättare	Ja
Jonas Naddebo	C	19	Ledamot	Ja
Johan Nilsson	M	67	Ledamot	Ja
Sissela Nordling Blanco	FI	107	Ledamot	Nej
Cecilia Obermüller	MP	83	Ledamot	Ja
Åsa Odin Ekman	S	59	Ledamot	Nej
Elin Olsson	MP	85	Ledamot	Ja
Johan Paccamonti	M	68	Ledamot	Ja
Lisa Palm	FI	105	Ledamot	Nej
Ole-Jörgen Persson	M	69	Ersättare	Ja
Fredrik Pettersson	S	98	Ersättare	Nej
Salar Rashid	S	51	Ledamot	Nej
Rose-Marie Gabriella Rooth	V	62	Ledamot	Nej
Mirja Räihä	S	26	Ledamot	Nej
Maria-Elsa Salvo	S	57	Ersättare	Nej
Patrik Silverudd	L	39	Ledamot	Ja
Ulla Sjöbergh	S	100	Ledamot	Nej
Erik Slottner	KD	15	Ledamot	Ja
Isabel Smedberg Palmqvist	L	40	Ledamot	Ja
Eva Solberg	M	75	Ledamot	Ja
Margareta Stavling	S	55	Ledamot	Nej
Sara Stenudd	V	27	Ledamot	Nej
Andrea Ström	M	34	Ledamot	Ja
Bo Sundin	M	66	Ledamot	Ja
Lars Svärd	M	32	Ledamot	Ja
Jan Valeskog	S	22	Ledamot	Nej
Mikael Valier	KD	38	Ledamot	Ja
Linnéa Vinge	SD	90	Ledamot	Ja
Peter Wallmark	SD	89	Ledamot	Ja
Mona Wallsén	SD	94	Ersättare	Ja

Stockholms kommunfullmäktige

Sida 43 (109)

Ulf Walther	S	102	Ledamot	Nej
Karin Wanngård	S	21	Ledamot	Nej
Rikard Warlenius	V	8	Ledamot	Nej
Dennis Wedin	M	4	Ledamot	Ja
Martin Westmont	SD	88	Ledamot	Ja
Susanne Wicklund	C	43	Ledamot	Ja
Ann-Katrin Åslund	L	3	2:e v Ordf	Ja
Nike Örbrink	KD	14	Ersättare	Ja

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 17 december 2018

§ 2 Nr 2018:11 av Jan Valeskog (S) till borgarrådet Joakim Larsson om stopp för byggande av Nobelcenter – trots majoritetsstöd i kommunfullmäktige

Anförande nr 1

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag får tacka för svaret, även om svarstexten faktiskt är kortare än mina frågor – som ändå var ganska korta, tyckte jag.

Jag tänkte framför allt uppehålla mig vid tre områden. Det rör sig om tre principiellt ganska viktiga frågor, och den första är att många efter det här som nu har hänt undrar om vi någonsin i framtiden kan genomföra stora projekt i de lägen där det finns lobbystarka finansmän som sätter sig på tvären och lägger tiotals miljoner kronor på att försöka stoppa projekt.

Den andra frågan som jag vill ta upp är vilken trovärdighet framför allt moderater och centerpartister kommer att ha framöver när ni nu, skulle jag vilja säga, har blivit öppet förnedrade genom att tvingas rösta mot er egen övertygelse.

Den tredje frågan gäller vad som i praktiken är alternativet för ett Nobelcenter efter det här sveket.

Den kampanj för att stoppa Nobelcenter som vi har sett från en känd finansman är ganska imponerande. Ett stort antal konsulter har direkt och indirekt påverkat politiker, organisationer och inte minst den moderata partiorganisationen. Det handlar om finansiering av 30–40 helsidesannonser i olika tidningar, en omfattande och framgångsrik lobbykampanj för att tillgodose framför allt upprörda Östermalmsbor boende på Strandvägen och inte minst finansfamiljens egna intressen. I uppvaktningar och på annat sätt har man visat sin upprördhet över att riskera att förlora ett stort antal ytparkeringar med sjöutsikt liksom över att få Nobelcenter så nära som 32 meter från sin egen byggnad. Jag kan dock intyga att när finansmannen i stället agerar i projekt i sitt eget byggbolag är hotade ytparkeringar och avstånd mellan husen inte något problem. Högst 15 meter mellan husen är det som gäller då, och ytparkeringarna försvinner omgående.

Det finns andra exempel i historien där miljardärer agerar mot staden. När det gäller Stureplan har det funnits en rik intressent som lade över 10 miljoner kronor i en kampanj mot utvecklingen av kvarteret. Vi får väl se vad det leder till och hur tungt kulturprofileringen väger i slutändan. I samband med Norviks hamn för några år sedan var en annan finansfamilj aktiv med stora insatser för att stoppa det projektet. I Norvik vann familjen också i Mark- och miljödomstolen men förlorade på alla punkter när frågan avgjordes i Mark- och miljööverdomstolen, något som jag personligen tror hade varit en trolig utgång också i fallet Nobelcenter.

Borgarrådet säger i sitt svar gällande den här frågan att det är en grundlagsskyddad rättighet att bedriva lobbying, och det har borgarrådet naturligtvis helt rätt i. Men det

vore ändå intressant att höra om borgarrådet och Moderaterna i framtiden skulle våga ta en ny fajt med någon miljardär som lägger stora resurser på att stoppa ett projekt. Vågar man ta den risken eller chansen en gång till? Det är min fråga.

Anförande nr 3

Borgarrådet L a r s s o n (M): Vi kan bara konstatera att vi nog är rörande överens om att Nobelcenter är en väldigt viktig verksamhet, inte bara för Stockholms stad utan för Sverige som helhet. Alla har vi följt processen i dess olika skeden. Det har varit markanvisningar i botten, vi har haft detaljplan uppe och det har beslutats. Mycket vatten har runnit under broarna sedan besluten började hagla här inne.

Vi kan också konstatera att vi har hamnat i ett läge där vi i den grönbå majoriteten har kommit överens om att ompröva just den aviserade platsen. Även om Jan Valeskog kanske blundar inför faktum har det under resans gång inte enbart varit fråga om lobbyism. Platsen har diskuterats väldigt intensivt inte bara i partierna och bland partipolitiskt aktiva utan också väldigt mycket bland stockholmarna.

Det är ett läge som vi har befunnit oss i och som vi också har haft att hantera. Vi har kommit fram till att vi med all den kraft som staden har ska försöka finna en ny placering tillsammans med Nobelstiftelsen, något som kan ske på ungefär samma tid som vi ändå haft framför oss om man nu hade vunnit laga kraft på just Blasieholmen.

När det gäller motstånd mot olika typer av byggnationer i den här staden, oavsett om det är, som Jan Valeskog säger, miljardärer eller andra som driver kampanj, så måste staden ibland vara beredd att pröva och se om det finns bättre kommunikation och bättre lösningar för enskilda byggprojekt. I det här fallet är det en stor angelägenhet för staden att finna en lösning snabbt, och från staden prioriterar vi nu att försöka finna en lämplig placering där också Nobelstiftelsen, dess framtida donatorer till det enskilda projektet och staden som helhet kan känna sig trygga med en ny etablering på en ny plats.

Vi kommer att fortsätta att jobba med detta, och vi kommer att anstränga oss till vårt yttersta. Det är naturligtvis väldigt, väldigt sent i processen; det är inget att hymla om. Sådant har dock hänt förut. Vi har sett projekt som har hamnat i ett liknande läge, dock kanske inte ett så stort projekt som det här som också har uppmärksammats väldigt mycket.

Vi kommer alltså att arbeta vidare, fru ordförande, och därmed hoppas jag att Jan Valeskog känner sig manad att gå upp i talarstolen.

Anförande nr 4

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Grundfrågan kvarstår, och den berör egentligen alla som sitter i fullmäktige och andra demokratiska församlingar: Det har tryckts in väldigt mycket pengar i en kampanj, där opinionen i antal trots allt var mycket lokalt betingad och även generationsbetingad. Det kunde man konstatera sedan.

Oavsett vad Joakim Larsson säger om att processen är lång och att det finns en opinion emot projektet har det funnits en stor majoritet i fullmäktige kring att man ska genomföra det. Om vi bortser från debatten om att inte fullfölja den juridiska processen, vilket i och för sig är allvarlig i sig rent juridiskt i och med att man inte får

alla de här frågorna prövade, är det ändå ett demokratiskt problem. Vi vet att när miljardärer ger sig in i detta med många personer på hel- eller deltid är det inte så himla svårt att dra igång sådan opinionsbildning. Om jag räknar rätt så drabbades Moderaterna visserligen en del i valet. När man räknar antal röster som ni förlorade på Östermalm och andra ställen var det väl något tusental drygt, så det var inte några enorma siffror.

Framför allt tänker jag på de internationella investerarna. Nu tänker jag inte ta debatten här om alla andra projekt som stoppas – den får jag ta senare i dag – men det har att göra med om man kan lita på stadens politiker. Man gör upp och har avtal och är beredda att som i det här fallet lägga ned 100 miljoner på projekteringsarbete, och sedan säljer man bort detta som ett av flera vallöften som man backar ifrån utan att blinka. Det är klart att det påverkar förtroendet negativt för vissa politiker särskilt, men jag tror också att det påverkar förtroendet för politiker i allmänhet. Det är trots allt ganska många vallöften som i alla fall Moderaterna har avstått från att fullfölja helt, även om jag inte ska räkna upp alla.

Nu handlar det som sagt om stora medel, det handlar om förtroende och det handlar om avtal. Här hade vi som sagt ett läge där det fanns en stor majoritet, och jag är helt övertygad om att stadens rykte har skadats redan. Det finns många som har tagit upp frågan om att vårt rykte skadas hos både internationella och svenska investerare, och det gäller inte bara det här exemplet. Vi har flera exempel där man bryter avtal utan att ens föra dialog.

Under de fyra år som de grönbå ska styra och det kommer upp olika investerare och driver frågor och det kanske blir ett och annat handslag och till och med beslut så kommer det att råda en stor osäkerhet. Om Moderaterna då är ledande i de frågorna och det är mycket lobbyingresurser så verkar det åtminstone som om man viker ned sig väldigt snabbt. Jag tycker att det är väldigt tragiskt med tanke på de resurser man har lagt ned och vilket bra projekt det här egentligen var.

Anförande nr 5

Borgarrådet L a r s s o n (M): Ordförande! Den breda majoritet som Jan Valeskog hänvisar till har ju blivit allt mindre. Inledningsvis var de allra flesta partier väldigt intresserade av en placering på just Blasieholmen. Under resans gång har sedan alltför känt att placeringen är olämplig. Det har vuxit fram under projektets gång, och oavsett lobbying och annat som Jan Valeskog hänvisar till har vi ju att förhålla oss till ett majoritetsläge. Vi har att förhålla oss till det som man i många projekt har att beteckna som en risk i sammanhanget, nämligen domstolsutslag, politiska risker och allmänna val. Det är en del av den process som flera projekt känner av. Det finns risker i alla dessa typer av projekt, så är det, och staden måste alltid agera utifrån att vi ska vara en avtalspart som är att lita på.

I det här fallet handlar det nu om att vara mycket lösningsorienterad. Vi slår mycket starkt vakt om själva verksamheten. Det har varit väldigt mycket fokus på placering och på hur huset ser ut, något som detaljplanen stipulerar väldigt tydligt. Det jag hoppas framöver är att vi ska vara så pass lösningsorienterade att vi faktiskt kan se ett Nobelcenter på plats i en central del av Stockholm och att vi dessutom får möjlighet att se den här verksamheten på plats i praktiken lika snabbt som om vi hade haft en lagakraftvunnen dom för just Blasieholmen.

Nu finns inte det politiska underlag som krävs för att få den här placeringen på Blasieholmen. Det är en del av den förhandling som är gjord, och vi kommer att göra allt vi kan för att få ett framtida Nobelcenter på en bra plats i staden. Det är det svar som vi kan ge Jan Valeskog i det läge vi befinner oss i.

Anförande nr 6

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Som borgarrådet Larsson säger är det i och för sig värt att påminna om att när det här beslutet togs var faktiskt alla partier i salen utom ett *för* just den här platsen på Blasieholmen. Sedan har man gett sken av annat, apropå att en del partier svänger under resans gång. Hur det gick till får väl någon historiker betrakta mer i detalj. Jag tycker i och för sig att det är viktigt att ha den här diskussionen, för jag känner att det handlar om en förtroendefråga, oavsett om man pratar om Nobelcenter, Apple, Stureplan eller något annat av de många projekten, till exempel de 3 000–4 000 lägenheterna, som är stoppade.

Oavsett vilka partier som är inblandade tycker jag faktiskt att man har ett visst ansvar. Jag tycker att det borde finnas hinder för att utan att blinka frångå en lång rad projekt som kostar många hundratals miljoner när man förhandlat inför en överenskommelse. Som jag har sagt förut tycker jag att Moderaterna har lagt sig platt i varenda en av dessa infrastrukturfrågor.

Om vi ser till framtiden är det absolut intressant om man kan hitta en annan plats. Samtidigt vet vi, och det tycker jag att alla ska ha klart för sig, att en stiftelse nu har bränt upp 100 miljoner och Stockholms stad har bränt 20 miljoner i någon sedelbrasa. Vi vet att en av medfinansiärerna för Nobelcenter med sina 400 miljoner har sagt att de inte tänker delta i någonting. Det återstår att se om de håller det påståendet. Men likväl saknas det väldigt mycket pengar.

Oavsett hur det ska finansieras utgår jag från att vi är överens om att Stockholms stad inte ska betala för något nytt Nobelcenter, utan det måste andra göra. Men då kommer vi till den centrala frågan om risk. Ska man köra igång ett nytt projekt på en plats som skulle kunna fungera teoretiskt sett – någonstans centralt, får jag tillägga – förutsätter det ändå en diskussion om vem som tar risken. Är det någon som tror att Nobelstiftelsen som har bränt 100 miljoner och förlorat en av finansiärerna för 400 miljoner skulle ta hela risken en gång till, vilket i och för sig vore imponerande? Frågan är politisk i högsta grad, och jag tycker inte att det är staden som ska göra alla sådana här projekt. Staden ska hjälpa till att underlätta att projekten blir av när vi tycker att det är bra projekt, precis som vi har gjort i det här fallet och i en del andra fall.

Vi får väl se hur det landar. Jag är inte helt optimistisk, som ni hör. Jag tror inte att den stora frågan kommer att vara projektet i sig, men det kommer nog att vara en resa för den grönbå majoriteten att över huvud taget skapa en förtroendesituation gentemot de olika investerare som kan tänkas dyka upp i olika projekt. Där tror jag att ni har en stor utmaning.

Anförande nr 7

Borgarrådet L a r s s o n (M): Ordförande! Det tillhör naturligtvis oppositionens roll att måla upp alla tänkbara svarta moln på himlen. Men faktum är att det efter allmänna val sker en hel del i den här staden och även i andra delar av Sverige. Vi kan konstatera att efter förra valet hade vi projekt där Stockholms stad och ett antal myndigheter hade

lagt ned över 100 miljoner i ett hus som Jan Valeskog glatt tackade nej till, nämligen Blåljushuset i Lindhagen som hade kostat en hel del i projekteringar, tävlingar och annat och som ströks med ett pennstreck.

Det är möjligt att det var rätt, men det är ju inte så att man omedelbart måste hävda att allting som kostar i projektering per automatik är av ondo. Jag menar att allt det arbete som man har lagt ned i kommunikation kring Blasieholmen och Nobelcenter som idé är någonting som också har lyft upp den viktigaste frågan, nämligen vikten av att få den här verksamheten på plats i Stockholms stad och att den inte hamnar någon annanstans. Det här är viktigt för Stockholm och för landet. Det är ett varumärke som vi vill befästa i just Stockholm. Vi ser därför fram emot att fullmäktige kommer att ha ett brett stöd kring en framtida placering, och vi ska försöka nå ett så brett stöd som det bara är möjligt kring ett Nobelcenter i Stockholms stad.

Därmed hoppas jag att vi också kan bistå med att prata om innehållet och hur viktigt detta innehåll är för att manifestera Nobelpriset som sådant, något som är så viktigt och som de senaste veckorna återigen har fått Stockholm på kartan. Det är en viktig del, och vi kommer att göra allt vi kan för att få en lösning på ett problem som vi självklart har skapat med just de beslut som vi har fattat. Vi kommer att göra vad vi kan för att lösa detta, och vi hoppas att Socialdemokraterna också är delaktiga i det.

Anförande nr 8

Borgarrådet S l o t t e r (KD): Ordförande! Jag ska inte på något sätt komplettera borgarrådet Larssons inlägg här, utan jag reagerar mer på en del av det som Jan Valeskog säger i sitt inlägg.

För det första handlar det om förtroendefrågan, som lyfts upp av Valeskog. Det kan ju inte bara handla om ett förtroende mellan en byggaktör och staden. Det måste ju också vara en förtroendefråga mellan medborgarna och exploatören och mellan medborgarna och staden. Har inte en byggaktör förmågan att ha örat mot marken, ja, då brister förtroendet mellan medborgarna och byggaktören och till syvende och sist också mellan medborgarna och staden, och då omöjliggör man till slut vissa projekt.

Om man jämför med exempelvis Stureplansprojektet har vi nu byggaktörer där som faktiskt lyssnar på remissinstanser och på vad medborgarna tycker. Man har en idé från början som man utvecklar framåt och förändrar ganska mycket, bland annat av kulturhistoriska hänsyn. Man vill spara så många byggnader som möjligt och utveckla platsen utifrån platsens förutsättningar. På så sätt skapar man förtroende mellan byggaktör och stad och mellan byggaktör och medborgare.

Det kan man inte riktigt säga skedde med Nobelhuset på Blasieholmen. Jan Valeskog säger att det var flera partier, nästan alla förutom ett, som var med om själva platsen och att det var en bra plats, och så bytte man ståndpunkt under resans gång. Ja, och det beror ju just på detta. Jag var beredd att pröva Blasieholmen. Men när förslaget om ett så fullkomligt apart hus på den platsen kom gick det inte längre. Och när det var en arkitekttävling där tio förslag presenterades och alla tio förslag var olika former av modernistiska tillägg på Blasieholmen, då bromsade jag och väldigt många andra, därför att då hade inte exploatören örat mot marken. Man kände inte av vad som gick att genomföra och inte, och då brast förtroendet och därmed hela projektet. Till slut blir också hela platsen omöjlig.

Jag tycker att detta ger en lärdom inför framtida exploateringsförslag och exploateringsprojekt. När man ska agera i Stockholm, inte minst på kulturhistoriskt känsliga platser, måste man ha en finkänslighet och örat mot marken. Har man inte det brister förtroendet, och då kan tyvärr ett helt projekt fallera.

§ 5 Nr 2018:13 av Clara Lindblom (V) till finansborgarrådet Anna König Jerlmyr (M) om lönetillägg

Anförande nr 9

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 10

Borgarrådet L i n d h o l m (V): Först och främst vill jag tacka så mycket för svaret. Jag tycker att det är väldigt positivt att den nya majoriteten väljer att fortsätta med det lönetillägg som Vänsterpartiet drev igenom tidigare år.

Lönetillägget innebär, för den som inte vet det, att fältassistenter, medborgarvärdar, fritidsledare, socialsekreterare inom barn och ungdom i de sju prioriterade stadsdelarna, till exempel Rinkeby–Kista och Spånga–Tensta, får upp till 2 000 kronor mer i månaden i ett särskilt lönetillägg så länge de jobbar kvar i stadsdelen. Det har funnits en oro bland medarbetarna i de här stadsdelarna kring vad som kommer att hända med tillägget efter majoritetsskiftet, och det är väldigt bra att de nu kan få lugnande besked.

Bakgrunden till lönetillägget är att en av kommunens absolut viktigaste uppgifter är att strypa införseln till de kriminella gängerna. Då är det helt nödvändigt med vuxna som kan bygga upp förtroendefulla relationer med barn, unga och deras familjer för att tidigt kunna fånga upp unga som är på väg att hamna snett. En hög personalomsättning är alltid problematisk, särskilt i socialtjänsten, och den är särskilt problematisk när det handlar just om socialt förebyggande arbete, där det är helt avgörande med långsiktighet.

När det gäller personalomsättning är inte lönen allt. Vi jobbade både med arbetsmiljöfrågor och med lönerna inom socialtjänsten. Vi började med en handlingsplan för att förbättra socialsekreterarnas och biståndshandläggarnas arbetssituation under förra mandatperioden, och vi drev också igenom en särskild lönesatsning till erfarna socialsekreterare. Det här lönetillägget är något ytterligare utöver det, nämligen ett sätt att försöka behålla duktiga och erfarna medarbetare i ytterstadsdelarna för att få fler att söka sig dit. När jag gjorde praktik med fältarna i Spånga–Tensta på ett kvällspass en fredag för några veckor sedan träffade jag också medarbetare som specifikt sökt sig just till Spånga–Tensta på grund av lönetillägget.

Vi utgår från att stadsdelarna har blivit informerade om att medlen kommer att betalas ut i mars – det är då avstämningsärendet är – så att man inte lokalt väljer att ta bort tillägget. Men jag skulle också vilja försäkra mig om några saker. För det första: Tillägget går på totalt 20 miljoner kronor – 10 miljoner är ju för ett halvår. Kommer hela summan att nycklas ut till de berörda stadsdelarna i mars? För det andra: Finansborgarrådet skriver också att medlen kommer att betalas ut i avstämningsärendet, som sagt i mars, men kommer stadsdelarna även att få täckning för årets första månader, det vill säga januari, februari och mars? För det tredje: Varför lades inte pengarna ut i budgeten direkt? Jag tror tyvärr att man skapade onödigt oro bland våra medarbetare när satsningen inte fanns med i budgeten för 2019.

Anförande nr 11

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Tack, Clara, för frågan! Det kändes skönt att kunna tydliggöra just svaret på frågan och den eventuella osäkerhet som har funnits kring kostnadstäckning för hela året. Januari till mars kommer alltså att vara täckta, och det har också tydligt kommunicerats till stadsdelarna så att de vet om det. Det kommer i avstämningsärendet i mars.

Det här är ett av sätten för staden att jobba för att attrahera personal just till mer utsatta stadsdelar för att jobba med kanske de absolut tyngsta fallen i socialtjänsten och så vidare. Det kan också vara ett sätt att attrahera personal till skolor. Men precis som Clara säger är detta inte allt. Man måste också titta på möjligheten att jobba med klientarbete och inte bara administration, att få jobba med eleverna på samma sätt och ge särskilt stöd och inte bara administration och så vidare.

Det är alltså mycket som vi behöver titta på för att få en bättre arbetsmiljö, och vi stöder handlingsplanen fullt ut. Redan under min tid som socialborgarråd började vi titta på hur vi kunde få in fler karriärtjänster i socialtjänsten och hur vi kan säkerställa att de mer erfarna är kvar och kan handleda yngre eftersom det ofta är nyexade som får ta de tyngsta fallen. Detta kan vara ett sätt att underlätta för socialsekreterare att vara kvar men också för dem som kanske dagligen möter hot, trakasserier och annat. Vad kan vi göra för att stötta dem i deras yrkesroll så att de vill vara kvar, oavsett om det är på en fritidsgård eller i skolan? Det är någonting som jag tror att det finns en bred samsyn kring i den här salen.

Jag behöver inte hålla vidare låda bara för att det finns tid kvar. Jag tror som sagt att det finns mycket kvar att göra. Vi har inte nått ända fram, men det finns möjligheter att göra mycket framöver.

Anförande nr 12

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag tycker att det är jättebra att man får full kostnadstäckning för årets samtliga månader men tycker som sagt att det är olyckligt att det inte kom in i budgeten direkt. Det har varit oroligt bland medarbetare i stadsdelarna, och jag tror att man hade kunnat undvika det om man tydligt redan i budgeten hade signalerat att det här är någonting som vi tänker fortsätta med långsiktigt.

Jag vet att diskussionen kring socialsekreterarnas arbetssituation initierades när Anna var socialborgarråd. Då bildades bland annat nätverket Nu bryter vi tystnaden, och det var väldigt, väldigt stora uppror just när det gäller arbetsmiljön. Vi har fortsatt att arbeta med myndighetsutövningen. Det handlar om att få administrativt stöd och fler kollegor och att få jobba direkt med klienterna i stället för att drunkna i administration.

Jag vill dock påminna om att det här också handlar om utförarsidan i socialtjänsten, det vill säga fältassistenter, medborgarvärdar och fritidsledare. Jag tycker att utförarsidan i socialtjänsten, de som direkt möter ungdomar på fritidsgårdar, ute på gator och torg, ofta glöms bort. Det finns oerhört mycket att göra när det gäller fältarnas arbetssituation, och stadsdelarnas verksamhet inom barn, kultur och fritid är på många sätt eftersatt. I till exempel Spånga-Tensta har fältarna inte tillgång till bil. Jag är själv från Tensta, men ni som inte är från området kanske inte vet att det är en bit att åka mellan Tensta och Spånga. I dagsläget åker fältassisterna buss om de ska

från Tensta till Spånga, och frågan är om det verkligen är en riktig prioritering av deras arbetstid. Det gör att man lägger mycket fokus på Tensta men till exempel missar villafesterna i Spånga där jag av egen erfarenhet, även om jag inte alltid var där, kan säga att det supps väldigt mycket.

Det är alltså väldigt mycket som behöver göras både för att lyfta de här yrkesgrupperna och till exempel rusta upp våra fritidsgårdar. Över huvud taget tror jag att vi behöver uppvärdera det arbete som fritidsledare, fältassistenter och medborgarvärdar gör dagligen. Deras arbetsinsatser för att tidigt fånga upp unga som riskerar att hamna snett och att se till att bygga långsiktiga och förtroendefulla relationer kan inte överskattas. Lönetillägget är ett sätt att göra det. Jag hoppas att det fortsätter flera år framöver, men vi behöver också ta ett helhetsgrepp om det socialt förebyggande arbetet.

Anförande nr 13

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fältarna är en viktig länk mellan unga, föräldrar, skola och så vidare. Det var mot den bakgrunden som vi till exempel införde fältare i tunnelbanan under den tid som jag hade förmånen att få leda socialtjänsten.

Vi behöver dock utvärdera den här typen av lönepåslag för att se om det gav den effekt som vi ville. Att alla får tillgång till den extra lönen utan att man tar hänsyn till exempel till det som kollektivavtalet är väldigt tydligt med, nämligen att det bygger på individuell prestation, måluppfyllelse och så vidare, är en baksida som vi måste väga in när vi utvärderar. Jag vet också att det har funnits diskussioner angående vilka befattningar som får ta del av de extra lönepåslagen och inte. Det finns alltså några aspekter där vi måste se om det gav önskade effekter. Upplevde man att det fungerade, blev det också interna konflikter i organisationerna och så vidare? Det är viktigt att ta med sig vidare.

Men som sagt: Beskedet just nu kan man vara trygg med. Det ligger fast under nästa år. Sedan finns det väl all anledning att utvärdera och sedan se om vi ska gå vidare med detta.

Anförande nr 14

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag vill bara vara tydlig med att poängen redan när det infördes var att det skulle utvärderas, också för att vi skulle se att det får den önskade effekten. Lönetillägg är ju annars ingenting konstigt. Folkvandvården i Spånga har till exempel lönetillägg av samma anledning. När det handlar om stadsdelar som ligger en bit bort geografiskt och kanske har andra utmaningar vad gäller arbetsmiljön behöver man också löneincitament för att faktiskt kunna få de allra duktigaste att stanna och bygga upp erfarenhet och relationer och sedan inte flytta på sig. Annars har vi tyvärr sett att Rinkeby–Kista och Spånga–Tensta är stadsdelar som man söker sig till som nyutexaminerad socialsekreterare och jobbar i ett par år för att få erfarenhet. Därefter byter man stadsdel, och då tar man i regel också med sig sin höga lön. Det handlar alltså om att ha ett styrmedel som lockar duktiga medarbetare, behåller de erfarna och också ser till att de stannar i stadsdelen.

Det här är som sagt bara en liten del av det som vi vill göra när det gäller socialt förebyggande arbete. I budgeten hade vi också en satsning från Vänsterpartiet på 50 miljoner kronor till ett trygghetspaket med fokus just på utförarsidan, och jag gissar att vi får anledning att återkomma längre fram vad gäller trygghetsdebatten.

§ 7 Nr 2018:15 av Jan Valeskog (S) till borgarrådet Joakim Larsson (M) om risken för blågrönt stopp för 1500 bostäder i Stadshagen

Anförande nr 15

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 16

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Då ska vi bita i ett av de många projekt där det finns en stor osäkerhet. Blir det stoppat, uppskjutet eller ska vi svika Stockholmsfotbollen? Det är väl den korta sammanfattningen av frågan gällande de 1 500 lägenheterna i Stadshagen.

Det stod 1 800 bostäder i projektet, varav 1 500 är beroende av huruvida man kan hitta en ersättningsplats för fotbollen. Beslutet togs 2014, Då var de flesta partier eniga om att detta villkorades av att man hittade en ersättningsplats för elvamannaplanen, och Fredhällsparken pekades ut. Det handlar om nästan en hektar, alltså ingen liten yta. På den här platsen har det också en gång i tiden funnits en fotbollsplan, så det är inget konstigt på det viset.

Ett av de många sveken i förhandlingarna – jag vet inte hur lång listan är på allt som stoppas – är att det inte skulle bli någon fotbollsplan i Fredhällsparken. Vi vet att det är en väldigt stor brist på elvamannaplaner i Stockholm, något som har blivit värre eftersom allt fler utövar den här idrotten, och nu undrar ju Stockholmsfotbollen och alla äldre ungdomar som spelar fotboll vad som händer. Då har vi hört, och vi har pratat om det flera gånger i fullmäktige, att borgarrådet Larsson, med eller utan safarihjälm, ska ut och leta efter en hektar mark på Kungsholmen.

Det är naturligtvis en av de frågor som vi hoppas få någorlunda klarlagd. Det kan ju inte vara så att någon ska gå omkring och leta i flera år. Är det över huvud taget realistiskt att hitta nästan en hektar? Om inte så kommer det stora sveket, för då bygger man ändå. Det blir ingen ersättningsplats. Det blir ingen ny elvamannaplan som ersätter den här viktiga och centrala planen i Stockholms innerstad där det som sagt av naturliga skäl finns väldigt få sådana planer och väldigt många barn och ungdomar som spelar. Det handlar även om seriematcher och annat från andra håll.

Jag hade ställt två frågor som faktiskt inte alls besvaras i interpellationen. En fråga var just om borgarrådet anser att det går att påbörja en fysisk bostadsexploatering på Stadshagen fastän det inte finns någon ersättningsplats. Jag kan ta den andra frågan sedan, eftersom jag ser att tiden är ute. Min första fråga är alltså: Kan vi börja med det här fast vi inte vet om det finns någon ersättningsplats för fotbollsplanen?

Anförande nr 17

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Till att börja med skulle jag vilja kritisera Jan Valeskog lite för hans retorik, som börjar bli otroligt tröttsam. Jag ser framför mig hur de här debatterna kommer att vara. Jan Valeskog måste ju bestämma sig för vad det är han ska kritisera och inte.

Att påstå att 1 500 bostäder i Stadshagen är hotade på grund av att den nya majoriteten ska undersöka möjligheten att finna en annan lösning för fotbollsplanen än Fredhällsparken är minst sagt ohederligt. Jag skulle snarare rekommendera Jan

Valeskog att fokusera på det som var en del av inlägget, nämligen att det faktum att vi ska hitta en ny placering av fotbollsplanen självklart skapar osäkerhet för dem som ska använda sig av en elvemannaplan. De vill naturligtvis veta var staden ska finna en lösning.

Vi har sagt att vi vill se en lösning i närområdet, och exploateringskontoret har fått i uppdrag att göra en utredning kring en lämplig placering. Det är inte så att Fredhällsparken har varit det enda som har diskuterats genom åren, utan man har tittat på andra lösningar. Nu ska vi se om det är möjligt att finna en annan placering.

Detta får Jan Valeskog till att handla om 1 500 bostäder i Stadshagen. Nej – det handlar inte om det. De bostäderna ska byggas. Vi ska se till att hålla uppe takten i Stadshagen. Det är ett viktigt stadsutvecklingsområde som löser en annan fråga som också rör idrott, nämligen tennishallen i Kristinebergsparken, något som man har diskuterat i snart 20 år och funnit en lösning för just i Stadshagen.

Det här är en dominoeffekt av flera beslut som en gång i tiden till syvende och sist handlade om att få parken färdigställd och det som var fullmäktiges beslut när det gällde Kristinebergs strandpark. Att vi skulle stoppa bostäder är helt fel. Inte en enda bostad ska stoppas på grund av detta, utan vi kommer att få ett förslag från exploateringskontoret på en lämplig placering där det är möjligt i närområdet. Bostäderna är inte hotade. Inget annat beslut gäller.

Något annat som är intressant är att många av de beslut som Jan Valeskog står och pratar om i talarstolen just nu handlar om beslut där Socialdemokraterna faktiskt står ganska ensamma. Det kommer vi till i den senare debatten.

Anförande nr 18

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Att vi står ensamma i en hel del till exempel när det gäller satsningar på kultur och idrott stämmer med tanke på att det är några partier till som är i opposition som också är kritiska. Men vi ska inte ta en budgetdebatt igen. Jag måste ändå repetera så att alla förstår vad som det en gång har tagits beslut om, nämligen att exploateringen på Stadshagen villkorades av att man hittade en ersättningsplats på Kungsholmen för den plan som i dag finns på Stadshagens IP. Det är tydligt och klart.

Jag måste erkänna att jag fått vissa svar på frågan nu. Alla förstår att det i praktiken är omöjligt att hitta en annan ersättningsplats än Fredhällsparken på Kungsholmen, för det har man noga undersökt. Men nu hör jag att borgarrådet Larsson börjar slira på formuleringen. Nu börjar det talas om ”närområdet”. Snart blir det väl Stockholm och sedan kanske regionen, vad vet jag. Men det var faktiskt Kungsholmen som det handlade om, eftersom det ska ligga nära. Vid matcher och turneringar ska fotbollsplanerna ligga nära varandra så att spelarna lätt ska kunna förflytta sig. Det var det som var poängen, och det var det som var löftet.

Nu hör vi det som vi befarade, nämligen att Stockholmsfotbollen riskerar att bli grundlurad med detta agerande. Oavsett vad som händer, oavsett om man lyckas eller inte ska det byggas. Lyckas man inte så drabbas Stockholmsfotbollen. Det är många här som kan Stockholm väl, som vet hur Kungsholmen ser ut och som vet vilka ytor som finns och inte. Vi pratar om nästan en hektar som ska tas fram. Vi ska leta i

närområdet, säger borgarrådet Larsson. De flesta skakar ju på huvudet åt detta uttalande. Om han så letar i två års tid så kommer han inte att hitta något på Kungsholmen. Om man nu plötsligt ska använda sig av ”närområdet” pratar vi om andra avstånd.

Jag tycker verkligen att borgarrådet Larsson är skyldig Stockholmsfotbollen och idrotten en förklaring efter det här uttalandet. Han säger ju i klartext att vi kör det här projektet vad som än händer. Gamla löften gäller inte. Vi ska försöka, men något löfte är det inte.

Nu tycker jag att borgarrådet Larsson kan låtsas att han har Stockholms Fotbollförbund framför sig här i bänkarna. Vad berättar han då för Stockholms Fotbollförbund? Vad händer med fotbollen i Stockholm? Får de den här helt nödvändiga elvamannaplanen eller inte? Vad menar borgarrådet Larsson med ”närområdet”?

Anförande nr 19

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det minsta man kan begära är väl att Jan Valeskog åtminstone ägnar sig åt den text som är beskriven, den text som är lagd i beslutet, den skrivelse som är lagd i exploateringsnämnden och det som var plattformen för den grönblå majoriteten. Att Jan Valeskog säger att vi ”slirar” på formuleringen för att vi inte har samma formulering som han själv tutar i hela omgivningen från talarstolen är helt fascinerande. Möjligen slirar vi på Jan Valeskogs egen formulering. Vi har sagt ”närområdet”. Det innebär att man kommer att undersöka möjliga lösningar. För den som kommer ihåg hur det var när man landade i Fredhällsparken en gång i tiden var det så att man tittade på ett antal förslag. Nu ska vi damma av detta och se om det finns ytterligare förslag för Stockholmsfotbollen.

Till syvende och sist handlar det också om att de olika typerna av formuleringar som man tog i början av 2000-talet när det gällde tennisen i Kristinebergsparken gjorde att det blev en otroligt lång process för att få parken färdigställd. Kristinebergsparken kommer i praktiken att färdigställas 2021, trots att man fattade beslutet 2004 under den dåvarande socialdemokratiska ledningen. Jag ägnade två mandatperioder åt att finna en lösning för tennishallen. Den landade i Stadshagen, vilket fick den här dominoeffekten. Och vi är ännu inte framme när det gäller att lösa de dominoeffekter som ofta uppstår när man ska hitta nya lösningar i Stockholm för olika typer av verksamheter som liksom bostäderna alla är viktiga för Stockholm.

Jag är ändå glad åt att Jan Valeskog slutar säga till medier och andra att 1 500 bostäder riskerar att stoppas i Stadshagen, för så är icke fallet. När jag under första veckan fick konstaterat att det är först 2021 eller möjligen 2022 som projektet för Stadshagen i praktiken ger sig in på det område där fotbollsplanen finns så ser jag att det finns ganska gott om tid att lyckas lösa den här frågan trots allt. Även om vi inte kan vänta ända till 2021 hoppas jag att kontoret återkommer med den utredning som vi har begärt så snart det bara går.

Vi slirar inte på formuleringen. Det är Jan Valeskog som slirar med siffrorna, och det är inte bra. Det skapar nämligen en diskussion som vi inte behöver om bostäder mot tennis eller fotboll. Vi ska naturligtvis kunna kombinera detta och se till att vi fortsätter att ha en god bostadsutveckling i staden. Detta är inget stopp, och det var det interpellationen handlade om.

Anförande nr 20

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag får möjlighet att i senare debatter återkomma till alla projekt som ni har stoppat, så jag ska inte ta den debatten här.

Nu handlar det om ett projekt där Moderaterna och även Socialdemokraterna och några partier till faktiskt lovade just att man skulle ersätta den här elvamannaplanen. Det handlar inte om någon långsökt dominoeffekt, utan det var ett tydligt och klart besked eftersom Stockholms Fotbollförbund, alla klubbarna och massor av föräldrar och spelare var otroligt upprörda över att man skulle ta bort en av de få och viktiga fotbollsplaner som finns i centrala Stockholm. Då blev man lovad en ny fotbollsplan på Kungsholmen för att det skulle vara nära till, och att kalla Kungsholmen för närområde må väl vara – om nu inte borgarrådet Larsson slirar på något annat område.

Nu får vi höra att projektet kommer att genomföras till varje pris, vilket i och för sig är bra. Men det som inte är bra är att löftet till Stockholmsfotbollen är mer osäkert än tidigare. Så måste jag tolka det hela efter det senaste uttalandet från borgarrådet Larsson. Det är inte alls säkert att det blir någon fotbollsplan. Alla som håller på med de här frågorna förstår ju att en hektar hittar man inte var som helst. Det är inte så det fungerar, allra minst i Stockholms innerstad. Det här var en väl utvald plats, och exploateringskontoret har sagt att bättre plats inte går att hitta. Allt annat är betydligt sämre eller omöjligt, har de sagt.

Det är klart att det handlar om trovärdighet, inte minst mot bakgrund av diskussionen vi hade i en tidigare interpellationsdebatt om hur trovärdig den här majoriteten är när det gäller att hålla avtal och överenskommelser. Detta sätts ju i blyxtbelysning i det här fallet, och jag kan lova borgarrådet Larsson att vi kommer att ta upp den här frågan regelbundet. Detta är en otroligt viktig fråga för Stockholmsfotbollen, alla ungdomar och föräldrar till barn och unga som spelar fotboll. Det är brist på ytor, vi tar bort dem och ersätter dem inte, och ni ska leta efter en hektar i Stockholms innerstad. Tror ni att folk tror på detta?

Det är tidspress. Klockan är inte fem i tolv utan fem över tolv i den här frågan. Vi som höll på med frågan under den förra mandatperioden var glada över att vi löste det här precis fem i tolv och att det skulle fungera tidsmässigt. Och så med ett streck efter någon sen blågrön natt ströks projektet. Att man tar så lättvindigt på löftena är otroligt allvarligt. Men jag hoppas naturligtvis att borgarrådet Larsson har någon hemlig plan som han inte kan prata om. Han kanske har en plats som kommer att fungera i bakfickan, en hektar i Stockholms innerstad som inte ens exploateringskontoret ser. Men vi vill se den väldigt snart!

Anförande nr 21

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag vill att fullmäktige tittar på vad det står i rubriken på den här interpellationen. Det talas om risk för stopp för 1 500 bostäder i Stadshagen. Detta har diskuterats ett antal veckor. Även innan Valeskog skrev den här interpellationen har jag i den här talarstolen och även i medierna förklarat att så icke är fallet. Men det är först nu, i den här debatten, som polletten tycks ramla ned. Nu har Valeskog accepterat att 1 500 bostäder uppenbarligen inte riskerar att stoppas i Stadshagen, så nu hoppas jag att Valeskog slutar säga det stup i kvarten.

Däremot kan jag konstatera att det händer en hel del vid majoritetsskiftet efter allmänna val. Det är liksom det som är meningen. Man hittar lösningar för att nå 51 procent eller över 51 mandat i den här salen. Det innebär att det sker kompromisser och att man funderar på hur man ska göra. Tro det eller ej, men när Socialdemokraterna sydde ihop sin majoritet förra mandatperioden så satt vi och räknade på ett antal projekt som Jan Valeskog inte kunde genomföra. Vi funderade på vad som skulle hända med de här 1 500 bostäderna, Tyngdpunkt Farsta med 2 000 bostäder och så vidare.

Så här är det: Vi kommer aldrig någonsin att inte acceptera valutgångar. Vi måste förhandla och diskutera och fundera över ett antal projekt som man har diskuterat under den tidigare mandatperioden. Det är inget konstigt. Det var därför Jan Valeskog stoppade Blåljushuset som hade kostat över 100 miljoner. Det var därför Jan Valeskog såg till att stoppa utredning kring Tekniska nämndhuset och flytten till Söderstaden, utan att hitta en ny placering.

Detta sker. Det är liksom meningen med val att det faktiskt blir en del omprövningar, och då tycker jag bara att det är viktigt att man håller sig till verkligheten och de siffror som faktiskt existerar. I detta fall tas ett antal frågor upp under debatten, ett antal projekt där Jan Valeskog inte ens kan räkna till 51 mandat. Det är det som är så spännande. I debatten dyker det upp ett antal projekt där Jan Valeskog och Socialdemokraterna står ensamma och tror att de styr staden själva.

Så är det inte. Vi har haft ett antal projekt uppe i stadsbyggnadsnämnden där Jan Valeskog och Socialdemokraterna står ensamma och tycker att det är stopp för deras projekt när det i själva verket är projekt som är bordlagda sedan i somras eftersom Jan Valeskog inte kunnat räkna hem en majoritet vare sig före eller efter valet.

Nu inväntar vi exploateringskontorets alldeles utmärkta utredning av var det är möjligt att ha en framtida fotbollsplan, och vi ska se till att genomföra detta på ett klokt sätt.

*§ 9 Frågestund**Fråga nr 1. Segregation*

Anförande nr 22

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Nu handlar det om frågan om segregation och integration. Detta är kopplat till det viktiga område som jag själv har nöjet att syssla med, nämligen stadsbyggnad. Jag kan kort konstatera att det finns en stor enighet i översiktsplan och så vidare kring att använda stadsbyggnadsmetoder där man bygger ihop resurssvaga och resursstarka områden för att bygga bort fysiska och sociala barriärer.

Jag undrar om finansborgarrådet är informerad om vad som hände i fredags eftermiddag. I fredags eftermiddag tog den blågröna majoriteten ett beslut som – även om Joakim Larsson inte tycker om att höra det – innebär att man stoppade Spångadalen. Man fattade nämligen ett beslut som innebar att mellan 800 och 1 000 lägenheter försvann på ett bräde av de 1 500–1 700 som var planerade. Man tog också bort Frodevägen och andra anslutningar som skulle finnas mellan områdena – å ena sidan Rinkeby-Tensta, å andra sidan Bromsten. Detta stoppades.

Hur ser ansvarigt finansborgarråd på att man går ifrån den överenskommelse som fanns i översiktsplan och annat och stoppar ett så viktigt integrationsprojekt?

Anförande nr 23

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Tack för frågan, Jan Valeskog! Segregation är ett ganska brett område, så det var lite svårt att veta exakt vad du avsåg att fråga om. Men du har all rätt till det i alla fall.

Bakgrunden är att inga lägenheter är stoppade i området. Uppdraget är att försöka se över var i området det finns möjlighet att hitta alternativ exploatering och ökad exploatering. Det är det man kommer att titta på. Det är inga stoppade bostäder, utan det gäller att fortsätta att försöka hitta en alternativ lösning.

Sedan är det, som du säger, viktigt att också jobba med att minska den fysiska segregationen. En gång när Stockholm byggdes fanns det något som hette social differentiering. Man byggde in segregation i Stockholm i olika områden beroende på social status. Det är ju också det vi lever med efterverkningarna av. Nu är det viktigt att bygga ihop stadsdelarna, jobba med att det ska finnas en mångfald av upplåtelseformer, jobba med att de bästa skolorna också ska kunna finnas i ytterstaden och så vidare. Den jobbkyfta som jag tog upp i mitt inledningsanförande här förra veckan innebär att arbetslösheten är över 13 procent i Stockholm bland dem med utrikes bakgrund. Det är sådana delar som vi måste jobba med för att minska segregationen i Stockholm. Det krävs ett helhetsgrepp.

Men det är inga stoppade bostäder, utan det är bara en nyanserad översyn av möjlig alternativ exploatering.

Anförande nr 24

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det kanske var lite fräckt av mig att inte vara mer specifik, så att borgarrådet hade kunnat läsa på, för det var inte mycket som stämde

där. Vi ska inte prata om detaljerna. Men faktum är att projektet Spångadalen, som är ett av de viktigaste projekt vi har drivit och där man ska bygga ihop de här två områdena, förutsätter en exploatering i den här storleken, 1 500 lägenheter. Alla grönytor är borttagna. Det finns ett tillägg som endast pratar om att man ska höja husbyggnaden. Det är fråga om ett tiotal lägenheter, så det gör ingen skillnad. Det försvinner 800–1 000 lägenheter. 500–600 skulle man kunna ha kvar, men det kommer inte att kunna bli så, eftersom ni inte klarar ekonomin. Då blir det ingen integration mellan områdena heller.

Jag begär inte att finansborgarrådet ska kunna detaljerna i detta. Jag uppmanar dock finansborgarrådet att återgå till ärendet sedan och se att det är ett problem när ett sådant här projekt stoppas. Detta projekt har prioriterats i översiktsplanen. Rinkeby-Tensta och Bromsten behöver ha fysiska samband och måste kunna byggas ihop. När de här lägenheterna försvinner kommer inte heller skolan att ha tillräckligt elevunderlag.

Anförande nr 25

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Jag brukar försvara rätten att sätta vilka rubriker man vill på frågorna till frågestunden. Ni har rätt till det. Men trots den lite diffusa rubriken har vi lyckats få fram svaret till dig, Jan Valeskog. I beslutstexten handlar det om att minska planerad exploatering i Rinkebyskogen och pröva ökad exploatering i andra delar i enlighet med anförandetexten. Det var just det som jag var inne på. Man ska titta på ett alternativt område för möjlig exploatering. Vi vill också bygga, men ibland blir det en diskussion om var man ska bygga och så vidare, och det är den vi nu för. Vi stoppar inga bostäder, utan ser över var vi kan bygga dessa nya bostäder.

Anförande nr 26

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Om vi håller det på en övergripande nivå är vi, som jag sade förut, överens om att vi ska göra de här investeringarna i områden där vi har fysiska och sociala barriärer. Då är det ofrånkomligt att man på vissa platser kommer att ta en del grönytor i anspråk. Det är ofrånkomligt att man också upprätthåller vägförbindelser inom området, men ni tog bort den så kallade Frodevägen. Man måste även se till att det finns gång- och cykelvägar som är anslutna till varandra. Om man som i det här fallet också ska få till en skola krävs det att det finns elevunderlag. Då krävs det att man kommer upp i den här volymen, 1 500–1 700.

När ni nu tar bort dessa stora ytor genom det här beslutet försvinner merparten av bostäderna. Om finansborgarrådet tror någonting annat kommer hon att bli besviken när hon sedan läser på. Exakt hur mycket det blir kan man dividera om, men merparten försvinner, och det kommer inte att finnas underlag till den här skolan. Det kommer inte att finnas någon poäng i detta när man inte kan få den sambandseffekt som vi pratar om och binda ihop olika områden. De fysiska barriärerna tas inte bort. Det här är väldigt beklagligt.

Anförande nr 27

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Nu är det här ändå ett område som jag följde lite under förra mandatperioden, dock utan att sitta i nämnden. Jag har viss koll på detta, får jag ändå säga. Jag vet att ambitionen är att knyta till sig de kringliggande stadsdelarna, så att vi kan minska segregationen. Det här är ett väldigt intressant område. Det gäller inte minst skolfrågan men även bostäderna.

Men jag tror att Jan Valeskogs fråga i det här fallet egentligen avser hur man resonerade i nämnden när man gav uppdraget. Då hade det varit bättre för allas skull, tror jag, om frågan hade ställts till min kollega Joakim Larsson i detta fall. Jag försökte svara efter bästa förmåga. Men som sagt är inget stoppat, utan man ser över möjlig exploatering.

Fråga nr 2. Värtaverket

Anförande nr 28

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Fru ordförande! Hej, Katarina! DN ägnade i dag i stort sett hela sin etta åt Värtaverket. Jag tycker att det är djupt oroande att läsa att det finns så omfattande oklarheter om hur stora utsläpp Stockholms fjärrvärme egentligen orsakar. För en stad som vill ta täten i klimatomställningen är det oacceptabelt att vårt miljöarbete kan ifrågasättas, och det är förstås extra allvarligt om det förekommer direkt vilseledande eller oriktiga uppgifter. Stockholm Exergi tycks enligt DN ha lämnat felaktiga uppgifter om hur mycket ryskt kol som de har eldat med och även om hur stora utsläpp av växthusgaser som har gjorts.

Stockholmarna måste kunna lita på att den offentliga sektorn är seriös i sitt klimatarbete. Varför ska de annars själva vara det? Jag undrar därför vad ansvariga borgarråd tänker göra för att strama upp översynen och se till att statistiken verkligen stämmer vad gäller Värtaverkets koldioxidutsläpp och förbrukning av fossilt kol.

Anförande nr 29

Borgarrådet L u h r (MP): Fru ordförande! Jag tackar för en jätte viktig fråga. Rikard Warlenius och jag har båda kämpat hårt för att kolet ska bort, och det ska ju bort till 2022. Jag har under dagen haft ganska tät kontakt med Stockholm Exergi och pratat om de här frågorna. Man kan väl säga att det fortfarande är lite oklart vad siffrorna kommer att landa i när Naturvårdsverket har gjort sin sista bedömning. Som vi båda vet är det här kolkraftverket en väldigt speciell och komplex anläggning som använder metoder som väldigt få använder. Det gör att de beräkningsmodeller som tillämpas kan vara lite olika beroende på hur man räknar när det gäller det som man använder som till exempel katalysator i systemet. Stockholm Exergi vet faktiskt fortfarande inte om de har betalat in för lite till det här utsläppsrättssystemet eller om de har betalat in för mycket, så att de ska få tillbaka pengar. Det handlar ju egentligen om Naturvårdsverkets bedömningar, som ska ske.

Men självklart är noggrannhet en bas i hela detta arbete. När man är en del av utsläppsrättssystemet är det ju fruktansvärt viktigt att man rapporterar rätt. Det får inte bli fel i rapportsystemet. Jag är alltså fortfarande inte helt säker på vad som har hänt och om det är någonting som är fel eller inte. Men självklart tycker jag att det måste vara riktiga och korrekta uppgifter när man rapporterar in sina utsläpp. Det handlar ju om utsläpp såväl som ekonomi.

Anförande nr 30

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Vi måste ju hoppas att det här inte var någon avsiktlig felrapportering. Men jag tycker att det är ganska graverande uppgifter. Jag tycker att det är lite märkligt att Fortum, som det hette då, fortsatte att anlita företaget Bureau Veritas, trots återkommande anmärkningar från Swedac vilka ledde till att företaget så småningom fick indragen licens för att göra det här. Jag tycker också att

det är konstigt att de verkar ha glömt att rapportera 52 000 ton ryskt stenkol som ska ha använts för några år sedan.

Jag tycker att det här är allvarligt, men hör inte riktigt om några åtgärder som du planerar för att få bukt med det här, Katarina Luhr. Okej, jag förstår att du måste avvakta vad Stockholm Exergi säger, men det borde väl vara möjligt att till exempel använda miljöförvaltningens översyn och stärka den eller agera som ägare. Vi är ju faktiskt delägare av Stockholm Exergi. Vi vill ha nollutsläpp, men innan dess vill vi ha tillförlitlig statistik.

Anförande nr 31

Borgarrådet L u h r (MP): Fru ordförande! Självklart vill vi veta exakt vilka utsläppssiffror de har och om det har skett några felaktigheter. Nu verkar det ju vara så att det har skett slarv i en miljörapport. Det är inte samma siffror som vi har använt som underlag för våra utsläppsberäkningar inom staden till exempel. Men vi vet inte om det är slarv, och vi vet inte heller huruvida uppgifter om att man har rapporterat in för lite eller för mycket till utsläppssystemet stämmer. Här inväntar vi Naturvårdsverkets slutliga bedömning av vilken beräkningsmodell som ska användas. Jag tycker att det är ganska viktigt att vi inväntar vad Naturvårdsverket säger.

Sedan kan jag tillägga att miljö- och hälsoskyddsnämnden inte har tillsynsansvar över utsläpp av koldioxid. Vi har tillsynsansvar över utsläpp av partiklar, kvävedioxid och andra ämnen, men inte över utsläppsrätter inom utsläppsrättssystemet.

Anförande nr 32

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Till råga på allt avslöjade Aftonbladet förra veckan att Stockholm Exergi har importerat stora mängder biobränsle från Amazonas för det biobränsleeldade kraftverket, som också ligger i Värtahamnen. Inte nog med att det kanske är märkligt att hämta träflis så långt bortifrån när man tycker att just skogsråvara borde finnas på betydligt närmare håll – vi är alla också oroliga över Amazonas framtid nu efter valet av den högerextreme presidenten Bolsonaro. Det bolag som levererar biomassan, Amapá Florestal e Celulose, är miljöcertifierat, men det har kritiserats av Amazon Watch för att ha bedrivit markstölder och illegal avverkning av regnskog för att ge plats åt eukalyptusplantager. Denna eukalyptus levereras bland annat till Stockholm.

Tycker du att det är rimligt att stockholmarnas lägenheter nu i julhelgen ska värmas av träflis från Amazonas och fossilt kol från Ryssland? Det tycker inte vi. Vad vill du göra för att undvika det i fortsättningen?

Anförande nr 33

Borgarrådet L u h r (MP): Den frågan skulle jag vilja ställa till Rikard också. Vad vill du göra? Här sätter vi fingret på ett av problemen när vi ska hitta förnybara råvaror för att värma våra hus eller över huvud taget skapa energi. Det kan röra sig om både drivmedel till bilar och drivmedel för att värma våra hus. Vi måste använda någon typ av råvara. Jag tycker inte heller att det är rimligt att ta skog från Brasilien, men i det här fallet har man haft svårt att hitta skogsråvara som man kan använda till kraftvärmeverken. Vad jag förstår har man importerat totalt två båtlastar från den här odlade skogen i Brasilien.

Jag tycker att det här är ett jätteproblem. Det trycker verkligen på vikten av att vi börjar energieffektivisera på ett mycket smartare och mer strukturerat sätt än vad vi har gjort hittills. Vi har också skrivit in i vår budget att vi måste jobba på ett mer strukturerat sätt än vad vi har gjort tidigare, för det här är ett stort problem.

Fråga nr 3. Försörjningsstöd till illegala som uppehåller sig i vår stad

Anförande nr 34

P e t e r W a l l m a r k (SD): Fru ordförande! Finansborgarrådet! Du sade sist i budgetdebatten att du skulle vara tuff mot mig, så jag ska bara försöka vara snäll och saklig i dag.

Det finns många behövande medborgare i Stockholm. Jag undrar varför ni i den styrande majoriteten anser att skattebetalarnas pengar ska gå till kontinuerlig försörjning av och bostad till barn som inte har rätt att vistas i vare sig Sverige eller Stockholm, detta endast på grund av det faktum att deras föräldrar har tagit beslutet att befinna sig illegalt i vår stad.

Anförande nr 35

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Jag tackar så mycket för frågan. När det gäller bostäder blir jag osäker, för jag känner inte igen mig i bilden av att vi skulle finansiera några bostäder för dem som uppehåller sig här illegalt.

När det gäller frågan om bistånd är det så att vi bidrar med finansiering till vissa frivilligorganisationer som möter den här gruppen. Ibland kallar man dem papperslösa. Ibland handlar det om personer som medvetet håller sig undan från utvisning och lever i Stockholm. Man har gjort bedömningen att det kan behövas bistånd till vissa barn. De är väldigt få. Jag tror att det är totalt sex barn. Det är heller ingen långvarig försörjning, utan det är mer akuta insatser.

Sedan möjliggör ju försörjningsstödet i sig akut bistånd. Det kan man få om man behöver logi eller uppehälle för en eller två nätter, oavsett på vilka grunder man vistas i Sverige. Alla har helt enkelt rätt till akut bistånd. Det berör alla medborgare oavsett nationalitet.

Det är väl på den plattformen som vi har enats i den grönbå majoriteten.

Anförande nr 36

P e t e r W a l l m a r k (SD): Inför valet var det väldigt tydligt att detta skulle upphöra. Det uttalade du i vissa medier, finansborgarrådet. Du skrev i Svenska Dagbladet den 21 januari: ”Barnen pressas ... till att bli familjens försörjare.” ”Socialdemokraterna fortsätter att bygga upp fristäder för de som uppehåller sig illegalt i Sverige.” ”En fullständigt huvudlös politik.”

Nu medverkar ni till att denna huvudlösa politik fortgår. Varför? Är inte barnen längre utsatta? Eller är detta bara ett i raden av svikna vallöften?

Anförande nr 37

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Många partier driver en viss politik inför ett val därför att man har sin egen särprägel. Man tycker olika. Det är därför det finns olika partier. Sedan sitter vi alla efteråt i en situation där vi måste få

till ett fungerande styre. Då handlar det om att kompromissa. Ett parti kan inte få igenom 100 procent av vad det tycker. Det skulle vara väldigt märkligt för demokratin. Då skulle vi inte alls kalla det så, tror jag.

Vi har helt enkelt diskuterat på denna plattform med olika ingångsvärden och landat i detta. Det är så pass få barn som det berör och så små summor att det inte alls är motiverat att säga att detta upprätthåller något skuggsamhälle. Däremot har vi den här typen av diskussioner på nationell nivå: Hur kan vi undvika parallella samhällen i Sverige? Det har att göra med den migrationspolitik och integrationspolitik som förs på nationell nivå. På kommunal nivå är det ju mer att vi vill säkerställa att ingen far illa och så vidare. Jag känner mig väldigt trygg i att vi inte för en politik som på något sätt upprätthåller ett parallellsamhälle.

Anförande nr 38

P e t e r W a l l m a r k (SD): Känner du inte att det finns en risk för att ni sänder ut signaler genom denna politik, Anna König Jerlmyr? Någonstans måste vi ha en gräns. Den måste tydligen finnas för dig också. Du har ju varit väldigt tydlig i ditt ställningstagande tidigare. Du har hårt kritiserat främst Socialdemokraterna för hur de har drivit politiken i den här frågan. Därför undrar jag om det för i det här fallet Moderaterna finns någon gräns för när ni sätter ned foten även i den allians ni i dag sitter i.

Anförande nr 39

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Nu är det ju så att vi är fem partier. Peter Wallmark talar om det som Moderaterna som enskilt parti sade före valet. Nu är det en situation där vi har ett nytt styre. Vi är fem partier som förhandlar med varandra och så vidare. Nu har vi en plattform som innebär att riktlinjerna inte ska revideras under den här mandatperioden. Det som vi ser nu i oppositionen är flera olika partier med olika skattesatser och olika inriktningar i sina budgetar. Det är ett resultat av att man inför val har olika profil och efter val enas och kompromissar. Man har olika ingångsvärden, och så lägger man fram en gemensam plattform som alla kan stå på. Det har vi gjort. Jag känner mig väldigt trygg framåt med den plattformen. Det handlar om att ge och ta. Som sagt är jag inte orolig för den utveckling Peter Wallmark beskriver.

Fråga nr 4. Agenda 2030-målet om hållbara städer

Anförande nr 40

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Agenda 2030 är en viktig agenda för ett hållbart samhälle, inte minst i klimathänseende. Där kan vi bland annat läsa att vi ska fördubbla den globala förbättringstakten vad gäller energieffektivitet. I detta sammanhang är bostäder och fastigheter en av klimatbovarna. Därför har vi föreslagit att vi ska gå i bräsch för klimatneutralt byggande. Men även förvaltning och renovering av bostäder ger ett viktigt perspektiv. I allmännyttan försöker vi i dag jobba med klimatperspektivet vid renoveringar.

Nu när ni har sagt att ni ska medverka i dessa beståndsförsäljningar av allmännyttan, hur ska ni säkerställa att privata aktörer som får möjlighet att köpa våra gemensamma hyresrätter intar samma klimatperspektiv? Kommer miljöroteln att vara inne i

bostadsrotelns planering av de här försäljningarna för att säkerställa att man har ett klimatperspektiv, till exempel vid renoveringar av förvärvade fastigheter?

Anförande nr 41

Borgarrådet L u h r (MP): Tack så mycket för frågan! Det här är en stor utmaning för oss. Rikard Warlenius lyfte just fram frågan vad vi ska använda för att värma upp våra bostäder. Vi måste energieffektivisera i en klart högre takt än vad vi har gjort under de senaste åren. Vi hade också en utmaning för åtta år sedan, under den förrförra mandatperioden, när vi inte styrde. Då lyckades vi sänka vår energianvändning med 11 procent. Vi har samma mål, 10 procent, i vårt miljöprogram, men vi har inte alls kommit lika långt den här gången. Det beror på att vi har prioriterat att bygga i stället för att energieffektivisera i allmännyttan, vilket innebär att vi har gjort ganska få insatser i allmännyttan de senaste fyra åren. Vi har ett jättestort gap kvar för att klara våra mål i miljöprogrammet.

Det är ett stort problem att vi inte har kommit så långt och inte har haft så hög takt. Det är någonting vi måste jobba med. Jag tror inte att det skulle påverkas om vi skulle ombilda i ytterstaden eller sälja något bestånd, vilket för övrigt är något som vi ännu absolut inte har fattat något beslut om att vi ska göra utan som vi ska kika på. Men vi har otroligt många bostäder i allmännyttan som måste energieffektiviseras under en kort period, och det är någonting som vi måste jobba vidare med. Precis som jag sade till Rikard är det en stor utmaning för oss nu att öka takten, oavsett vilken del av beståndet som vi kommer att behöva jobba med.

Anförande nr 42

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag vill återkomma lite till Agenda 2030. Som sagt gäller det hållbarhetsperspektivet. I agendan kan man också läsa att vi har förbundit oss att säkra ekonomiskt överkomliga bostäder. Ett annat perspektiv där är att vi under de senaste fyra åren, när vi styrts tillsammans, har sänkt inkomstkraven för allmännyttan för att möjliggöra för fler att äntligen få ett eget hyreskontrakt. Det perspektivet undrar jag också lite om. Om man nu säljer fastigheter i allmännyttan, hur ser strategin ut för att säkerställa att människor med lägre inkomster fortfarande har möjlighet att få ett av de där hyreskontrakten?

Anförande nr 43

Borgarrådet L u h r (MP): Det är såklart en utmaning att få hållbara bostäder för alla till ett vettigt pris. Det har vi jobbat med under de här fyra åren, och det är någonting som vi kommer att försöka jobba vidare med, för det är inte enkelt. Man kan ju säga att en bostad för alla är en mänsklig rättighet. Det står också inskrivet bland de mänskliga rättigheterna. Det här är en superutmaning oavsett hur man jobbar.

Det som vi pratar om är inte stora ombildningar, utan de fall där de boende tar ett eget initiativ i ytterstaden för att få en mer blandad bebyggelse. Det handlar också om en rättighet till bostad. Men det är oerhört viktigt att fortsätta jobba med allmännyttan och vidareutveckla allmännyttan. När vi bygger har vi inte lyckats komma ned i de priser som gör att alla kan klara att bo i en nybyggd lägenhet, och det vet vi båda två.

Anförande nr 44

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Nu finns det många trådar vad gäller detta med att pressa boendekostnader. Jag lovar att vi kommer att återkomma om det här med egna

initiativ om vi ser fler av de exempel som vi redan har sett i medier, där det inte verkar vara jätteegna initiativ, utan ganska aktiva konsulter som jagar de boende.

Men jag vill komma tillbaka till Agenda 2030, hållbarhetsperspektivet och det ansvar som jag förväntar mig att du som ansvarigt borgarråd tar, Katarina Luhr. Med allmännyttan som vi äger kan vi styra och påverka. Vi kan fatta beslut om hur mycket hänsyn man ska ta till klimatperspektivet när man planerar för renoveringar. Vi kan besluta vilka inkomstnivåer vi ska kräva för ett hyreskontrakt. Min grundfråga kvarstår nog ändå: Hur mycket kommer du och ni att vara med i bostadsrotelns planering av hur de här eventuella avyttringarna av bestånd ska gå till?

Anförande nr 45

Borgarrådet L u h r (MP): Om vi pratar om att vi ska energieffektivisera allmännyttan, jobba med att utveckla allmännyttan och låta fler få tillgång till allmännyttan kommer vi att vara med i den grönbå majoriteten. Exempel som vi kan ta är att vi har skrivit in i budgeten att vi ska ha ett mer strukturerat arbete med energieffektiviseringar. Vi har också skrivit in till exempel att vi ska ha förtur för våldsutsatta kvinnor och barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden för att ge dem ökad tillgång till bostäder. Vi jobbar alltså vidare med att öka tillgången. Det finns en viktig poäng i att de mest utsatta ska kunna lyftas upp och få ett bättre liv, och detta gäller även beträffande Agenda 2030.

Fråga nr 5. De fortsatta förutsättningarna för "Ortens bästa poet"

Anförande nr 46

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande! Jonas Naddebo! År 2014 startade arbetet med Ortens bästa poet. Det började som ett lag som representerade Stockholms förenade förorter i poetry slam-SM. Det utvecklades sedan till ett nationellt förortsmästerskap som fick namnet Ortens bästa poet.

I går utsågs Farhiya Feysal till "ortens bästa poet" 2018. Finalen hölls i Ungdomens hus i Rinkeby. 19-åringen från Linköping möttes av jubel i finalen. När hon precis klivit av scenen sade hon till SVT:s reportrar: Det känns helt fantastiskt. Jag förväntade mig inte det här. Jag är bara väldigt glad.

Men tyvärr meddelade arrangörerna att de lägger ned evenemanget på grund av bemötande från tjänstemän, politiker och senast i går kväll även polisen. Det här är olyckligt. Jag vill därför ställa följande fråga till ansvarigt borgarråd: Kommer staden och kulturborgarrådet att kontakta arrangörerna och föra en diskussion om framtiden?

Anförande nr 47

Borgarrådet N a d d e b o (C): Tack så mycket för frågan, Torun! Den sista biten i det här kände jag inte till. Jag har för övrigt faktiskt nästan blivit tillfrågad om att vara med i juryn till Ortens bästa poet, men det blev tyvärr inte så. Det landade inte på det sättet. Annars hade jag jättegärna suttit med i den juryn.

Jag har nu efter att frågan ställts undersökt alla möjliga delar i huruvida de har fått stöd eller inte till sin verksamhet. Jag har insett att man har haft lite oro kring vilken sorts verksamhet man skulle kunna söka stöd för. Det är olyckligt att man har landat på den punkten. Men jag tycker att Ortens bästa poet verkar vara en väldigt viktig verksamhet.

Den både introducerar barn och unga till kultur och poesi och skapar positiva berättelser om delar av vår stad som inte alltid är förknippade med positiva berättelser. Av den anledningen tycker jag att det här är en viktig verksamhet.

Jag vet att de har ansökningar inne, och jag vill inte föregripa besluten eller de förslag som förvaltningen kommer att lägga fram. Men är det så att de har upplevt att de inte har fått rätt bemötande av min förvaltning vill jag givetvis följa upp det med förvaltningen. Det är förvaltningen som ska fatta beslut om de stöd som ska beviljas, eller åtminstone lägga fram förslag om detta till oss politiker. Det vill jag inte föregripa. Men det är klart att de ska ha fått ett positivt och formellt bemötande av vår förvaltning. Annars är det olyckligt. Jag hoppas att en sådan här viktig verksamhet kan få fortsätta även i framtiden.

Anförande nr 48

T o r u n B o u c h e r (V): Tack för ett bra svar! Jag håller med dig, Jonas Naddebo, om att vi inte ska föregripa förvaltningens arbete. Vi har en kulturförvaltning som ska arbeta självständigt. Men det finns också andra delar i det här som har varit inblandade och som kompletterar bilden. Det kan vara bra för oss, tror jag, att skapa en mer komplett bild av själva situationen.

Stadens kulturstöd fungerar inte alltid för den här typen av verksamheter. Det vet vi sedan lång tid tillbaka. Samtidigt är det viktigt med stöd till kultur för unga i "orten" som själva tar initiativ till den här typen av evenemang. Att det varje år samlas tusentals ungdomar och föräldrar för att sitta i timmar och lyssna på poesi framförd av unga är magiskt. I det här fallet har det lokala fotbollslaget hjälpt till med volontärer. Det är också demokratiutveckling. Jag undrar även om det finns några planer från majoriteten på att stödja ungas organisering inom kultur. Hur ser du på kopplingen mellan demokrati och ett engagemang i kultur?

Anförande nr 49

Borgarrådet N a d d e b o (C): Visst finns det många viktiga kopplingar mellan kulturutövande, organisering i ideella föreningar och demokratiutveckling. Men i det här fallet hade man sökt ett pedagogiskt stöd som inte riktigt kan vara en del av kulturstödet. Det är den utåtriktade publika verksamheten som kulturstödet ska gå till. Då får man väl försöka hitta lösningar på det. Jag vet också att de har sökt pengar för de mindre arrangemangen kopplat till kulturstöd för unga. De stöden har inte förvaltningen hunnit hantera än, så att säga. Jag ser att det finns möjligheter framåt i den här frågan. Jag hoppas verkligen att de byråkratiska hindren inte ska sätta krokben för denna viktiga verksamhet.

Anförande nr 50

T o r u n B o u c h e r (V): Detta är ett väldigt stort evenemang som engagerar tio städer i Sverige med olika deltävlingar och så vidare. Precis som vad gäller idrotten är det väldigt viktigt ur ett demokratiperspektiv. Vi gav ju också stöd från demokratimedlen förra året. Vi kanske behöver titta på fler pusselbitar helt enkelt. I övrigt tycker jag att det är väldigt bra att du känner dig engagerad och vill titta vidare på de här frågorna. Vi kanske kan göra det tillsammans. Det kunde vara väldigt intressant att göra det. Jag tror att det är viktigt att vi får en konstruktiv diskussion med arrangörerna om framtiden för att se hela pusslet.

Anförande nr 51

Borgarrådet N a d d e b o (C): Jag tror också att vi behöver göra det. Som du säger är det här en verksamhet som skapar engagemang och framtidstro och kan bidra till positiva berättelser om ”orten”. Det är en del av ambitionen i det här. Jag tror att vi behöver kika på det utan att föregripa förvaltningens beslut. Men vi ska titta på frågan och träffa den här organisationen. Det kan jag lova att jag ska göra.

Fråga nr 6. Stockholms bebyggelseutveckling

Anförande nr 52

P e t e r W a l l m a r k (SD): Fru ordförande! Jag vill passa på att gratulera Moderaterna till ett sviket vallöfte som vi är väldigt glada för. Det gäller Nobelhuset.

Jag vill fråga borgarrådet Larsson hur han avser att förverkliga sina, som jag uppfattar det, nyvunna idéer om att bygga och utveckla Stockholm i enlighet med Albert Lindhagens plan. Det är en kort fråga som är ganska lätt att svara på, tror jag.

Anförande nr 53

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Tack för frågan, Peter Wallmark! ”Nyvunna” är kanske att ta i. Albert Lindhagen har ju satt sin prägel på stora delar av stadsutvecklingen från 1866 och framåt. Även om en del av planerna gick om intet kan det konstateras att man har lyckats med huvuddragen. Det handlar om en viss höjdnivå i förhållande till gatubredd för optimalt ljusinsläpp och om att få kvartersbildningar att utvecklas till den trygga och väldigt goda stadsmiljö som man eftersträvade.

Det är också det som har varit poängen när vi i den här salen har diskuterat stadsutveckling i nya områden – man får inte glömma bort de bitar som har lett till Stockholms stadsutveckling under många år. När Hammarby Sjöstad utvecklades glömde man ju bort mycket av detta. Man skapade en del öppna kvarter och framför allt icke-levande bottenvåningar, vilket man sedan försökte åtgärda. I de delar där man faktiskt hann med det lyckades man få en mycket positiv stadsutveckling i Hammarby Sjöstad. De senaste åren har vi sett ett antal förslag som inte anknutit till denna stadsutveckling utan där det mer varit fråga om punkthus, även i nya områden som till exempel Norra Djurgårdsstaden. Då har vi velat protestera.

Jag tycker att det är viktigt att man ser stadsutvecklingen i det historiska perspektivet och tar vara på de goda intentioner som funnits. Men man ska naturligtvis vara beredd på att även göra annat i stadsutvecklingen där det passar. Man ska inte göra vare sig bara det ena eller bara det andra.

Anförande nr 54

P e t e r W a l l m a r k (SD): Fru ordförande! Det antogs en ny översiktsplan så sent som i våras. Denna stämmer mycket dåligt överens med Lindhagenplanens intentioner. Jag undrar hur du tänker gå vidare, Joakim Larsson, för att Stockholms fortsatta utbyggnad ska stämma bättre överens med den planen.

Anförande nr 55

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tror i och för sig att översiktsplanens sammankopplande delar i mångt och mycket skulle kunna handla om kvartersutveckling och att man då kan ta hänsyn till de goda förutsättningar som råder

i innerstaden. De idéerna kan man absolut förverkliga i delar av stadsutvecklingen. Vi har ju en del områden runt om i staden som är utpekade i översiktsplanen och som mycket väl skulle kunna fungera utifrån kvartersbebyggelse. Då tycker jag att vi ska genomföra det.

Men självklart är det så att vissa delar av översiktsplanen inte tar den hänsyn som jag tror kommer att krävas framöver. Det är väl så med översiktsplanen att det är ett dokument som är väldigt levande och emellanåt måste revideras. Nu har vi precis antagit den, men det är många olika typer av dokument som ska tas fram under den här mandatperioden. Det är en arkitekturpolicy, en byggnadsordning och annat som kommer att påverka stadsutvecklingen till fördel för staden.

Anförande nr 56

P e t e r W a l l m a r k (SD): Jag använde i ett tidigare anförande uttrycket ”nyvunna idéer”, vilket borgarrådet ifrågasatte. Jag uppfattar det som att det framför allt är Moderaterna som står för detta. Du satt ju på motsvarande mandat 2010–2014, Joakim Larsson. Om du anser att ni har drivit den här politiken tidigare skulle det vara ganska lätt att säga vad ni hade för planering då med anknytning till Lindhagensplanen. Jag tänkte höra om du har något lysande exempel från stadsplaneringen under de åren. Att ha Hammarby Sjöstad som argument känns lite uttjat.

Anförande nr 57

Borgarrådet L a r s s o n (M): Om vi backar lite längre, till 2006, kan vi se att dåvarande stadsbyggnadsnämnd ofta poängterade vikten av kvartersstruktur. Det var någonting som man var ganska enig om i salen, även om det kanske inte alltid kunde anknytas till Lindhagenplanen. Att olika fastighetsägare kan utveckla staden gemensamt med små fastighetsbildningar är någonting som är positivt för all stadsutveckling, tror jag. Men denna enighet såg vi grusas lite under resans gång, och det är tråkigt. Det skapar en diskussion om punkthus i skogsbackar och en stadsutveckling som vi kanske inte vill se i den utsträckning vi har sett de senaste åren. När vi även ser detta i stadsutvecklingsområden som Norra Djurgårdsstaden blir i alla fall jag förfärad, för då tycker jag inte att man bygger en mänsklig stad. Det återstår att se hur stadsutvecklingen sker framöver, men vi vill gärna ha mer kvartersstruktur.

Fråga nr 7. Ombildningar

Anförande nr 58

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Ordförande! Sedan den alliansledda majoriteten inledde sitt styre har vi socialdemokrater efterfrågat tydlighet i frågan om utförsäljning av allmännyttan. Dennis Wedin var tydlig redan från början. Det handlade om ombildningar och beståndsförsäljningar i ytterstaden. MP var inte riktigt samstämmigt med sina koalitionspartner. Miljöpartiets företrädare pratade om varsamma ombildningar i ytterstaden där allmännyttan dominerar men endast på initiativ av hyresgästerna.

Nu får jag ändå uppfattningen att den alliansledda majoriteten verkar hyfsat överens. Dels ska fastigheter ombildas till bostadsrätter, dels ska hela bestånd i ytterstaden säljas. Min fråga till Dennis Wedin blir då: Vilka områden definierar ni som ytterstaden, och var kommer därmed ombildningar att ske?

Anförande nr 59

Borgarrådet **W e d i n** (M): Ordförande! Jag tackar för frågan. Ja, ombildning har varit en diskussionsfråga sedan vi gav beskedet att vi kommer att ge denna möjlighet till människor i ytterstadsområden där allmännyttan är dominerande. Det är det besked som vi har gett där. När man då pratar övergripande om att det kommer att ske ombildningar är det viktigt att börja med att det beslutet kommer att fattas när boende själva kommer med det initiativet utifrån egen privatekonomi då de har den möjligheten.

Sedan kommer vi att återkomma närmare till vilka kriterierna kommer att vara. Det är ett arbete som nu är igång och som vi hoppas på att kunna ge snabbt besked om, så att detta ska kunna komma igång och så att det ska bli tydligt vilka områden som det konkret handlar om. När jag har fått frågan har jag som exempel tagit upp områden såsom Rinkeby, där det är 95 procent som bor i hyresrätt och där vi ser en påtaglig snedfördelning.

Den förändring vi gör bottenar i grunden i att vi vill ge den här möjligheten för att bidra till att bryta segregationen i Stockholm. Vi ser att det finns sådana utmaningar, och blandade upplåtelseformer ska finnas över hela Stockholm. Det kommer att komma tydligare kriterier. Det övergripande beskedet är att det gäller områden i ytterstaden där allmännyttan är dominerande. Till syvende och sist handlar det här om var människor själva kommer att vilja fatta det här beslutet.

Anförande nr 60

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Men jag får fortfarande inga klara besked från Dennis Wedin, tycker jag. Det är ändå så att stockholmarna och allmännyttans hyresgäster vill veta det här. De vill veta om det gäller Blackeberg, Bagarmossen, Aspudden, Midsommarkransen, Kärrtorp och så vidare. Vad definierar du och din nya allians som ytterstad, och var avser ni att ombilda fastigheter eller sälja hela bestånd?

Anförande nr 61

Borgarrådet **W e d i n** (M): Det finns egentligen tre olika begrepp: innerstad, närförort och ytterstad. Vi är väldigt tydliga med att det endast är i ytterstadsområden som detta skulle bli aktuellt, och då inte i hela ytterstaden, utan snarare i områden i ytterstaden där allmännyttan är dominerande. Då handlar det om att kolla på stadsdelarna och på hur det ser ut med de blandade upplåtelseformer som finns i ytterstaden. Ett exempel på närförort som jag har nämnt är Bromma. Där är det inte aktuellt med ombildningar.

Jag är förvånad över hur starkt Stockholms socialdemokrater har fastnat i den här retoriken. På andra ställen runt om i Sverige ger ju socialdemokrater möjlighet till ombildningar just i syfte att bryta segregationen. Det är lite konstigt när vi hör Ann-Sofie Hermansson i Göteborg stå och säga att det här minskar segregationen, medan vi ser Karin Wanngård stå här i talarstolen och säga att det är fråga om att slumpa bort människors hem. Det är en stor skillnad i hur ni uttrycker er och vilken politik ni har. Ni är väldigt radikala just i Stockholm.

Anförande nr 62

K a r i n G u s t a f s s o n (S): Men nu står vi i Stockholms stadshus, och jag tror att de som bor i Bagarmossen är ganska ointresserade av om Ann-Sofie Hermansson

vill sälja allmännyttan eller inte. Däremot är Bagarmossenborna intresserade av om Bagarmossen ingår bland de stadsdelar som du räknar till ytterstaden, Dennis Wedin. Bromma gör det uppenbarligen inte. Gör Bagarmossen det? Gör Aspudden det? Gör Midsommarkransen det? Gör Kärrtorp det? Ingår Hammarbyhöjden? Vilka stadsdelar definierar Dennis Wedin och den alliansledda majoriteten som ytterstad? Det är den frågan jag ställer, och det är den frågan som stockholmarna är intresserade av att få svar på. Hur definierar Dennis Wedin ytterstaden, och var kommer därmed ombildningarna att ske? Hur svår kan den frågan vara att besvara?

Anförande nr 63

Borgarrådet W e d i n (M): Svaret är att vi får arbeta med att kriterierna ska komma. Vi tog förra veckan beslut om vår budget. Det har inte gått lång tid sedan valet, och det här är seriösa saker som vi måste ta ställning till. Då måste detta också utredas på ett korrekt sätt. Vi vill komma med seriösa kriterier. Det här kommer att komma, och vi kommer säkert att kunna ha en sprakande debatt i de här talarstolarna när kriterierna kommer. Beskedet här är att det är ytterstaden som vi preciserar för ombildningarna.

Jag förstår absolut att det finns ett intresse för detta runt om i Stockholm. Det har jag också noterat i och med att det är flera som har mejlat mig och visat intresse: Kan det vara så att jag skulle kunna få trigga igång en sådan här process i mitt boende? Så har man skrivit till mig. Där kan vi ännu inte ge något besked. Detta kommer att komma, och vi kommer att ge den här möjligheten för människor. Det är alltså ni som inte vill ge den möjligheten någonstans i Stockholm.

Fråga nr 8. Allmännyttans position

Anförande nr 64

L a r s B ä c k (V): Fru ordförande! Hej igen, Dennis Wedin! Vi diskuterade det här förra veckan. Jag försökte få ett besked angående begreppet ”dominerande ställning” beträffande allmännyttan. Nu har jag förstått att man gällande Rinkeby tar en tårtbit av en större stadsdel och att det är en dominerande ställning där. Då undrar jag: Hur långt ned är du beredd att gå? Gäller det kvarter, eller är det gata för gata? Jag kan ju leda i bevis mycket om allmännyttans dominerande ställning om jag plockar ut en liten bit. Detta är jag lite undrande över. Tittar man stort över staden är det 23 procent allmännytta i den yttre staden, alltså inte över 50. I innerstaden är det 8,4. Jag skulle vilja ha en definition av ”dominerande ställning”. Var går gränsen?

Anförande nr 65

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag tackar för frågan. Som jag minns det fungerade inte din knapp senast, Lars Bäck. Det känns bra att den nu har triggats igång.

Svaret är att det här är kriterier som kommer att komma. Jag ser väldigt mycket fram emot att de ska bli klara och att vi kommer att kunna presentera dem, för det är ett väldigt viktigt arbete. Till syvende och sist kommer ju hela processen att utgå från de ansökningar som faktiskt kommer in. Då får vi ta dem i beaktande utifrån de kriterier som då finns och se var det kommer att bli aktuellt. Det här är någonting som kommer att ske småskaligt. Vi kommer att kolla på detta från fall till fall för att hela tiden säkerställa att det är en lugn och trygg process som utgår från de boende och deras önskemål.

Anförande nr 66

L a r s B ä c k (V): Det är i ägardirektiven det här finns. Man kan se det omvänt också. Om ni får in pengar genom att folk bildar bostadsrätter och ni säljer till privata fastighetsaktörer, Dennis Wedin, undrar jag hur ser du på andra stadsdelar, om vi går ned på tårtbitarna. I Oscars är det 1,9 procent allmännyttan, i Äppelviken är det 0 procent. Ska ni förvärva fastigheter där för att vara konsekventa och motverka en segregerad stad, som du beskrev för Karin Gustafsson nyss?

Sedan finns det andra utrymmen i ägardirektiven – man ska ha total- och direktavkastning jämförbar med liknande bostadsförvaltande aktörer. Är det Einar Mattsson eller det Hemla som är ”liknande”? Det är ganska stor skillnad på den typen av bostadsförvaltande aktörer.

Slutligen: Fastighetsinnehavet ska ses över genom effektivisering av förvaltningsorganisationen. Ska Stockholmsbolagen byta fastigheter med varandra, eller vad är det fråga om konkret? Det är väldigt luddigt skrivet.

Anförande nr 67

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det blev många frågor där. Jag börjar med den första, som jag ser som den stora: Är det så att vi ska förvärva bostäder i delar där det just nu finns en väldigt liten andel allmännyttan? Vi fick ju besked vid senaste budgetfullmäktige om att Vänsterpartiet vill gå runt med skattkistan och ägna pengarna åt att köpa fler förortscentrum. Det finns en stor ideologisk skiljelinje när det gäller vad stadens pengar ska gå till. Det vi pratar om är att bryta segregationen genom möjligheten till ombildningar och skapa blandade upplåtelseformer över hela Stockholm. Vi börjar i att vi ska ge den här möjligheten, men vi har också ambitiösa bostadsmål för att bygga mer. Vi ska bygga hyresrätter över hela staden, och det kan också gälla de områden som du tar upp, Lars Bäck.

Anförande nr 68

L a r s B ä c k (V): Detta är fortfarande lite höljt i dunkel. Centrumanläggningar är i och för sig en annan sak, men det är klart att vi vill garantera en bra närservice för de boende i de här förorterna, som ni vill förvandla ganska kraftfullt.

Jag nöjer mig med att konstatera att det jag läser i ägardirektiven som den nya majoriteten har skrivit för tankarna till Esaias Tegnér, som en gång skrev: ”Det dunkelt sagda är det dunkelt tänkta.” Det verkar även gälla för de skrivna ägardirektiven. Vi får se vad som händer, men folk är oroliga för sina hem. Det är deras bostäder. Det är liksom ingen handelsvara vilken som helst, som ett paket smör.

Anförande nr 69

Borgarrådet W e d i n (M): Vi arbetar nu fram seriösa kriterier för detta, men vi har alltså en opposition som står och skriker att man nu kommer att slumpa bort människors hem. Om det finns en oro där ute skulle jag nog tro att det finns gott om personer i den här salen som bör ha det mer på sitt samvete än vad som är fallet för mig.

När det kommer till ombildningar är Vänsterpartiets perspektiv intressant. Hur liten del av Rinkebyborna ska få äga sin bostad för att ni ska tillåta ombildningar? Är det var hundra person som ska få äga sin bostad, eller är det var tusende person som ska

få göra det? Eller är det så att Vänsterpartiet kanske inte nöjer sig förrän det över huvud taget inte är någon som äger sin bostad i vissa områden runt om i Stockholm? För mig är det tydligt att ni bottenar i ett ideologiskt ombildningsförbud. Det är mindre förvånande när det gäller Vänsterpartiet. Det är mer förvånande när det gäller Socialdemokraterna, ett parti som öppnar för den möjligheten i andra delar av Sverige.

Fråga nr 9. Kultur i ytterstaden

Anförande nr 70

Claes Elmgren (S): Ordförande och fullmäktige! Jag trodde inte att denna fråga skulle hinnas med.

Hej, Jonas! Jag har en fråga till dig. Tack för förra veckans debatt! Budgeten har nu klubbats, och det är upp till facknämnder och stadsdelar att bryta ned det här och omsätta budgeten efter bästa förmåga. Jag är fortfarande lite orolig över neddragningen i den centrala kulturbudgeten och vad den kan innebära för stadsdelarna.

Jag blir ännu mer orolig när jag nu börjar ta del av ramarna för stadsdelarna och för Skarpnäck, den stadsdel där jag själv bor. Som sagt ska vi ta beslut om budgeten senare, efter årsskiftet, men när vi tittar på det underlag som vi har tagit del av när det gäller anslaget till det förebyggande arbetet med kultur för barn och unga ser vi en neddragning med nästan 4 miljoner kronor under nästa år. Den största posten i det här har varit de tidigare demokratimedlen. Detta är pengar som vi har använt till barn och unga och till förebyggande arbete. Risken är nu uppenbar att vi får se ett minskat stöd till lokal kultur.

Jag tycker att det är väldigt stökigt här i salen. Det är många som talar.

Min fråga till kulturborgarrådet Jonas Naddebo är: Hur kommer du att säkerställa att stödet till den lokala kulturen och det lokala föreningslivet inte dräneras, med allvarliga konsekvenser för det lokala trygghetsarbetet?

Anförande nr 71

Borgarrådet Naddebo (C): Det är inte helt lätt att förbereda ett svar på en sådan fråga, framför allt inte när man inte är föredragande borgarråd på området; det är borgarrådet Ernlund som är det. Det blir lite svårt. Jag trodde att du skulle ställa en fråga om någonting annat, som du pratade om på budgetsammanträdet, Claes Elmgren. Jag tänkte att det skulle handla om samlingslokaler, men nu gör det inte det. Jag får erkänna att jag inte exakt är insatt i varje stadsdels fördelning av de här medlen. Jag kan tyvärr inte riktigt svara på frågan, vilket jag ber om ursäkt för.

Anförande nr 72

Claes Elmgren (S): Vi har ett väldigt aktivt kulturliv i stadsdelen, och vi har kunnat fördela pengar till de här föreningarna. Det gäller till exempel Reflexen i Kärrtorp och våra pensionärsorganisationer, som är väldigt aktiva. Vi ser också nya föreningar som bildas. I Björkhagen finns det en nybildad förening som också kommer att pocka på stöd. Då är det viktigt att det finns pengar i stadsdelen i de pengar som ges i ramen, men det är också viktigt att staden kan stödja tillkomsten av nya kulturföreningar och samlingslokaler. Jag är lite orolig över att vi inte kommer att kunna räkna till för det här på lokal nivå och på central nivå. Det här är föreningar som

har varit och är väldigt betydelsefulla i det lokala utvecklingsarbetet och trygghetsarbetet. Det är detta det handlar om. Jag är väldigt angelägen om att veta hur kulturborgarrådet tänker säkerställa att vi inte dränerar det här stödet till det lokala kulturlivet.

Anförande nr 73

Borgarrådet N a d d e b o (C): Det är lite så att Claes Elmgren sätter fingret på att demokratimedlen kunde användas till olika saker i olika stadsdelar, vilket i sig var problematiskt. Men låt mig inte kasta mig in i den debatten, utan låt mig försöka hålla mig till föreningslivet och hur förutsättningarna för kulturen ska vara goda.

Jag tror att vi behöver öka samverkan mellan de lokalförvaltande organisationerna och civilsamhället. Jag tror att det är en del av nyttan när vi ska se till att verkligen få så mycket verksamhet och liv som möjligt i våra bygdegårdar och föreningslokaler. Jag ser inte det här som ett hot på samma sätt som Claes Elmgren gör. Jag tror att vi får ta steg för steg, så att vi inte bygger upp en oro kring det här med att det nu inte skulle finnas resurser till kultur eller till samlingslokaler. Vi försöker stärka det arbetet, och det kommer inte att bli någon särskilt stor förändring med vårt förslag. Men jag kan tyvärr inte gå in och svara exakt på hur stadsdelsnämndernas medel kommer att fördelas.

Anförande nr 74

C l a e s E l m g r e n (S): Då tackar jag för svaret och noterar kulturborgarrådets engagemang i dessa frågor. Jag tycker att vi kan fortsätta att ha en dialog kring det här. Ute i vår stadsdel har det bedrivits ett arbete som vi alla i den här församlingen kan vara stolta över, både på den borgerliga sidan och på den här sidan, nämligen Skarpnäckslyftet, där vi har arbetat mycket med trygghetsarbete och där kultur- och föreningslivet finns med.

Visst – jag kan inte riktigt ställa kulturborgarrådet till svars för någonting som ännu inte är beslutat. Men jag hyser en oro för att vi får försämrade förutsättningar. Jag välkomnar kulturborgarrådet ut till vår stadsdel. Vi kan prata mer på plats om hur arbetet bedrivs och vilka förutsättningar som krävs framöver för att vi ska få aktiva och levande stadsdelar.

Anförande nr 75

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ewa Larsson har redan bjudit in mig till Skarpnäck. Jag tror att jag får anledning att komma ut och prata om arbetet som är kopplat till kultur- och föreningslivet. Jag vill också gärna prata om stadsmiljö, eftersom det är det som jag egentligen är föredragande borgarråd för. Tack för inbjudan! Jag kommer att komma och diskutera frågan.

§ 14 Valärende: Ny mandatperiod: val av ledamöter och ersättare i nämnder

Anförande nr 76

Borgarrådet **S l o t t n e r** (KD): Kristdemokraterna vill nominera Lisa Fuglesang som ersättare i fastighetsnämnden.

§ 18 Medlemskap C/O City

Anförande nr 77

Borgarrådet L u h r (MP): Fru ordförande, kommunfullmäktigeledamöter och åhörare! Jag tycker att det här ärendet är roligt, så jag vill gå upp och säga någonting om det. Jag antar att de flesta som sitter här vet att grönmark med mycket växtlighet skyddar staden från översvämningar. Men vet ni också att en grön växtvägg kan sänka ljudnivån med upp till 6 decibel och att om man ställer sig under ett träd när det är som varmast då solen strålar kan det kännas som 14 grader svalare under trädet jämfört med om man står i solen? Sådana här saker är roliga.

Vi i Stockholms stad har hållit i ett projekt som jobbar med just ekosystemtjänster inom staden som heter C/O City. Det här projektet har pågått i några år och avslutades under det här året. Vi har tagit fram en massa roliga broschyrer med olika spännande gröna lösningar i staden. Här har vi bland annat tagit fram en grönytefaktor där man kan räkna på hur mycket kvalitativ grönska man kan bygga in i staden när man planerar. Det har vi numera i alla byggprojekt som vi startar inom staden. Det är också en mycket bra grej. Detta har varit ett mycket lyckat projekt som är älskat och hyllat av bland annat Vinnova.

Som jag sade har projektet avslutats, och nu drivs det vidare som en ideell förening. Jag tror att nu när vi i staden söker medlemskap i den här föreningen kommer det att ge stora mervärden för staden där vi kommer att kunna dela nya innovationer och nya lösningar för grönska i staden. Det kommer att leda till att Stockholm blir en mycket grönare och trevligare stad framöver.

Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 20 Uppföljning av budget 2018 – Tertialrapport 2 med delårsbokslut per den 31 augusti

Anförande nr 78

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Tertialrapport 2 härrör från den tidigare majoriteten. Det var inte så länge sedan vi stod här i torsdags. Sedan dess har tyvärr ytterligare en dödsskjutning ägt rum i Stockholm. Det visar verkligen vilka utmaningar vi har på trygghetsområdet, inte minst med alla unga, lättkränkta män med tillgång till vapen. Här måste vi jobba för att förebygga att detta sker gång på gång. Vi måste prioritera det här arbetet och vända trenden både med förebyggande insatser och genom att jobba mycket tätare tillsammans med polisen, annars kommer de här dystra siffrorna på trygghetsområdet att bli ännu dystrare. SVT rapporterar nu också om återvändande familjer som radikaliserats. Här finns det också ett viktigt arbete framför oss under nästa år.

Trygghet handlar i grunden också om frihet. Har man ingen trygghet kan man inte heller känna sig fri att röra sig var man vill, uttrycka sin mening, klä sig som man vill och så vidare. Otrygghet begränsar människors möjligheter. Just därför är trygghetsfrågorna så prioriterade för oss.

Skolan är själva basen i ett samhälle. Det är genom höga förväntningar som vi möter upp och fångar upp barnen i tid. Det är problematiskt att just T2:an visar att elever i årskurs 6 inte uppnår målen för alla ämnen och att det övergripande målet för elever i årskurs 6 inte helt uppfylls. Det får vi helt enkelt jobba med framöver genom tidigare insatser och genom att avlasta lärarna så att de kan bli än mer närvarande i undervisningen, och vi måste också jobba med tryggheten i skolan. T2:an visar att otryggheten ökar både i gymnasieskolan och i grundskolan, och det är våra elevers arbetsplats. Är de inte trygga i skolan, var ska de då känna sig trygga? Det här måste vi arbeta med.

Det kommer inte att bli enklare under nästa mandatperiod. Vi ser hur konjunkturen viker. Vi har haft den här debatten ganska nyligen, men bostadsbyggandet viker nedåt. Vi ser också hur högkonjunkturen på många sätt är över. Då är det viktigt att vi har ett Stockholm som går starkt in i 2020-talet, att vi förblir problemlösande, att vi andas hoppfullhet, att vi ger rätt förutsättningarna för Stockholm att växa, att vi driver på tempot när det gäller bostadsbyggandet, att vi investerar i hållbara lösningar som kan stärka vårt klimat- och miljöarbete och att vi säkerställer att de här över 13 procenten som är utrikesfödda och som är arbetslösa i dag faktiskt kommer i arbete. Det är så vi bygger ett Stockholm för alla.

Anförande nr 79

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det var som sagt var bara några dagar sedan vi samlades här. Jag är oerhört glad över att leva i ett land där vi gång på gång får diskutera vägval och politik. Den rättigheten kan inte alla världens människor ta för given. På många platser i världen är en sådan här debatt inte tillåten. Jag kommer alltid att vara stolt över möjligheten att få stå i den här talarstolen och uttrycka vilken väg jag vill att Stockholm ska ta, för Stockholm befinner sig vid ett vägskäl. Ska Stockholm vara en stad där alla har möjligheter och rätt att växa eller ska dessa möjligheter bara gälla några få? Ska Stockholm vara en stad som håller samman eller ska vi se ökade klyftor?

I den tertialrapport som kommunfullmäktige i dag behandlar kan vi se att det går bra för Stockholm. Efter fyra år med ett progressivt styre talar resultatet sitt tydliga språk. Bostadsbyggandet ökar, skolresultaten blir bättre samtidigt som klyftorna i skolan i minskar, klimatpåverkan från Stockholms verksamheter fortsätter att minska, arbetslösheten och behovet av försörjningsstöd har fortsatt att sjunka till historiskt låga nivåer under årets andra tertial och stadens ekonomiska ställning är fortsatt mycket stark.

Men det är klart att jag är orolig. Jag är orolig för hur stadens nya styre kommer att förvalta de goda resultaten. Den budget som beslutades om i förra veckan innebär en tydlig högergir för Stockholm. Skattesänkningar prioriteras framför satsningar på välfärden. Tydligast blir det när det gäller skolan och omsorgen om personer med funktionshinder. Att försöka ta bort rätten till förskola för dem som behöver det som mest utan att lyssna på dem som berörs är orimligt. Att inte följa upp hur kvaliteten i omsorgen förändras med en svag budget är fel, och vi föreslår beslut i båda dessa delar.

Jag tror på en stad med sammanhållning, ett Stockholm som håller ihop för att alla människor ska få möjlighet att växa och utvecklas. Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas förslag till beslut och vårt gemensamma förslag tillsammans med Vänsterpartiet som tilläggsyrkande.

Anförande nr 80

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Siffrorna är ju inte så positiva som det tidigare finansborgarrådet vill hävda. Om man följer upp månadsrapporterna för stadsdelarna när det gäller ekonomiskt bistånd ser man en ökning i Farsta, Kungsholmen, Älvsjö, Hässelby, Vällingby och Skarpnäck. Det är nu de nyanlända i etableringsersättning börjar komma ut till kommunens insatser. Här måste vi ha en betydligt mer offensiv jobbpolitik som säkerställer att de tas till vara och inte fastnar i ekonomiskt bistånd.

När det gäller förskolan kan vi se i T2:an att en större andel föräldrar är mer missnöjda med förskolan jämfört med tidigare. Det är en effekt av den reform som ni satte igång och som innebar större barngrupper och ökad press på personalen. Nu börjar vi också se effekter när det handlar om föräldrarnas nöjdhet.

När det gäller antalet bostäder i godkända eller antagna detaljplaner kan vi se i T2:an att årsmålet är 3 600, men årsprognosen är 2 300. Det är betydligt lägre än de mål som ni satte upp för hela året. Ja, det finns positiva delar, men det finns definitivt stora utmaningar kvar.

Anförande nr 81

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det är just när jag hör finansborgarrådet som min oro får belägg. Är det någonting vi kan konstatera är det att vi aldrig någonsin har haft så få hushåll som har försörjningsstöd som nu. Det är en stad med ett gott ekonomiskt resultat som jag lämnar vidare.

När det gäller förskolan och rätten till heltid handlar det om att ni väljer bort barn från förskolan. Vi väljer att höja förskoleschablonen med 4 procent. Ni väljer att inte gå hela den vägen, utan i stället ska vissa barn inte få rätten till heltid i förskolan. Ni väljer bort barn, och ni sänker skatten.

Vi har aldrig någonsin levererat så många bostäder till stockholmarna som nu. Vi har inte byggt så här mycket sedan miljonprogrammets dagar. Det ska bli spännande att se hur du ska matcha den utmaningen.

Anförande nr 82

S a l a r R a s h i d (S): Fru ordförande! Jag kan inte annat än att hålla med om det som sades i borgarrådet Karin Wanngårds anförande.

Ordförande, ledamöter! Företag skriker efter kvalificerad arbetskraft samtidigt som segregationen och arbetslösheten i vissa grupper och i vissa stadsdelar har bitit sig fast. Här har vi en ekvation som vi gemensamt kan och måste lösa. Vi har kommit en bra bit på väg under den föregående mandatperioden, men vi socialdemokrater är självfallet långt ifrån nöjda. I dag är konjunkturbilden splittrad inom Stockholms län. Indikatorer som till exempel nyföretagande, konkurser och personer som är berörda av varsel pekar på en konjunkturedgång. Emot detta visar ett antal indikatorer med direkt bäring på arbetsmarknaden såsom sysselsättning och arbetslöshet. Den övergripande bedömningen är dock att den regionala konjunkturen kommer att vara svagare 2019. Det pekar på att Stockholms och regeringens arbetsmarknadspolitik har gett resultat under de senaste fyra åren i form av ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet.

Jag hoppas innerligt att den nya majoriteten här i staden fortsätter på samma spår. Ett förslag inom detta område som vi kommer att yrka bifall till är att vi lägger till att kommunstyrelsen får i uppdrag att tillkalla en jobb- och tilläggskommission för att granska stadens politik och vid behov föreslå insatser.

Ett annat förslag som vi lägger fram här i dag är att kommunstyrelsen får i uppdrag att till kommunfullmäktige redovisa kompetensförsörjningsplanen för omsorg och pedagogisk verksamhet i syfte att säkerställa att politiken bidrar till att säkra den långsiktiga kompetensförsörjningen.

Ordförande, ledamöter! I dag har 10 000 fler stockholmare ett jobb att gå till jämfört med förra året. Den utvecklingen kan självfallet till viss del tillskrivas den ekonomiska konjunkturen, men en viktig orsak är fortfarande den aktiva utbildnings- och arbetsmarknadspolitik som har förts. Antalet stockholmare som har försörjningsstöd är det lägsta sedan 1965, och sysselsättningsgraden är bland de högsta i landet. Ungdomsarbetslösheten har minskat med hela 37 procent i hela staden.

Ordförande, ledamöter! Staden måste fortsätta att ha bättre mål och tydligare mål för att minska antalet hushåll som är i behov av försörjningsstöd. Vi måste ha tydliga mål för en minskad ungdomsarbetslöshet och tydliga mål för en snabbare integration av nyanlända på arbetsmarknaden, precis som borgarråden Karin Wanngård och Anna König Jerlmyr konstaterade.

Som tidigare nämnts under budgetdebatten vill vi även bibehålla 90-dagarsgarantin som har visat goda resultat, och vi vill självfallet, genom bättre förutsättningar för samverkan mellan komvux och gymnasieskolan, säkerställa att tomma platser på gymnasiets yrkesprogram ska användas för vuxenutbildning.

Jag har inget mer att tillägga förutom att yrka bifall till Socialdemokraternas förslag till beslut.

Anförande nr 83

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Debatten om T2 brukar ju bli en liten budgetdebatt, och jag ska försöka att inte bidra till det. Vi satt ju här så sent som förra veckan, och det har väl inte undgått någon vad jag tycker om den liggande budgeten och de utmaningar som Stockholm står inför.

Men jag skulle ändå vilja kommentera bostadsbyggandet och målen för bostadsbyggandet. Nu kan vi se att allmännyttan är uppe i 2 098 bostäder. Svenska Bostäder når sina mål med 1 000 bostäder i år. Det är otroligt bra. Jag tycker att det är mycket olyckligt att den nya majoriteten nu har bestämt sig för att sänka målen för allmännyttan ned till 1 500–2 000. Nu kommer kanske någon att ta replik – det beror på om man orkar eller om man vill gå till julbordet – och säga så här: Men ni har inte nått ert produktionsmål ett enda år under den här mandatperioden.

Men produktionsmålen har ju formulerats så att man stegvis och successivt ska öka sitt byggande fram till 2019 då målet var 3 000 bostäder. Det var också en stor omställning för flera av bostadsbolagen.

Det tycker att det är mycket olyckligt att man väljer att dra ned ambitionerna i stället för att pressa på bolagen och försöka se till att de får den mark som behövs för exploatering, i stället för att jobba aktivt med arbetsmiljön på stadsbyggnadskontoret så att handläggningen inte blir en flaskhals och i stället för att fortsätta pressa på för ett fortsatt bostadsbyggande. Det är olyckligt ur två aspekter.

Först och främst, som många har konstaterat, går vi in i en lågkonjunktur. Om det är några aktörer som har en oerhört viktig roll för att byggandet upprätthålls under just en lågkonjunktur är det de allmännyttiga bostadsbolagen runt om i landet. Generellt sett brukar byggandet av bostadsrätter gå ned och de privata bolagen bygga mindre. Om vi också drar ned våra ambitioner är risken dels att vi inte håller en tillräckligt hög takt i bostadsbyggandet, dels att vi riskerar att förstärka en ekonomisk konjunkturell nedgång. Konjunkturerna kommer att gå ned, och sänker vi våra mål för allmännyttan riskerar vi att förstärka en konjunkturedgång.

Nu är det dessutom så att investeringsstödet försvinner med två veckors varsel. Det har både pressat upp byggandet av hyresrätter och direkt sänkt hyrorna i många nyproduktionsprojekt. Vi ser nu att byggen kommer att stoppas runt om i landet. Kalkylerna går inte längre ihop, och hyrorna kommer att bli upp till 3 000 kronor högre i månaden. Mot bakgrund av detta är det också oerhört viktigt att vi inte sänker ambitionen för bostadsbyggandet.

Därför vill jag yrka bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen och till tilläggsyrkandet om investeringsstödet. Vi måste uppvakta civilutskottet för att åtminstone få till övergångsregler.

Anförande nr 84

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag är ledsen att ni får vänta på julbordet en liten stund. Jag tycker att det är viktigt att vi använder oss av de fakta som vi kan belägga tillsammans, sedan kan vi dra olika slutsatser av dem.

Låt oss börja med hyran. Du säger att den kan bli upp till 3 000 kronor högre. Facit finns nu publicerat, och Liberalerna tog redan i våras fram siffrorna över hur misslyckad den så kallade låghyrepolitiken i era Stockholmshus har varit.

Jag vill säga en annan sak också, och det är att det du försöker beskriva är egentligen en keynesiansk budgetprocess som är väldigt bra under konjunkturycklerna. Men du har totalt fel. Man ska planera för att allmännyttan nu går in och bygger. Den ska inte bygga mycket i högkonjunktur, vilket du krävde av allmännyttan att den skulle göra. Det är fel.

Anförande nr 85

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Först och främst pratar jag inte om Stockholmshuset, Björn. Du får jättegärna lyssna lite noggrannare på vad jag säger. Jag pratade om investeringsstödet som riksdagen beslutar om. Det stoppade investeringsstödet leder till minskat byggande av hyresrätter. Riksbyggen gick ut med ett pressmeddelande minuterna efter att det klubbades. Flera tunga aktörer har gått ut och sagt att nu riskerar fler projekt att inte bli av på grund av att man drar tillbaka investeringsstödet. Och eftersom investeringsstödet var kopplat till lägre hyresnivåer riskerar nu hyrorna att bli över 3 000 kronor högre. Jag pratar alltså inte om Stockholmshuset. Jag pratar om investeringsstödet.

Ni lämnade efter er ett underskott på över 26 000 hyresrätter. Jag hade självfallet hellre velat att vi hade en intakt allmännytta så att vi inte behövde pressa upp byggandet så som vi har gjort. Ja, hyresrätter ska byggas i lågkonjunktur. Varför sänker ni då målet nu? Det är nu man ska upprätthålla det höga målet så att vi bygger genom lågkonjunkturen och inte förstärker en ekonomisk nedgång.

Anförande nr 86

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tror att det finns en anledning till att Vänsterpartiet nu pratar väldigt högt och gärna om investeringsstödet. Jag vill rätta dig, Clara. Investeringsstödet kommer att betalas ut till dem som redan har sökt.

Jag ser att ni på vänsterkanten gärna använder er av den här retoriken just nu. Frågan är om det inte handlar just om den hyressättning i Stockholmshuset som ni hittills har haft en väldigt hög svansföring kring. Vi har ett projekt i Rågsved som står färdigt nu. Där har hyran blivit 11 300 kronor för en trea i stället för det ni sade, det vill säga mellan 7 500 och 10 500 kronor. Om det är så att ni vill slippa den diskussionen och den debatten och hänvisa till något helt annat som inte beslutas i den här salen är det tråkigt. Håll er gärna till det som vi kan hantera här i Stockholms stad!

Anförande nr 87

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Du får jättegärna stå kvar när jag ska svara på frågan, Joakim. Det vi har att hantera i fullmäktige är det tilläggsyrkande som vi har delat ut där det finns två att-satser som handlar om att uppvakta civilutskottet om investeringsstödet och övergångsregler. Det är någonting som vi har att hantera. Det är utdelat. Det kan vara bra att man kommenterar det i talarstolen.

Jag tycker att staden ska ta ansvar för att vi har en social bostadspolitik. Det är någonting som vi egentligen har saknat i det här landet sedan bostadsomläggningen 1991. Tidigare tog staten ett mycket stort ansvar för att vi skulle kunna pressa ned

kostnaderna i nyproduktionen med målet att alla delar av befolkningen skulle kunna ha en bra bostad till en rimlig kostnad. Vi är inte där. Vi har inte varit där sedan 1990-talets början. Jag tror att staten behöver ta ännu större ansvar än vad man gör med det här investeringsstödet.

Normhyran i Rågsved landade på 1 750 kronor. Det är mycket högre än vad jag hade velat se, men det är också det första försöket i det här projektet. Nu ska bostadsbolagen gå hem och titta på vad de hade kunnat göra annorlunda. Jag är övertygad om att om de bara får fortsätta kommer man att kunna pressa ned normhyran ännu mer.

Anförande nr 88

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tänker inte repetera allt det positiva som har hänt och som framgår av tertiärrapporten när det gäller byggande och annat. Jag har sagt, och det togs också upp i budgetdebatten, att vi ser en fara där att ni inte kommer att klara hälften av den nivå som vi har klarat av under de här fyra åren. Ni har verkligen börjat otroligt dåligt med dessa tusentals bostäder som ni har stoppat. Senast förra veckan vädjade vi till er att ni skulle fatta beslut om de 8 000 bostäder som togs upp i stadsbyggnadsnämnden i fredags. Och vad händer? Ni antog i och för sig 7 000, men ni stoppade ungefär 1 000 bostäder, bland annat 75 stycken i Fruängen och mellan 800 och 1 000 i Bromsten, Rinkeby och Tensta.

Jag tänker uppehålla mig lite vid det som Clara Lindblom var inne på. Jag tycker att det verkar finnas ganska dålig kunskap hos den grönbå sidan när det gäller hur det här investeringsstödet fungerar. Vi har alltså 1 800 lägenheter i pipeline hos allmännyttan där vi har gjort en överenskommelse om att kunna använda investeringsstödet. Med investeringsstödet landar högsta hyran – det förhandlas naturligtvis också – på 1 550 kronor per kvadratmeter. Hyran ligger i snitt på 1 900 för de bostäder som finns hos bostadsförmedlingen. Det handlar om 1 000–3 000 kronor mindre i hyra.

När det gäller tilläggsförslaget till beslut hoppas jag att inte minst Miljöpartiet, som har varit med och drivit detta på nationell nivå, kan få stöd att agera för Stockholm. Om vi inte kan få de här lägre hyrorna i 1 800 bostäder kommer det naturligtvis att drabba väldigt många hushåll och människor som inte får de här lägre hyrorna. Det handlar också om ett par hundra privata projekt som inte kommer att kunna dra nytta av de här pengarna i närtid på grund av att Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna hellre ser högre hyror, helst marknadshyror. Det kan man utläsa av detta.

Det är egentligen otroligt upprörande att vi inte hjälps åt både på lokal nivå med våra Stockholmshus och på nationell nivå med investeringsstödet som maxar nivån på hyran till 1 550 kronor per kvadratmeter. Det är därför vi har lagt fram ett tilläggsyrkande att vi ska göra den här uppvaktningen och visa att Stockholms stad anser att det är oerhört allvarligt att det här stödet försvinner. Det påverkar vår bostadsmarknad på ett positivt sätt att det här stödet finns tillsammans med våra Stockholmshus. Jag hoppas att vi kan få stöd för detta från de flesta partier, om inte alla partier.

Anförande nr 89

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tycker att fullmäktige ska ta fasta på det som Jan Valeskog sade i slutet av sitt anförande. Jag hoppas att jag kan få stöd från de flesta

partier, sade du. Det är intressant eftersom det är första gången i dag i alla fall som Jan Valeskog har förstått att han inte styr den staden själv.

När det gäller Fruängsgården, som du just nu nämnde och som var uppe i stadsbyggnadsnämnden i fredags, var Socialdemokraterna ensamma om att vilja fortsätta med byggnation av ett hus som inte bara hade en mycket märklig placering utan som dessutom var alldeles för litet för att man skulle få ekonomi i projektet. Det gällde ett av stadens bolag, så det kanske är därför som Jan Valeskog inte bryr sig så mycket om huruvida det blir ekonomi i projektet. Men det kan jag säga är någonting som är ganska viktigt för den här majoriteten. Dessutom var det en dum placering, för det var just den delen av parken som de äldre använde till sin utevistelse. Det negligerar Socialdemokraterna, men ni var ensamma om det, Jan Valeskog, och du styr inte själv.

Anförande nr 90

Borgarrådet V a l e s k o g (S): I Fruängen var det en färdig byggrätt, och det fanns absolut alternativ för de äldre att vara på, bland annat en innergård. På den platsen var det 78 bostäder. Det kan man absolut få ekonomi i. På den plats ni pekar ut kommer det aldrig att kunna genomföras. Det är stopp där, precis om i det andra projektet. Efter varje sammanträde i stadsbyggnadsnämnden går räkneverket varmt när det gäller antalet bostäder som ni stoppar.

Sedan är det frågan om, vilket jag kanske kan få svar på eftersom jag såg att Martin Hansson har begärt ordet, att vi får ett stöd för att agera i frågan om boendekostnader. Det borde väl ändå vara någonting som engagerar samtliga partier i fullmäktige att göra vad man kan med olika medel för att få ned boendekostnaderna i nyproduktion, för de är höga ändå. Trots investeringsstöd och trots att vi har Stockholmshusen är hyrorna höga, men det är en väldig skillnad att kunna få 1 000–3 000 kronor lägre hyra per månad med detta system.

Anförande nr 91

M a r t i n H a n s s o n (MP): Fru ordförande! Det är såklart inte någon hemlighet att vi i Miljöpartiet beklagar beslutet på riksnivå att dra tillbaka investeringsstödet. Vi har tyckt att det har fyllt sitt syfte väldigt väl. Dock agerar vi inom Stockholms stad som en majoritet, och vi går fram med våra beslut inom majoriteten. Jag tror att ni har full förståelse för detta, och det hanterar vi internt inom majoriteten.

Anförande nr 92

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Nej, jag har absolut ingen förståelse för att man går emot sin egen övertygelse. Det är snudd på hyckleri. Här har ni en miljöpartistisk bostadsminister som har drivit igenom detta. Nu har man chansen att agera tydligt i Stockholms stad som en opinion när vi har det osäkra parlamentariska läget på nationell nivå. När Kristdemokraterna, Moderaterna och Sverigedemokraterna samarbetar med varandra ska väl vi kunna agera. Ni pratar om att Sverigedemokraterna är ett problem i sig, men på nationell nivå, där de är ett problem utifrån den här budgeten som de gemensamt antog och där den här effekten kommer, borde ni stå upp för detta om ni hade något civilkurage.

Anförande nr 93

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Socialdemokraterna är ju världsmästare i att vara i opposition med sig själva. Varje

första maj protesterar de mot sådant som de oftast själva varit med om att fatta beslut om i regeringen. I det här fallet är det inte nog med att du öser galla över oss för att vi inte vill vara med på ekonomiskt snedvridande, negativa beslut i en marknadsekonomi, vilket sådana här stöd är som går rakt ned i byggbolagens fickor. Vi föredrar att ge stödet till dem som behöver det, till exempel genom bostadsbidrag.

Men om vi talar om hur staden ser ut är du som vanligt enormt ovarsam med sanningen. Vi är i och för sig inte så förvånade. Liberalerna analyserade och tog fram de här så kallade billiga hyrorna redan på försommaren, och när kalkylerna kommer visar det sig att vi har rätt. Detta handlar inte om några 3 000 kronor lägre hyra, utan det handlar om i genomsnitt 1 000 kronor högre hyra än vad ni själva har sagt. Detta är ingenting annat än en osanning, och en osanning blir inte sann för att man upprepar den flera gånger, Jan Valeskog.

Anförande nr 94

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag kan berätta för alla som är nya i fullmäktige att Björn Ljungs vanligaste replik är att andra far med osanning. Det är hans absolut vanligaste replik.

Nu är det så att du har missförstått detta i det här konkreta projektet. I det projekt som du räknade upp hyresnivåerna för fanns det inget investeringsbidrag. Villkoret för investeringsstödet är att man max får sätta en hyra på 1 550 kronor per kvadratmeter. Då kan du räkna ut baklänges vad det blir per månad beroende på storleken på lägenheten. Det kan max vara 1 550 kronor, och sedan ska det förhandlas också. Och tack vare att det är Stockholmshus blir det också billigare. Beroende på storlek gör det en skillnad på från 1 000 kronor och upp till 3 000 kronor per månad för stora lägenheter. Det är enkel matematik, och det bevisar också de projekt som varit. Vi har privata företag som också har använt sig av detta och som är på gång att bygga just nu. De får investeringsbidrag och kan sätta den här hyran. Det är en verklighet. Vet man inte ens hur det här fungerar förstår jag att man är ganska vilsen, men jag vet att Miljöpartiet inte är vilsna. Där tycker jag att det är mer märkligt att man inte stöder sina egna representanter i regeringen.

Anförande nr 95

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Fru ordförande! Hej, ledamöter! Vi ägnade ju en del av budgetdebatten åt att kritisera de grönblås klimatpolitik för att den inte var tillräckligt ambitiös, men vi är ändå glada över att den antagna strategin om ett fossilbränsleffritt Stockholm i alla fall fortsätter att gälla. Eller gör den det? Genomförs strategin verkligen i de konkreta budgetsatsningarna? Nej, tyvärr inte fullt ut. Det gäller inte målen för installerad solel i kommunala fastigheter. För att nå det mål som finns i strategin, som är att 10 procent av stadens elbehov ska täckas av egen solel från 2040, behöver vi bygga ut den installerade kapaciteten med omkring 3 000 megawattimmar per år. Det är också vad vi föreslår i Vänsterpartiets budget. Men i den grönblå budgeten byggs kapaciteten bara ut med omkring 500 megawattimmar eller en sjättedel. Det är tyvärr inte att ta den här strategin på fullt allvar.

För att samordna den här kraftiga utbyggnadstakten som vi faktiskt har beslutat om gemensamt och för att underlätta distribution av el mellan stadens olika verksamheter har Vänsterpartiet föreslagit att vi ska bilda ett nytt kommunalt solelsbolag. Nu kommer jag till T2:an, för där avfärdar majoriteten behovet av ett sådant bolag och

säger att det inte finns några ekonomiska fördelar med det. Det tycker vi är synd, för vi kan inte se att det underlag som har tagits fram ger tillräckliga svar på den frågan.

I den här rapporten – nu blir det lite tekniskt – diskuteras för- och nackdelar med att bilda ett sådant här kommunalt solelsbolag. Man kan säga att om utbyggnaden av solel sker inom befintliga kommunala fastighetsbolag får de en momsbesparing, men eftersom de bedriver momsbefriad verksamhet får de inte dra av momsen på alla de här investeringarna i solel. Det får inte sådana bolag göra. För ett solelsbolag är det tvärtom. De får dra av all moms på investeringarna, men de får inte en annan fördel. Skattemässigt finns det fördelar med att bygga ut solelen i fastighetsbolagen, och sedan finns det andra fördelar med att bilda ett solelsbolag. Rapporten ger inte riktigt svar på under vilka omständigheter som respektive modell är mest fördelaktig. Tyvärr finns det inte ett ordentligt underlag från kommunstyrelsen, och det här förslaget avfärdas för lättvindigt.

Däremot är den här rapporten och underlaget väldigt tydligt med att staden bör skapa en samordnad struktur för driften av solel oavsett om det sker i ett särskilt bolag eller inte. Där kan jag inte heller se att kommunstyrelsen nu föreslår någon sådan samordnad struktur. Om ni inte väljer att gå vidare med ett solelsbolag behöver vi åtminstone en konkret plan på hur ni ska nå de här solelsmålen och hur den samordningen ska ske. I nuläget är det tyvärr bara Vänsterpartiet som föreslår investeringsnivåer som är i takt med den här målsättningen.

Anförande nr 96

Borgarrådet L u h r (MP): Fru ordförande! Det känns som vi alltid står här uppe och pratar om solelsbolag, Rikard. Jag var faktiskt ute och träffade Solkompaniet i dag och diskuterade lite. Det har ju hänt ganska mycket på skatteområdet och i de olika lagstiftningar som gäller solelsöverföring och solel över huvud taget de senaste åren. Just nu är väl en av de stora utmaningarna egentligen solelsbidraget och om det kommer att finnas kvar eller inte.

Men jag har fortfarande lite svårt att se de fördelar som du nu lyfter fram med solelsbolaget. Förut var det så att om man hade en anläggning inom samma organisationsnummer, som staden ofta hade, räknades allting inom den som en solcellsanläggning, och då blev det mycket svårare. Det har man tagit bort i dag. Det var en av de stora fördelarna, så jag är inte helt säker på att bolaget är det bästa. Jag skulle gärna vilja ha någon annan lösning för att öka takten, och det ser jag inte heller att du har.

Anförande nr 97

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Det är exakt det som är problemet. Jag kan gissa, och det kan du också göra, men innan kommunstyrelsen fattar ett sådant här beslut bör man ha ett rejält underlag, och det finns inte. Jag kan tänka mig att om vi ska göra en sådan här ordentlig utbyggnad som vi faktiskt har beslutat om, upp till 10 procent av stadens el, blir det väldigt många investeringar. Då kan man gissa att det skulle vara väldigt bra för staden att kunna dra av momsen för de investeringarna. Det blir min gissning, och ni har inte tagit fram någonting som motsäger detta. Det tycker jag är lite synd. Det är också synd att KD-, M- och SD-budgeten halverar statsbidragen till solel, men det är en annan fråga.

Jag vill avrunda med att säga att det inte är så att vi måste ha ett solelsbolag. Det viktiga är att staden håller den utbyggnadstakt som vi har kommit överens om. Det har du inte svarat på, Katarina. Vi sexdubblar er produktion för att hålla en jämn takt mot målet. Vi väntar fortfarande på att ni ska matcha det.

Anförande nr 98

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag tycker att det som ordföranden inledde med var väldigt intressant, nämligen att uppmana oss att gå och rösta. Jag vill tacka flera när jag ändå står här i talarstolen i dag. Jag vill till exempel tacka Sixten von Friesen där rakt fram. Han var en liberal förkämpe för jämställdhet och för kvinnlig rösträtt. Jag vill också tacka Anna Whitlock, Selma Lagerlöf, Karl Staaff med flera som gör att just jag, den här busiga, begåvade pojken från Bagis kan stå här i den här fina salen och säga någonting viktigt. Det är demokrati, och jag är oändligt tacksam för att vi har vår liberala demokrati. Vi ska vara oerhört rädda om den och vårda den som någonting värdefullt.

När det sedan gäller T2:an vill jag säga att allt inte är svart bara för att det har varit en annan majoritet som har styrt den här staden. Jag tycker att det beslut som ni fattade under den förra mandatperioden om att vi ska upphöra med fossilbränsle i Värtaverket var bra. Det var ett viktigt och bra beslut som också kan bli ett exempel för andra städer och kanske till och med andra länder att göra på liknande sätt.

Men det var ett och annat som var bekymmersamt under den förra mandatperioden också, inte minst det plötsliga beslut som kom om heltid i förskolan för barn till dem som är föräldralediga med ett nytt syskon. Det tog förskolepersonalen fullkomligt på sängen. De blev rasande, för några resurser sattes inte till för att klara detta. Förskolepersonalen tillfrågades definitivt inte. Jag välkomnar att vi går tillbaka till beslutet om 30 timmar per vecka, vilket är fullt rimligt. Det ska inte vara en oändlig mängd timmar, utan 30 timmar. Det är ett mycket bra och väl avvägt beslut, inte minst med tanke på de personalresurser vi har. Jag tycker att det är en bra prioritering som vi därmed har gjort.

Jag är också mycket bekymrad över diskussionerna om bostadsbyggandet. Är det något vi är överens om här i staden, och det har vi varit ändå sedan 2002 med 20K, är att bostadsbyggandet är jätte viktigt. Jag hoppas att vi kan hålla oss till en modell där vi analyserar samma siffror. Vid det senaste sammanträdet i stadsbyggnadsnämnden har vi inte stoppat någonting. Däremot har vi tillåtit oss att ompröva planer för att de ska bli ännu bättre.

Därmed vill jag yrka bifall till finansborgarrådets förslag i kommunstyrelsen när det gäller T2:an.

Anförande nr 99

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Du började ju så bra med alla barns möjligheter. Det är just det som vi tänker på när det gäller heltid i förskolan. Det handlar om alla barns möjligheter och alla barns rättigheter. Därför anser vi att vi inte ska välja bort barn från rätten till heltid i förskolan.

Men min fråga till dig, Björn Ljung, är: Vilken ersättning kommer ni att betala ut för de barn som nu går 30 timmar i förskolan enligt er budget? Kommer ni att betala ut en

heltidsschablon till de förskolorna eller kommer ni att räkna ned det så det motsvarar 30 timmars vistelsetid?

Anförande nr 100

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Först vill jag säga att på 90-talet hade vi endast 15 timmar i förskolan för de barn som hade föräldrar som var föräldralediga med barn hemma. Det tyckte vi var fel. Sedan genomförde vi förslaget på 30 timmar per barn och vecka.

När det gäller hur schablonerna ska beräknas vill jag erkänna på en gång att jag är så usel på att hålla reda på de här siffrorna och hur de ska beräknas att jag måste hänvisa dig till utbildningsförvaltningen eller till stadsledningskontoret i det fallet. Jag kan tyvärr inte det på rak arm. Skulle jag säga någonting vore det fel, för då kanske jag skulle stå här och ljuga, och det vill jag verkligen inte göra. Jag ber om ursäkt för att jag inte har den korrekta siffran.

Anförande nr 101

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Ordförande, fullmäktige! Vi ser att den politik som fördes under den förra mandatperioden och under det här året har inneburit en tydlig styrning och omfördelning för ett jämställt Stockholm och att detta har gett resultat. Tertiärrapport 2 visar att skillnaden mellan flickor och pojkar och mellan kvinnor och män har minskat, detta tack vare tydliga politiska direktiv och tack vare att vi har avsatt resurser för arbetet. Det är för att vi har satsat på att stärka kvinnor och tjejer och deras möjligheter att komma i arbete, att organisera sig och att ha en meningsfull fritid.

Det handlar också om att vi har börjat mäta hur våra skattepengar fördelas utifrån kön genom det systematiska arbetet med genusbudgetering och jämställdhetsintegrering. Det arbetet har gjorts med stöd av MR-rådet och MR-kansliet, genom jämställdhetsstrategier som har utbildat hundratals chefer och tusentals medarbetare om just jämställdhet.

Den här tertiärrapporten visar att en tydlig styrning och omfördelning av resurser är nödvändig för att komma framåt i jämställdhetsarbetet. Det är beklagligt att det nya styret väljer att lägga ned och skära ned på stora delar av det arbetet. Med detta sagt vill jag yrka bifall till den gemensamma reservationen i ärendet.

Anförande nr 102

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Alla barn i Stockholm har rätt till en förskola som ger dem en bra start i livet. Varje barn ska få tillräckligt med uppmärksamhet och tid med förskollärare. Det är grundläggande.

Under den förra majoritetens tid vid makten ökade barngruppernas storlek i hela 9 av 14 stadsdelar, och andelen förskollärare sjönk i ännu fler. På detta valde man att genomföra en reform som ledde till att ett antal barn till föräldralediga fick heltid på förskolan. De ökade med över 300 procent. Den heltidsreform som Socialdemokraterna genomförde var både ogenomtänkt och ofinansierad, och den

ledde som väntat till större barngrupper, mindre tid för undervisning och till ett högt tryck på förskollärare och annan personal på förskolorna.

Jag behöver faktiskt knappt ens säga det själv; jag kan bara hänvisa till Lärarförbundet Stockholm som i sitt remissvar på det ärende som gäller återställandet av reglerna säger att med så bristfälliga och ohållbara lärarresurser genomföra en sådan förändring var riktigt illa och visade på stora brister i förståelsen för förskolans betydelse för barnet. Det är det beslutet som vi nu ska rätta till.

Alla barn i Stockholm har rätt till en förskola som ger dem en bra start i livet. För mig innebär det en verksamhet med hög pedagogisk kvalitet, där förskollärarna kan planera dagen och ge alla barn den uppmärksamhet och tid som de behöver. Det är bra att vistelsetiden för barn till föräldralediga nu återgår till 30 timmar i veckan för att frigöra tid för förskollärarnas pedagogiska uppdrag.

Sedan vill jag också passa på att tacka för att vi i dag kan fastställa att beviljandet av 20 miljoner kronor till Stadsmissionens verksamhet Fadderhem, något som är väldigt viktigt för de unga personer som annars skulle ha blivit satta på gatan från och med den 1 januari. Dessa boenden behålls nu. Vi kan också bevilja 3 miljoner kronor till Ny gemenskap och deras verksamhet Nya rum som kommer att fortsätta att ge stöd till den här gruppen.

Anförande nr 103

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Det är klart att vi ser en skillnad. Jag står rakryggad upp för en politik där vi inte väljer bort barn från förskolan. Ni väljer att sänka skatterna, och därmed är det vissa barn som förlorar sin rätt till heltid i förskolan.

Bättre lycka nästa gång, som man säger, och därför ställer jag samma fråga till Jan Jönsson som jag ställde till Björn Ljung tidigare. Nu när ni drar ned rätten till heltid för vissa barn så att de bara får gå 30 timmar i förskolan, kommer ni fortsatt att betala ut heltidsschablon till förskolorna, eller kommer ni att dra ned motsvarande schablon till barnets vistelsenivå?

Anförande nr 104

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Tack så mycket för frågan! Som jag misstänker att borgarrådet Wanngård redan känner till förändras inte systemet för schablonersättning utan det kvarstår, vilket innebär att det betalas ut ersättning för heltid.

Anförande nr 105

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att tacka ordföranden för att hon inledde dagens sammanträde med att uppmärksamma 100-årsdagen av allmän och lika rösträtt i Sverige. Det känns alltid väldigt högtidligt att stå i den här talarstolen men kanske extra högtidligt att få göra det i dag. Vi skänker en tacksamhetens tanke till att vi får stå här i dag och debattera förskola, solenergi och företagsklimat. Det är faktiskt ingen självklarhet.

Nu över till ärendet. Som man kan läsa i tertialrapporten går det bra för Stockholm. Men det finns stora klyftor. 13,7 procent av de utrikes födda är arbetslösa i Stockholm, medan bara 2,9 av de inrikes födda är arbetslösa. Samtidigt ser vi hur vissa branscher

har oerhört svårt att rekrytera rätt kompetens. Vi ska helt enkelt nu se till att sluta det här gapet. Vi ska satsa på ett bra företagsklimat, vi ska se till att det är enkelt och lättillgängligt för människor att komplettera sina utbildningar, vi ska satsa på bra vuxenutbildning men såklart också på uppsökande arbete.

Vi har återigen i dagarna fått ta del av nya rapporter om hur personer med stor kompetens utvisas från Sverige. Senast var det Farzad Ban som är företagare med fyra anställda i Stockholm. Han kommer att utvisas på grund av administrativa brister. Den nya politiska majoriteten i Stockholm kommer att med kraft ta den här debatten med den nationella nivån och med Migrationsverket, för detta är inte bra för Stockholm. Vi måste helt enkelt se till att stoppa detta vansinne.

Vi kan också läsa i tertialrapporten att det finns stora skillnader när det gäller förutsättningar att driva företag i Stockholm. Förutsättningarna att driva företag i ytterstaden är svårare än i innerstaden, och därför är jag också oerhört stolt över att vi i förra veckan beslutade om en budget med stora trygghetsåtgärder som kommer att se till att vi har ett minst lika bra företagsklimat i ytterstaden som i innerstaden.

Avslutningsvis är det roligt att höra i debatten men också läsa i beslutsförslagen att Socialdemokraterna nu talar sig väldigt varma för företagsklimat och kommer med förslag för jobb och tillväxt. Det är lite för lite och lite för sent, men det jag hör i debatten borgar ändå för att det kanske till och med kan bli både bra och konstruktiva samarbeten i de här frågorna under de kommande åren.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 106

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det är bra att Karin Ernlund lyfter perspektivet om svårigheten att rekrytera, vilket är ett av de allra största hindren för Stockholms fortsatta tillväxt. Det som oftast lyfts upp av företagare och företagsledare är bristen på bostäder, framför allt hyresrätter, just för att man ska kunna rekrytera hit arbetskraft.

Därför blev jag glad när Karin Ernlund lyfter perspektivet att man som borgarråd i Stockholm kan föra en aktiv debatt med den nationella nivån för att komma åt problem. Detta knyter an till den debatt som har varit ganska dominerande under den här rapporten, nämligen debatten om investeringsstödet för att just bygga hyresrätter med hyror som fler skulle kunna efterfråga. Det vi hittills har fått höra är att här kan vi bara debattera sådant som är Stockholmslokalt. Men eftersom Karin Ernlund kanske har ett kanske förnuftigare perspektiv på just den frågan – att det är viktigt att Stockholm står upp för Stockholm gentemot riksnivån – undrar jag hur hon ser på just investeringsstödet för att bygga hyresrätter som människor har råd att bo i.

Anförande nr 107

Borgarrådet E r n l u n d (C): Det är ju ingen hemlighet vad Centerpartiet tycker om dessa stöd. Det är inte någonting som vi har stöttat under den tid som de har funnits. Det är inte rätt bostadspolitik att helt enkelt subventionerna byggbolagen, utan det vi måste se till är att det byggs snabbt men också billigt så att människor i Stockholm faktiskt har råd att bo. Då är absolut inte dessa investeringsstöd rätt väg att gå. Vi har en lång rad andra förslag som skulle vara mycket mer effektiva för att skapa en bättre bostadsmarknad.

Anförande nr 108

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Nu har vi en ny T2:a att ta ställning till. Den visar som vanligt att Stockholm har en stark ekonomi och en stark grund. Det är bra också för den nya majoriteten att det är på det sättet. Vi kan förmodligen förvänta oss år av sämre tider med en konjunkturedgång men också demografiska förändringar som innebär större utmaningar för kommunen.

Jag tycker att den budget som vi beslutade om i förra veckan gör oss bättre rustade för den lite svårare framtid som vi förväntas gå till mötes. Bland annat kommer vi att driva en politik som förhoppningsvis kommer att minska skuldbördan i Stockholm. Det tror jag är väldigt bra. Det gör oss mindre sårbara för framtida räntehöjningar. Som många har varit inne på här tar vi också bort rätten till heltid i förskolan för barn till föräldralediga, vilket jag tror kommer att skapa en bättre arbetsmiljö i förskolan för personalen och inte minst för barnen.

Vi ökar konsumtionskraften genom att sänka skatten, och det hjälps upp genom den budget som också riksdagen har antagit, där vi sänker inkomstskatterna med fokus på dem med låga och medelstora inkomster.

Vi tar otryggheten på allvar genom en historiskt stor satsning på trygghetsskapande åtgärder, inte minst mobila ordningsvakter, och vi gör också en stor satsning på socialtjänsten för att de bättre ska kunna jobba med det mycket tunga och viktiga uppdrag som socialtjänsten har.

I T2 ligger också en uppföljning av äldreomsorgens olika verksamheter, och den visar på samma problem som den har gjort under många år. Det är därför viktigt att vi nu på allvar tar tag i de problem som år efter år uppkommer. Bland annat visar det på ett behov av kompetensutveckling inom äldreomsorgen, inte minst inom hemtjänsten, där det finns väldigt många enheter där fortfarande bara mindre än hälften av personalen har undersköterskeutbildning.

I fredags var jag och delade ut broschér till vårdbiträden som har valt att vidareutbilda sig till undersköterskor. Det var fantastiskt att få dela ut dem och otroligt härligt att se glädjen och hur rörda många av de här människorna var som nu fick ta emot broschén och en blomma för att de har blivit undersköterskor och kommer att göra fantastiska insatser i äldreomsorgen i Stockholm. Den här satsningen kommer att fortsätta, och den nya majoriteten betonar också svenska språkets betydelse i äldreomsorgen. Man kommer nu att kunna söka pengar också för språkutveckling inom äldreomsorgen. Det är en viktig satsning som den nya majoriteten gör. Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 109

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Även jag har delat ut de där broscherna, och det är otroligt fint att se stoltheten hos nya undersköterskor.

Jag skulle bara vilja förtydliga två saker. För det första: När vi tillträdde följde man inte systematiskt upp utbildningsnivåerna i hemtjänsten vare sig hos privata utförare eller i egen regi. Trots att vi ställde krav på privata aktörer att ha en viss andel utbildad personal var det inte någonstans så att man faktiskt begärde in till exempel betygen. När vi började göra det i äldreförvaltningen såg man att andelen som faktiskt hade

undersköterskeutbildning låg betydligt lägre än vad man rapporterade. Det här problemet finns så att säga på båda sidor.

För det andra: När Erik Slottner säger ”söka pengar”, betyder det att ni kommer att fortsätta att avsätta pengar till kompetensutvecklingsfonden? Det finns pengar kvar som ni kommer att använda, men frågan är om ni kommer att fylla på den. Vi gjorde väldigt stora satsningar på kompetensutveckling. Det hölls oerhört många språkutbildningar under den förra mandatperioden, men jag är rädd att det stannar av om man inte fyller på kompetensutvecklingsmedlen när de tar slut.

Anförande nr 110

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Som Clara Lindblom säger finns det pengar kvar i fonden. Det finns inget beslut just nu om att fylla på den. Det finns ganska mycket pengar kvar som är avsatta, och det är dem vi nu avser att använda. Det får bli ett framtida beslut om dessa medel behöver fyllas på, men för nästa år ser vi inte att de behoven finns. Då finns det pengar så det räcker.

Det finns stadsdelar som har sagt att de har fått nej när de har ansökt om språkutbildningar. Bland annat ska svaret ha varit att språkutbildningarna är för lokala. Man har inte kunnat söka pengar när man ordnar språkutbildningar på sin arbetsplats, och jag tror att det är väldigt viktigt att man kan ordna utbildning i svenska på arbetsplatsen. I många stadsdelar finns det ett motstånd mot att åka in till exempelvis Åsö gymnasium och till de centrala delarna av staden. Att man kan göra detta lokalt på arbetsplatserna tror jag är en väldigt viktig förändring i riktlinjerna för att kunna förbättra svenska språket.

Anförande nr 111

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag vill bara tillägga att vi genomförde flera piloter under den förra mandatperioden, till exempel Koppargården där det var ett samarbete mellan sfi och äldreförvaltningen som handlade just om arbetsplatsnära svenskundervisning. Vi satsade väldigt mycket på det, så jag är inte helt med på just det Erik Slottner sade där, men det kan vi väl prata om över en sill eller så.

Jag skulle vilja kommentera debatten investeringsstöd och så vidare igen. Jag vill börja med att konstatera att jag flera gånger under de år som jag har suttit i den här salen har reagerat på den oerhört hårda ton som våra tre stadsbyggnadsherrar har mot varandra, och jag vill bara säga att om ni vill fortsätta att vara hånfulla och dryga mot varandra så var det, men blanda inte in mig! Tar ni en debatt med mig så kommer jag att göra allt vad jag kan för att hålla en respektfull ton mot er, och jag förutsätter att ni håller en respektfull ton mot mig också. Apropå demokrati och så vidare tycker jag inte att vissa typer av beteenden i talarstolen hör hemma i den här salen, och jag hoppas därför att vi i fortsättningen kan hålla en sjystare ton än vad vissa replikskiften tidigare gav uttryck för.

Jag pratade alltså om målen för allmännyttan kopplat till att Svenska Bostäder når upp till sitt mål om 1 000 bostäder per år. Jag pratade också om konsekvenserna av att man slopar det statliga investeringsstödet för byggande av hyresrätter. Siffrorna som jag nämnde gäller bland annat Riksbyggen, som har pekat på konsekvenserna i form av högre hyror i nyproduktionsprojekt runt om i landet, och både SABO, Riksbyggen och flera andra aktörer har ju varnat för att slopandet av investeringsstöd kommer att leda

till att fler hyresrättsprojekt helt enkelt inte blir av och att man kommer att se högre hyror i produktionsprojekten. Jag pratade alltså inte om Stockholmshusen. Den debatten tar jag jättegärna, men jag kan också konstatera att Stockholmshusen i Rågsved inte ens har varit aktuella för investeringsstöd, så det blir lite märkligt.

Bostadsbristen är akut. Som jag sade tidigare måste vi upprätthålla ett väldigt högt bostadsbyggande genom lågkonjunkturen. Precis som Karin Emlund sade tidigare tycker jag att vi bör ta debatten med den nationella nivån i den här frågan, och det är just därför vi har lagt det här yrkandet om investeringsstödet. Jag yrkar helt enkelt bifall till det ännu en gång.

Anförande nr 112

Borgarrådet **W e d i n** (M): Ordförande! Det som påstås tidigare under debatten kring investeringsstödet är att vi skulle dra bort stödet väldigt abrupt. Men den poäng som då gjordes är att Boverket inte får något nytt bemyndigande för nästa år, det vill säga det löper ut den 31 december 2018. Detta innebär att det inte kan beslutas om nya ansökningar. Medel finns dock kvar för ansökningar som redan beviljats. Nationellt handlar det om 3 miljarder kronor 2019 och 1,5 miljarder 2020. Det finns alltså projekt i Stockholm där man har fått det här beviljat, och då är det ingenting som försvinner.

Sedan får man ha respekt för att frågan handlar om en nationell kontext där vi i majoriteten tycker olika kring den nationella budgeten. Men detta är liksom fakta kring de projekt som gäller allmännyttan i staden.

Anförande nr 113

Borgarrådet **L i n d b l o m** (V): Det jag påtalade vad gäller behovet av övergångsregler är att väldigt många aktörer, bland annat SABO, varnar för vad som händer när man fattar sådana här beslut med två veckors varsel. Det var nämligen ett stort antal ansökningar som inkom under 2018 runt om i landet som inte hann behandlas på grund av långa handläggningstider hos ansvarig myndighet. Det som då händer är att ansökningar som kom in under 2018 inte blir behandlade för att det är ett så abrupt stopp.

Det man säger från bland annat SABO, Riksbyggen och så vidare är just att det är oerhört olyckligt att man tar bort investeringsstödet helt utan övergångsregler. Detta kommer att leda till att uppemot 5 000 hyresrätter runt om i landet stoppas och att hyrorna blir betydligt högre. Det är någonting som väldigt många aktörer har varnat för. Jag vill gärna se till exempel en skattereform för hyresrätten och att vi gör ett omtag vad gäller den statliga bostadspolitiken, men jag ser också att hyrorna i Stockholmshusen framöver hade kunnat bli ännu lägre om vi hade tillgång till ett bra statligt investeringsstöd.

Anförande nr 114

Borgarrådet **W a n n g å r d** (S): Ordförande, fullmäktige! Tyvärr lever vi i en segregerad stad. Var du växer upp i staden har betydelse för dina möjligheter senare i livet. Det här är inte rätt. Det här är någonting som jag vill ändra på. Jag vill se ett Stockholm som håller ihop, ett Stockholm som är jämlikt och som inte är segregerat.

En av nycklarna som vi kan använda till detta är förskolan. Vi har en fantastisk förskola i Stockholm. Vi har fantastiska förskollärare, vi har fantastiska barnskötare, vi har

fantastiska vuxna i förskolan som ser till att man får rätt mat och som ser till att ungarna mår bra. Vi har en fantastisk förskola!

Vi vet att barn som går i förskolan har bättre möjligheter att klara sin skolgång, att få högre betyg och därmed gå vidare till högre utbildning. Detta vet vi.

Då väljer den nya borgerliga majoriteten att välja bort vissa barn från rätten till heltid i förskolan. De barn som absolut bäst behöver heltid i förskolan kommer inte att ha den möjligheten längre. Man väljer i stället att sänka skatterna.

Störst roll spelar det i ytterstaden. Men man har inte ens remitterat ut ärendet till stadsdelsnämnderna i ytterstaden. Man har inte heller brytt sig om att remittera till de privata fantastiska förskolorna som också gör ett unikt arbete med våra barn i staden. Detta väljer man bort.

Förskolans pedagogiska verksamhet, fullmäktigeledamöter, är grunden för många barns sociala sammanhang. Det är därför vi väljer att öka förskoleschablonen med 4 procent. Vi vill se ännu fler utbilda sig till förskollärare. Därför har vi bråkat med vår egen regering för att få fler högskoleplatser på Stockholms universitet för förskollärarytbildningen.

Vi måste utveckla förskolan. Vi måste säkerställa att fler barn de facto går till förskolan. Jag vill utveckla vår välfärd. Jag satsar på det före sänkta skatter. Bifall Socialdemokraternas förslag till beslut!

Anförande nr 115

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Den högtravande retoriken om rätt till heltid i förskolan låter som om det här vore barns arbetsplats. Det rör sig alltså om små barn som ofta får sin pedagogiska verksamhet mellan nio och tre på dagen. Därefter är det mer barnomsorg.

Det är dock förskollärarnas arbetsplats, och nästan samtliga remissinstanser var ju kritiska när ni genomförde denna reform. Det är inte fler barn som går i förskolan – det är samma barn som går under längre tid utan att tillräckligt mycket resurser tillförts. Det blev ökad stress på personalen, det blev fler barn under längre tid, och det här är barn till föräldrar som är föräldralediga. Jag vill påminna om det. Det är fantastiskt att barnen kan möta sina vänner mellan nio och tre och få den stimulans de behöver, eftersom förskolan har en läroplan. Men sedan har de också rätt till sina föräldralediga föräldrar och sina syskon. Den aspekten får vi inte heller glömma bort.

Anförande nr 116

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det här handlar om rätten till heltid i förskolan. Hur föräldrarna sedan väljer att planera är upp till dem. Ni drar in rätten till heltid i förskolan. Ni bestämmer över föräldrarnas huvuden hur de ska förlägga sin föräldraledighet. Det är inte rätt, och det är inte politikens uppgift.

Politikens uppgift och ansvar handlar om alla människors lika rätt och lika möjlighet, och då har alla barn och därmed alla familjer med barn rätt till heltid i förskolan. Men där har vi diametralt olika grundsyn. Anna König Jerlmyr väljer att sänka skatterna

och dra ned på vistelsetiden i förskolan. Jag väljer bibehållen skatt i Stockholm och utökar vistelsetiden i förskolan.

Anförande nr 117

Borgarrådet Jönsson (L): Ordförande! Jag vill återigen hänvisa till Lärarförbundet: att med så bristfälliga och ohållbara lärarresurser genomföra en sådan förändring var riktigt illa och visade på stora brister i förståelse för förskolans betydelse för barnet.

Jag undrar om borgarrådet Wanngård anser att Lärarförbundets utbildade medlemmar har fel.

Anförande nr 118

Borgarrådet Wanngård (S): Absolut inte. Är det några som jag har den största respekt för är det just dem som jobbar i förskolan. Därför måste vi tillskjuta mer resurser, och vi ökade med 4 procent i vårt budgetförslag som tyvärr föll i förra veckan. Ni hade en halvering av vår ökning. Det är klart att jag ser att vi måste skjuta till mer resurser till förskolan, eftersom jag står för övertygelsen att förskolan ska utvecklas. Vi behöver fler barnskötare, fler förskollärare och mer resurser till förskolan.

Det borgarrådet Jönsson väljer är att sänka skatterna, minska ned vistelsetiden och bara behålla ”as is”. Man måste våga utveckla in i framtiden, och det gör inte den borgerliga majoriteten i Stockholms stadshus.

Anförande nr 119

Borgarrådet Slottnér (KD): Ordförande! Det är intressant att man säger att det är de barn som har föräldrar hemma som har störst behov av förskolan. I min värld borde det vara tvärtom: att det är de barn som har föräldrar som jobbar som har störst behov av förskola.

Detta handlar om hur vi prioriterar resurser. Vi tycker att det är en felprioritering av resurser att öka barngruppernas storlek och lägga det på heltid för barn som har föräldrar hemma.

Sedan tycker jag att det är intressant att Socialdemokraterna just i det här fallet inte lyssnar på facket. I alla andra fall involverar man facket väldigt nära in på sitt parti, men just i det här fallet lyssnar ni inte på personalen och professionen.

Jag tycker också att man måste ställa sig frågan om det alltid är den som går längst tid i förskolan som det går bäst för. Är det viktigast att ha flest timmar i förskolan eller är det att gå på en förskola med hög kvalitet? Det finns ju rapporter som visar att väldigt långa dagar i förskolan kan vara skadligt för en del barn, och jag tycker att man ska ta till sig även dessa rapporter.

Vi väljer inte bort barn, som det sägs ibland, utan vi väljer bort en onödig reform.

Anförande nr 120

Borgarrådet Wanngård (S): Borgarrådet Slottnér var med och styrde förra gången Alliansen styrde i Stockholm. Då införde han vårdnadsbidrag. Jag är väldigt övertygad om att Borgarrådet Slottnér inte tror på förskolan i Stockholm. Han är

övertygad om att alla föräldrar ska vara hemma med sina barn, och det går före förskolans utveckling.

Det jag vill leverera till välfärden är en förskola där alla barn har möjlighet att vistas och där föräldrarna själva väljer hur lång vistelsetiden ska vara. Nu är det borgarrådet Slottner med sina pekpinnar som väljer åt föräldrarna. Han väljer bort vissa barn från förskolan när barnen inte har rätt till heltid. Du vill sänka skatten, Erik Slottner. Du vill ha vårdnadsbidrag i Stockholm. Det införde du förra gången du styrde Stockholm, och detta står Kristdemokraterna för.

Jag vill ha mer förskola och rätt till heltid, för det är bäst för Stockholms utveckling!

Anförande nr 121

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Det blir svårt med endast en minuts repliktid, så detta föranleder att vi ändå pratar lite mer om förskolan och hur vi från den grönbå majoriteten ser på förskolan.

Förskolan är en skolform med en egen läroplan, och som trebarnsmor kan jag säga att det betyder oerhört mycket att kunna lämna sitt barn till våra fantastiska förskolor som vi har runt om i Stockholm. Vi ska utveckla förskolorna, och vi ska säkerställa att vi avlastar förskolepersonalen så att de hinner med barnen och har tid att se varje barn, har tid till pedagogisk dokumentation och till kollegialt lärande – allt det här som de efterfrågar men som de efter heltidsreformen inte har haft tid till.

Fortfarande får vi signaler om att det är ganska svårt att planera juledigheten, eftersom föräldralediga sätter sina barn i förskolan även under juledigheten när de själva är hemma. Då får förskolepersonalen väldigt svårt att ta semester. Det är också den typen av utmaningar som får ta till oss.

Det här innebär att barnen får förskola mellan klockan nio och tre varje dag. De får ta del av all den pedagogiska verksamhet som de så väl behöver, men de får också tid med sina föräldrar och med sina syskon. Det är att prioritera resurserna rätt, tycker jag.

Det här innebär inte fler barn, men hur kan vi då få in fler barn i förskolan? Ja, inte minst genom de satsningar som vi nu har i budget med att öppna upp för sfi och öppen förskola. Det är ett sätt. Det har funnits tidigare, men nu satsar vi ännu mer på det. Att barn i mer segregerade områden kan möta den fantastiska förskolan genom öppen förskola och sedan kunna slussas vidare till den ordinarie förskolan är en typ av insats som vi gör för att fler barn ska ges möjlighet att gå på förskolan.

Vi satsar på kvalitet, för barn har inte bara rätt till heltid. Jag tycker inte att det handlar om det, utan barn har rätt till en kvalitativ och bra förskola.

Anförande nr 122

S a l a r R a s h i d (S): Jag har en väldigt enkel fråga till finansborgarrådet. Om det nu är så att ni tar bort heltidsreformen för att minska barngruppernas storlek, kan hon då garantera att barngruppernas storlek kommer att minska i varje stadsdel? Redan nu när vi genomarbetar verksamhetsplanen i Skärholmen har vi sett att ambitionen i stort sett ligger på samma barnantal, 16 stycken.

Finansborgarrådet pratar väldigt varmt om öppna förskolan och att inskrivningsgraden skulle öka. Samtidigt flyttar ni över hela öppna förskolan från stadsdelarna och lägger på central medelsreserv, något som gör det omöjligt för stadsdelarna att veta hur de ska budgetera för dessa insatser. Min fråga är därför: Om Anna König Jerlmyr verkligen talar sig varm för förskolan, hur kommer det sig att öppna förskolan ligger i central medelsreserv? Kommer hon verkligen att kunna garantera att antalet barn i barngrupperna minskar bara för att ni har tagit bort heltidsreformen?

Anförande nr 123

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Tack för frågan! Det är klart att ambitionen är att minska barngruppernas storlek, eftersom vi kunde se att det ökade med reformen när alla skulle gå hur länge som helst. Det är en effekt som vi önskar se av detta.

Vi har brist på förskollärare, så det är en utmaning att hela tiden försöka behålla den personal som vi har samtidigt som vi rekryterar nya.

Sfi och öppna förskolor är ett exempel där vi riktar medel och där vi kan använda CM och annat. Just att nå kvinnor som har små barn och visa upp de fantastiska verksamheter vi har med öppen förskola, få fler att både delta i sfi-insatser och ha öppen förskola som sedan kan leda till att man vill söka sig till förskolor är ett sätt att få in fler barn i våra förskoleverksamheter.

Att det ligger i CM är bara en budgetteknisk fråga. Det säkerställer också att det finns medel att kunna ta av i detta syfte för framtiden.

§ 21 Överenskommelse om exploatering med försäljning av fastigheterna Humboldt 1, Bologna 1 i Hagastaden, Norrmalm, med Folkhem Trä AB, Folkhem Al AB, Folkhem Lärk AB, Folkhem Lönn AB samt Folkhem Björk AB

Anförande nr 124

Borgarrådet **L a r s s o n (M)**: Ordförande! Det här är ett otroligt spännande ärende så till vida att vi som har följt Hagastaden ända sedan planeringsstadiet har väntat på att se de projekt som faktiskt nu står inför att i sin helhet ligga på överdäckningen, en överdäckning som har varit en ganska komplicerad och dyr historia. Under resans gång har kraven på säkerhet och hållfasthet förändrats, så det har varit en ganska kostsam process.

Men nu är man hemma, och vi ser med glädje på att kvarteren Humboldt och Bologna ska kunna riggas på denna plats. Mig veterligen blir det spadtag inom kort, och jag hoppas att även ni som inte följer utvecklingen i Hagastaden tar er tid att åka dit för att se hur staden nu tar form, hur den Chicagoinspirerade kvartersbildningen runt hela detta område nu börjar sätta sig och man börjar ana vart det ska. Det är därför med stor glädje jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 125

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Det här ärendet är ännu mer spännande än så, för det här är såvitt vi har förstått det fortfarande tänkt att bli världens högsta trähusbyggnader med sina 13 våningar. Det kommer alltså att bli de högsta bostadshusen i trä i hela världen, så vi ser verkligen fram emot ärendet.

Husens stomme kommer att byggas i massivt trä, och utanpå fasaderna blir det lärkspån. Det är ovanpå överdäckningen av E4, E20 och även Värtabanan, och det är ytterligare en av fördelarna med att det är i trä. Vid överdäckning, vilket vi vill se fler av i Stockholm under den närmsta mandatperioden, är det oerhört viktigt med hållfastheten. Det är väldigt många ärenden som har fallit på just det. Utöver miljöfördelarna har trä fördelen att det är lättare än betong, och då blir det enklare att göra överdäckningar. Detta är alltså verkligen ett win-win-ärende, och det är fantastiskt roligt att det nu kan bli av.

§ 22 Utbyggnad av tunnelbanan till Barkarby, till Arenastaden via Hagastaden samt till Nacka och Söderort

Anförande nr 126

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Ordförande! När det handlar om allmän och lika rösträtt är det liksom inte vilken dag som helst i dag. 100 år är en lång tid, och det är viktigt. Det är tunnelbanan också, men jag måste ändå säga att demokrati inte är någonting som man kan ta för givet, utan den lever just genom att vi praktiserar demokrati, och det gör vi just här. Därför vill jag rikta ett stort tack till alla er men framför allt till alla våra föregångare som har hållit igång demokratin. Det är någonting som vi måste fortsätta med.

Det beslut som vi ska ta här rör utbyggnaden av stora delar av blå linjen till Barkarby och Arenastaden via Hagastaden. Det handlar också om Sockenplan, Kungsträdgården och Nacka kommun. Det är ett tilläggsavtal med preciseringar till de avtal från 2017 och handlar helt enkelt om hur man ska göra när man sätter igång att bygga. Det handlar om markåtkomst, vilka gator som ska användas och hur vi ska skydda träd och vatten. Det gäller även frågor om hur vi ska försöka använda våra vattenvägar när vi bygger ut tunnelbanan.

Det är mycket smått och gott, men det är viktiga saker. Staden går in med 3 miljarder i medfinansiering för att vi ska få en klimatsmart och växande region. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till fortsatt utbyggnad av tunnelbanan.

§ 23 Återremiss av motion

Anförande nr 127

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Jag vill enbart yrka på återremiss med hänvisning till att det är ett nytt borgarråd.

§ 24 Kommunen skall informera om återvändningsbidrag för hemvändande flyktingar och även i förekommande fall utbetala kommunala återvändningsbidrag

Anförande nr 128

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Det finns människor som har invandrat till Sverige och Stockholms stad som inte trivs så bra och som helt enkelt vill återvända till sitt hemland eller ett grannland. Då tycker jag och Sverigedemokraterna att vi måste ge dessa människor förutsättningar att kunna återvända. Det kan handla om att man ger ett ekonomiskt stöd eller att man hjälper till med en viss utbildning som man kan ha användning för i hemlandet.

I utlåtandet till denna motion kan man läsa att arbetsmarknadsförvaltningen till arbetsmarknadsnämnden gör bedömningen att ”information som lämnas via Migrationsverkets hemsida eller som kan lämnas av t.ex. arbetsmarknadsförvaltningen, medborgarkontor eller frivilliga organisationer i frågor om frivillig återvandring är tillräcklig”. Vi delar inte den uppfattningen, och det är också de signalerna vi får när vi är ute och träffar människor inte minst i våra förorter. Då märker vi att det är många som inte känner till att det finns något som heter återvändningsbidrag.

Sverige är faktiskt inte så fantastiskt som det en gång var. Sverige har förändrats de senaste åren. Det är inte en självklarhet att människor vill bo och leva i Sverige, utan det finns människor som hellre skulle bygga sig en framtid i något annat land. När det finns personer som har den önskan ska vi som ansvariga politiker informera om att det finns ett återvändningsbidrag. I vissa fall ska vi kunna hjälpa dessa människor med utbildning och även ekonomiskt stöd från kommunens sida. Med detta sagt yrkar jag bifall till motionen.

Anförande nr 129

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

I förvaltningslagen finns det reglerat vad kommuner och andra myndigheter ska ägna sig åt, och just vad gäller denna fråga är det Migrationsverket som har ansvaret. Därför verkar det orimligt att kommunen ska ta på sig ett ansvar som redan ligger på en statlig myndighet.

Jag anser också att de 20 miljoner kronorna som Sverigedemokraterna vill avsätta till detta kan användas till mycket annat. Bland annat inom socialnämndens område finns det många saker som vi vill göra. Men där har Sverigedemokraterna i stället föreslagit en besparing på 75 miljoner kronor.

Jag har också förstått det som att det inte ska stanna vid 20 miljoner kronor för denna satsning, utan det ska också byggas upp en återvändningsförvaltning och lokala återvändningscenter. Jag föreställer mig att vi är uppe i många hundra miljoner kronor när detta system är fullt uppbyggt. Precis som i budgetdebatten ifrågasätter jag om det egentligen finns en annan agenda bakom detta som inte bara handlar om att ge generösa bidrag till personer som vill återvända, utan att man på sikt också ska kunna säga till personer som har bott här ganska länge att det nog är dags att flytta härifrån eftersom man inte vill ha dem här.

Anförande nr 130

M a d s L u n d g a a r d (SD): Ordförande, ledamöter! Det är intressant att borgarrådet Jönsson tar upp vad som är kommunens ansvar och vad som är statens ansvar och att han också tar upp kommunallagen. Det är bra, tycker jag. Även summan 20 miljoner är intressant, för 20 miljoner plus är det som den nya majoriteten har bestämt sig för att ge till boende för vuxna som har fått avslag på sin asylansökan, vilket är Migrationsverkets ansvar. Jag tänker att det kan vara på sin plats med lite ärlighet i debatten från borgarrådets sida.

Anförande nr 131

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Dessa 20 miljoner har vi ju precis beslutat om i T2 i och för sig. Men det är väldigt angeläget med dessa 20 miljoner för de ensamkommande unga vuxna, för konsekvensen hade annars blivit att de från och med den 1 januari hade ställts ute på gatan eftersom man då hade stängt alla dessa boenden. Jag vet inte om Sverigedemokraterna själva inför sina väljare hade velat ta ansvaret för det, för det handlar ändå om mellan 500 och 800 unga personer.

Det är verkligen inga lyxboenden som erbjuds. Ibland är det nästan bara en säng. Men det är likväl viktigt att man har tak över huvudet, så jag känner mig väldigt stolt över att vi på så oerhört kort tid lyckades fixa det. Det var någonting som jag gjorde redan under mina första veckor som borgarråd.

Anförande nr 132

A l e x a n d r a M a t t s s o n Å k e r s t r ö m (V): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Stockholms stad och Stockholms län är ju en underbar plats att bo på, och jag förstår att många vill flytta hit, precis som jag har gjort. 53 procent av dem som bor i Stockholms län är födda här. Övriga har flyttat in från olika delar av Sverige och från olika länder. Man brukar säga att ungefär två busslaster varje dag flyttar till Stockholm, och i det sammanhanget är ungefär 2 000 nyanlända ingenting – ungefär 1 procent i varje stadsdel.

Staden har också visat att vi gör det här bra. Vi har klarat av att ordna boende, sfi, introduktionsförskolor och arbetsmarknadsinsatser, för vi behöver arbetskraft i Stockholm. Vi har brist på barnskötare, vårdbiträden och personal i äldreomsorgen. Eller tänker Sverigedemokraterna att det är bättre att människor återvandrar till exempel Syrien? Det är ändå så att i flyktingläger i Libanon sitter mammor med hungriga barn. De har sett sina nära dö. Alla har trots allt inte ett julbord som väntar om ungefär en timme. De drömmer om en framtid, och vi kan ge dem den.

Anförande nr 133

S a l a r R a s h i d (S): Jag vill inte förlänga debatten, men jag kunde verkligen inte låta bli att komma med ett inlägg.

Jag har aldrig varit med om att det finns sverigedemokrater som talar illa om Sverige och Stockholm på det sätt som Martin Westmont precis gjorde i talarstolen: att Sverige och Stockholm inte skulle vara så bra och att det av den anledningen finns folk som vill flytta hem. På något sätt hoppas jag att vi alltid talar väl om Stockholm och Sverige och att vi ser vilket fantastiskt land och vilken fantastisk stad det här verkligen är, där så många människor får chans och utrymme att växa.

§ 25 Tillsättande av en särskild utredning angående snöröjningen inom Stockholms stad

Anförande nr 134

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Ordförande! Vi har åter sett att snön har kommit till Stockholm, och jag tror nog att de flesta kommer ihåg att vi har haft en del problem med snön de senaste vintrarna. Man kan spekulera i vad det egentligen beror på.

Det vi vet är att vi den föregående mandatperioden hade något som kallades ”feministisk snöröjning”. Det betydde i praktiken att man tog bort snön från cykelbanor före buss- och bilgator. Men det är möjligt att det inte är hela förklaringen till det snökaos som var. Vi har också fått indikationer på att det fanns en del brister i de upphandlingar som staden har gjort.

Jag tycker inte att det är mer än rätt att man får en viss insyn i hur det egentligen har gått till med dessa upphandlingar. Det är också därför vi har skrivit den här motionen om att man ska utreda frågan, och den åsikten står jag fast vid. Nu ser jag inte Daniel Helldén någonstans, men det vore intressant om han kunde svara på frågan om hur man ser på snöröjningen under den här mandatperioden. Kommer man till exempel att fortsätta med så kallad feministisk snöröjning? Kommer man att se över de upphandlingar som har gjorts under föregående år?

Anförande nr 135

U l l a H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Detta är en nygammal fråga för mig. Jag vill bara hänvisa och yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Men jag skulle också vilja säga att i en växande stad som Stockholm är snöröjningen en väldigt komplicerad sak. Den trånga situation som finns i staden i kombination med den lagstiftning som finns, där den snö som lyfts upp från marken betraktas som farligt avfall när den ska läggas ned, har gjort det mer komplicerat för oss här i Sverige att hantera snöröjningen i trånga städer än vad som är fallet runt om i världen i övrigt.

Jag vet att trafiknämnden under 2018 har diskuterat frågorna. Man lär sig naturligtvis hela tiden när det inte fungerar speciellt bra. Den återrapportering som har skett i trafiknämnden har jag uppfattat att man är ganska nöjd med. Man ser möjligheten att utveckla detta på ett ännu bättre sätt, som jag har uppfattat det. Vi har också tagit tag i frågan i vår budget, som vi fattade beslut om i förra veckan. I och med detta tycker jag att motionen från Sverigedemokraterna lite grann slår in öppna dörrar, vilket också de remissyttranden som har lämnats säger. Det här är en ständig produktutveckling som måste ske i en växande stad där förutsättningarna ändras hela tiden.

Jag vill återigen yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 26 Bättre djurskydd och att allt kött som upphandlas i stadens verksamheter ska ursprungsmärkas

Anförande nr 136

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Svenskt djurskydd är ett av de bästa i världen, vilket vi ska vara oerhört stolta över. Tyvärr grumlas glädjen av att vi importerar alltmer kött som är halal- eller kosherlaktat utan bedövning. Det innebär att man skär strupen av djuret och sedan låter det dö genom att det förblöder, vilket är förenat med stor ångest och smärta hos djuret. I dag tillåter inte det svenska djurskyddet en nationell produktion och framställning av kött där djuret är slaktat utan bedövning, men genom att vi importerar mer och mer kött från djur som har ritualslaktats utan bedövning främjas och upprätthålls djurs lidande.

Detta kan vi inte acceptera, och jag tycker att alla partier som värnar djurs välmående bör säga nej till denna sorts upphandlingar. Sverigedemokraterna vill därför införa ett förbud för inköp av ritualslaktat kött utan bedövning inom Stockholms stads offentliga verksamhet samt kräva att upphandlingar ska ställa krav på att det kött som serveras i stadens offentliga verksamhet kommer från djur som har slaktats i enlighet med svenska djurskyddsregler. Det ska också vara tydligt ursprungsmärkt. Här har Stockholms stad en bra möjlighet att ta avstånd från slaktmetoder som är oetiska och skapar onödigt lidande för djuren. Vi kan helt enkelt vara ett flaggskepp för många andra kommuner runt om i Sverige.

Därför yrkar jag bifall till motionen.

Anförande nr 137

E v a S o l b e r g (M): Vi tackar för motionen, och vi tycker att man även här lite grann slår in öppna dörrar. Det pågår ett ganska gediget arbete med en ny strategi vad gäller mat i staden. Vi följer också den rådande lagstiftningen både när det gäller upphandling och när det gäller ursprungsmärkning så långt det bara går. Jag tycker därför inte att detta på något sätt skulle förändra vårt sätt att jobba i staden vare sig när det gäller tillgång till mat eller, givetvis, hur djuren hanteras innan de hamnar på våra bord.

Jag yrkar bifall till vårt förslag.

Anförande nr 138

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Jag kan bara säga att det låter bra. Motionen skrevs när den förra majoriteten styrde, och om den nya majoriteten har börjat titta på de här frågorna i större utsträckning är det jättepositivt. Det är vi jätteglada för.

Anförande nr 139

Borgarrådet L u h r (MP): Detta är något som vi har jobbat med, och det står också i vårt gällande miljöprogram att vi ska hantera djurskyddsfrågorna på ett bra sätt. Ni vill också att man ska ställa krav på ursprungsmärkning av allt kött. Det är någonting som finns på alla animaliska produkter man köper in, och det är också någonting som miljöförvaltningen kontrollerar.

Med tanke på det skulle jag vilja lyfta en fråga som jag glömde under budgetdebatten. Det gäller att ni vill ha fler livsmedelskontroller i Stockholm och att ni vill lägga pengar på detta. Jag undrar: Hur många livsmedelskontroller vill ni ha utöver dem vi redan gör?

Anförande nr 140

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Det är bra att borgarrådet tar upp frågan, för vi anser att det finns ett visst samband med just vårt förslag om fler livsmedelskontroller. Vi anser nämligen att det förekommer ett visst fusk med till exempel ursprungsmärkning, och därför har vi budgeterat för att öka anslaget inom området – helt enkelt för att stävja det fusk som finns.

Anförande nr 141

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Fru ordförande! Det är självklart viktigt med djurskyddet. Jag vill egentligen bara ge en sakupplysning: Numera accepterar de flesta muslimer – det är väl dem vi talar om – i världen både elbedövning och bultpistol när man slaktar enligt denna metod. Det går alltså att genomföra bedövning i de flesta fall. Det är också någonting som Jordbruksverket har konstaterat. Detta bara sagt som en sakupplysning: Det finns bedövningsmetoder för halalslakt. Men det gäller förstås att undersöka om de har använts för det kött som serveras.

Anförande nr 142

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Jag tycker ändå att det borde vara en målsättning att vi inte köper in något ritualslachtat kött över huvud taget i verksamheten. Jag tycker inte att ritualslachtat kött alls hör hemma i Sverige. Då är det viktigt att kommunen är den som leder utvecklingen, tydligt tar avstånd och säger: Vi accepterar inte att våra barn, våra äldre och så vidare får äta den typ av kött där djuren har torterats till döds. Jag tycker att det är viktigt att kommunen i detta läge klart och tydligt visar att vi tar avstånd från denna behandling av djur.

§ 27 Interpellation (2018:16) av Jan Valeskog (S) till borgarrådet Joakim Larsson (M) om risken för blågrönt stopp för 1 000 bostäder på Årstafältet

Anförande nr 143

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 144

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Joakim Larsson och jag har fått en uppsträckning för vår ton, så vi kan väl vara extremt snälla mot varandra i den här diskussionen. Det är ju så nära jul, och jag ska göra mitt bästa. Sedan får jag se om jag får någon julklapp.

Det handlar om något som vi har pratat om flera gånger, och det ställs i interpellationen ett antal frågor om det här – Årsta golf. Det är alltid bra med en historisk tillbakablick, och den är som följer: I december 2015 beslutade fullmäktige i enighet om hur Årstafältet skulle utformas och om detaljplanen för detta. Då beslutade man också att inte ha kvar Årsta golf på denna plats eftersom det upptar ett stort utrymme, nämligen tre hektar. Själva parkytan är 15 hektar, och den nya parken ligger på närmare 30 hektar. Det är alltså 20 procent. Vi var då rädda för hur det skulle bli – och det var ingen diskussion om det – när ytan skulle få 800 meter staket runt golfanläggningen mitt i parken. Det skulle bli 30 meter högt, och det skulle säkert bli nät över stora delar för att inte golfbollarna skulle flyga. Det var alltså ingen större debatt.

Sedan hände någonting, nämligen det som vi i en tidigare debatt pratade om: Det dyker upp ett antal lobbyister som påverkar de borgerliga partierna. De kanske framför allt påverkade de politiker som bodde i Årsta; vad vet jag? Det hände sig sedan att man helt plötsligt ändrade uppfattning och sade att detta inte var något problem. Detta sade man trots att förvaltningarna, både exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret, sade att detta skulle kräva en ny detaljplan. Det går ändå, sade de borgerliga och nu har också Joakim Larsson sagt det: Det går ändå, bara man vill tillräckligt mycket gå det!

Det är också kontentan av överenskommelsen här. Ni vill väldigt mycket, och ni vill att golfen ska vara kvar och att de ska få ta tre hektar mitt i parken fast det kommer att bli en enorm barriär. Exkluderande design är bara förnamnet på en sådan här konstruktion. Detta är kanske en av de viktigaste och finaste parkerna i Stockholm. Oavsett om det är gocartbana, djurpark eller golfbana blir det en väldig barriär med så här höga staket var man än placerar det. Vi vet också från andra parker hur viktigt det är att det inte blir ett tillhåll för mindre trevlig verksamhet. Det är självklart en stor risk när man bygger upp 800 meter staket där folk på stora sträckor inte får röra sig att det blir ett tillhåll på utsidan, även om man har roligt med golfen på insidan. Det är ett ytterligare problem.

Därför har jag ställt ett antal frågor. Jag har inte fått svar på allihop, så jag kan ta och upprepa dem. Några av dem gäller om man tycker att detta är rimligt. Det kostar 50 miljoner kronor, och trots att vi var eniga i beslutet 2015 ska man bränna upp dem, förutom alla andra pengar som har bränts upp av den nya majoriteten. Jag försökte nu säga detta så snällt jag kunde.

Anförande nr 145

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag tycker nog att du har ett vänligt tonläge, Jan Valeskog, men kanske inte i den utsträckning som borde vara fallet gentemot omvärlden. Socialdemokraterna var före valet 2014 ganska tydliga. Då sade de att de skulle göra allt de kunde för att se till att Årsta golf skulle finnas kvar trots stadsutvecklingen i området och att det skulle integreras med den nya parken som mycket riktigt är på 30 hektar. Man har sagt att denna verksamhet behöver ha någonstans mellan två och tre hektar. I dag är den på tre hektar, men man är villig att komprimera den något.

I den mån som man under resans gång bestämmer sig för att Årsta golf ska bort från Årstafältet tillhör det väl majoritetens allvar och uppdrag, tycker jag, att man ser till att försöka hitta en ny placering. Det har inte Jan Valeskog varit ett dugg intresserad av, för det var hans föregångare som drev frågan om Årsta golf och tyckte att det var en viktig del av Årstafältet och verksamheten där och så vidare.

Jag tänker inte argumentera så mycket för Årsta golf, för det intressanta är att även denna interpellation handlar om att 1 000 bostäder på Årstafältet ska stoppas på grund av att vi gärna ser att man hittar en lösning för Årsta golf. Återigen vill jag påpeka att det inte kommer att stoppas 1 000 bostäder, och inte några bostäder alls, på Årstafältet. Det gör att frågorna 1, 2 och 3 skulle kunna besvaras mycket enkelt, med ett nej. Vi tycker inte att en golfanläggning utgör exkluderande design, som du kallar det. Det tyckte inte heller din företrädare.

Vi har som sagt möjlighet att inrymma olika typer av verksamheter i området just för att vi pratar om ett par hektar mot de 30 som finns tillgängliga. Sedan ska man naturligtvis inte sticka under stol med att det finns andra saker i parken som man också måste se till blir verklighet. Det handlar bland annat om de kolonilotter som finns i den ena delen av parken. Vi avser inte att ta bort något sådant ur planen heller, men vi tycker att det är viktigt att vi gör som vi redan sade innan valet 2014 och försöker hitta en lösning för Årsta golf. Där ligger det i plattformen.

Anförande nr 146

Borgarrådet V a l e s k o g (S): För att börja positivt kan jag säga att jag älskar golf även om jag inte själv spelar. Men det råder inte brist på golfanläggningar, utan det är tvärtom ett överskott. Jämför då med det som vi har lagt in i stället, nämligen fotbollsplaner. Det gäller två stycken, en sjuanna för spontanidrott och en elvamanna för träning och spel. Dessa hade vi en diskussion om tidigare, och det finns ett stort behov av dem. De får knappast plats om man också ska ha in golfen.

Man kan räkna på olika sätt, men det är helt klart att om man tar hänsyn till koloniområdet, skogsområdet och byggnader är det 15 hektar kvar. Då tar man 20 procent av parkytan, och det är väldigt mycket – framför allt om vi pratar om staket i den här storleken, höjden och omfattningen. Det är verkligen ett praktexempel på exkluderande design.

Jag kan inte gå på annat än vad våra experter säger, och de säger att vi får riva upp detaljplanen om golfen ska in. Jag hör att borgarrådet säger att man kan bara man vill och lägger manken till. Han har lite olika formuleringar som går ut på att det går. Om

det vore så enkelt! Det kommer ni att bli varse att det kanske inte är under era fyra år, om det nu blir fyra år.

Det är mycket stora värden som vi ger bort till en entreprenör. En av frågorna är: Varför ska just den här entreprenören få dem? Jag kan lova att det finns många entreprenörer som vill ha tre hektar mark i pangläge inhägnat för golf eller någonting annat i Stockholm från stadens sida. Det borde i så fall upphandlas eller hanteras på något mer demokratiskt sätt, om man säger så, om det är så man verkligen vill prioritera detta.

Jag upprepar kärnfrågan. Alla var eniga när vi fattade beslutet i december 2015 om att det inte skulle vara någon golf där. Vartenda parti var överens om det. Sedan ändrade ni er när det blev omfattande lobbying. Vi vet hur den ser ut. Det var stora pengar i det. Då säger som sagt kontoren att det krävs nya detaljplaner. Jag vet att åtminstone finansborgarrådet har sagt att om det nu krävs en ny detaljplan som försenar projektet och bostäderna blir det ingen golf. Jag frågar därför borgarrådet Larsson om han har samma uppfattning som finansborgarrådet tidigare har uttryckt, nämligen: Innebär detta förseningar? Innebär det att med nya detaljplaner för bostäderna blir det inte heller någon golf? Kan man få ett rakt svar på den frågan?

Anförande nr 147

Borgarrådet L a r s s o n (M): Men snälla Jan Valeskog, kan vi inte vara överens om att interpellationen handlar om någonting som du faktiskt inte pratar särskilt mycket om i talarstolen? Interpellationen handlar om att 1 000 bostäder stoppas på Årstafältet. Det är till och med rubriken, och det är hela argumentationen. Vi säger att det inte kommer att stoppas några bostäder på Årstafältet. Men vi vill försöka hitta en lösning åt Årsta golf, precis som ni ville före valet 2014 men som du stoppade som det första du gjorde när du fick ett politiskt inflytande. Du stoppade Årstagolfen.

Jag vet inte vad du pratar om för lobbyorganisationer; jag tycker att det är helt fascinerande. Jag vet inte vad du har varit utsatt för, för jag har inte varit utsatt för några lobbyorganisationer i någon större utsträckning. Verksamhetsutövaren, däremot, har absolut tillskrivit oss, och det har funnits listor och annat kring de ungdomar och äldre som använder sig av verksamheten. Visst har de hört av sig till staden, men så är det ju alltid! Jag kallar inte det för att vara utsatt för lobbying av något slag. Det är människor som använder verksamheten som har hört av sig inte bara till mig utan uppenbarligen även till Valeskogs företrädare, som fortfarande tycker att detta är en bra idé som vi ska försöka förverkliga.

Det viktiga här är att vi ser till att stadsutvecklingen absolut inte ska stoppas upp på något sätt i den här staden. Men vissa saker behöver man se om man kan justera, för det är många som är engagerade i just den här verksamheten och i andra verksamheter. Vem som sedan driver den eller inte har inte ens varit en fråga. Den frågan skulle man möjligen ha kunnat ställa till ytterligare ett av de socialdemokratiska borgarråden, som har skrivit långa arrendavtal med just denna verksamhetsutövare. Det är någonting som vi får fråga vårt tidigare socialdemokratiska borgarråd om, men jag känner inte till detaljerna om detta.

Det handlar om att få in verksamheten i detaljplaneringen så att det är möjligt att ha denna typ av verksamhet också i framtiden på platsen eller på någon annan närliggande plats. Hur som helst är interpellationssvaret utformat precis som frågorna om de 1 000

bostäderna. Jag vill försäkra er om att vi inte kommer att tappa takt på grund av att vi försöker att hitta lösningar för en för många ganska viktig verksamhet.

Anförande nr 148

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag får replikera snälla Joakim Larsson med en ännu snällare Joakim Larsson. Men i den här frågan finns två saker svart på vitt. Det handlar dels om att inget av era partier reserverade sig i december 2015. Då stod det uttryckligen att Årsta golf inte ska vara kvar. Det handlar dels om ärenden från både stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden där det står svart på vitt att om man ska få in verksamheten, och stoppa in tre hektar med en stor och omfattande verksamhet, krävs det en ny detaljplan. Om det blir så stoppas bostäderna. Precis så tydliga har våra experter varit.

Borgarrådet kanske inte tror på detta, men jag kan bara utgå från att de experter och jurister som uttalar sig säger att det här kräver en ny detaljplan. Då försenas eller stoppas 1 000 bostäder. Det var därför jag ställde den fråga som jag inte fick något svar på. Om det är på det viset som våra tjänstemän säger, att det krävs en ny detaljplan och att projektet med bostäder då stoppas – kommer ni då fortfarande att hålla fast vid att ni ska ha tre hektar med ett 800 meter långt och 30 meter högt staket mitt i en park som en barriär? Det svarade inte borgarrådet på.

Jag ser nu att Karin Ernlund har begärt ordet efter mig. Jag har tyvärr inget ytterligare inlägg, så jag får replikera i förväg. Även när det gäller Centern har jag noterat att de lokala Årstafrågorna har haft stor framgång i förhandlingarna, så jag får gratulera Karin Ernlund till det. Detta är ett praktexempel, och jag vet att just Centern har haft uppe frågan om att man är negativ till exkluderande design. Jag får passa på att skicka med en fråga till Karin Ernlund. Centerpartiet tycker att det är förfärligt att exkludera människor från att röra sig och förflytta sig på publika ytor. Vad säger ni då om denna anläggning mitt i parken med dessa staket där folk ska röra sig? Ser inte borgarrådet Ernlund några risker för att det kommer att bli ett tillhåll utanför och att det kommer att bli en park som är betydligt mycket sämre än vad den annars hade kunnat vara? Här har vi ett guldläge för en park som skulle kunna bli en av Stockholms finaste och mest attraktiva där folk kan röra sig på stora, fina ytor. Nu förstör ni den med 800 meter långa staket som är väldigt höga.

Anförande nr 149

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Jag häpnar över argumenten från Jan Valeskog i denna debatt. Han säger att en golfanläggning skulle bli ett tillhåll. Jag vet inte om Jan Valeskog har varit på Årstafältet och besökt Årsta golf och sett den verksamhet som bedrivs där. Jag hör också argument i debatten om att vi skulle driva Årstafrågor på grund av att representanter för Centerpartiet har bott i Årsta. Jag vet inte om borgarrådet syftar på mig. Jag kan då upplysa om att jag för tre dagar sedan flyttade och att jag tycker att det är ett ovärdigt argument från din sida att hävda att jag skulle driva frågor på grund av att jag bor i ett visst område.

Om du har följt Centerpartiet och vår stadsbyggnadsdebatt under de senaste tio åren vet du att vi driver en politik som handlar om att vi ska ha en levande, rolig och aktiv stad. Det är precis det som detta handlar om: På Årstafältet finns i dag en populär idrottsverksamhet som aktiverar både äldre och yngre. Det är en verksamhet som man kan åka till med tvärbana och med buss. Snart kommer man att kunna åka dit också

med tunnelbana. Det här är någonting unikt. Vi ska inte ha en stadsutvecklingspolitik som tar bort populära verksamheter, utan tvärtom. Det är det som är grunden till att vi har drivit frågan.

Jag kan svara på frågan om stoppade bostäder: Svaret är nej. Vi kommer inte att stoppa några bostäder på Årstafältet.

Anförande nr 150

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det finns stora risker med denna debatt, som en del av er kanske tycker är mindre skojig. Ni kanske tror att detta är ett sätt för oss att få tiden att gå eftersom julbordet börjar först klockan 19. Jag vill bara säga att så är inte fallet. Vi försöker att hålla oss på den nivå som frågan förtjänar.

Jag tycker att Jan Valeskog minst sagt är ute och cyklar när han börjar prata om exkluderande design. Nu talar vi alltså om att för att inte någon ska få en boll i huvudet när man är ute och vandrar i en park finns det ett staket och ett skynke runt verksamheten. Detta är inte att betrakta som exkluderande design; jag vill bara informera om det. Exkluderande design har de senaste åren, åtminstone vad jag vet, handlat mer om något slags parkbänkar som det inte går att sitta på för att man ska undvika att människor sitter där. Det kan man i och för sig ifrågasätta, men det är exkluderande design när man i stadsrummet bygger på ett sätt för att undvika att människor går dit. Det handlar inte om ett staket runt en verksamhet; det kan jag försäkra. I så fall skulle vi ha samma diskussion om fotbollsplaner och allt möjligt.

Vad detta handlar om är att Socialdemokraterna har bestämt sig för att Årsta golf ska bort från Årstafältet. Där ska det i stället enligt planen, om jag minns rätt, ligga en fotbollsplan. De inledande diskussionerna om Årstafältet handlade om att inrymma också en fotbollsverksamhet och en fotbollsplan på området. Det har ritats och ritats i området, och man har försökt att få in golfen under andra delar av projektet. Men just för att den inte ska konkurrera med bostäder lät man i många av förslagen golfen ligga kvar på ungefär den plats den ligger på i dag, men man sköt på den något.

Vi har som sagt inget syfte att minska antalet bostäder på Årstafältet. Jag ser gärna att de kanske till och med utökas framöver. Man kanske kan ha slutna kvarter och annat på Årstafältet för att få in fler bostäder och verksamheter i området. Det vore bra. Vi kommer att pröva – hur mycket ni än vill att ni inte gör det – att se om det är möjligt att få in denna verksamhetsgren även fortsättningsvis på Årstafältet. Vi tycker inte att man ska behandla en verksamhetsgren annorlunda än någon annan. Vi fortsätter att jobba med detta och ser inte verksamheter av detta slag som exkluderande.

Anförande nr 151

U l f W a l t h e r (S): Ordförande! Nog är det så att vi socialdemokrater har bestämt oss i denna fråga. Själv har jag visserligen bara handikapp liggande åtta i minigolf, men när det gäller större golf och storstadsområden delar jag ändå inte Moderaternas syn att det finns plats på detta på Årstafältet.

Som vi hörde nyss är det en populär sport och idrott som finns där och som aktiverar äldre och yngre, i huvudsak. Någon sade till mig att golfen på Årstafältet hade sagt att de engagerade ungefär 140 000 besökare år 2017. Det är en ganska bra siffra. Samma person hade sedan räknat ut att om man tog bort dagar då det regnade eller var kallare

än minus 5 grader kom man upp till 800 besökare per dag på golfrängen på Årstafältet. Då börjar siffrorna bli något mer tveksamma.

Detta är inte heller något miljöprojekt. Nog går det att ta tunnelbana eller kanske tvärbana dit i framtiden, men om man passerar området i dag ser man att det är människor i min ålder med dieseldrivna bilar som min som står parkerade där. Detta är alltså inte heller ett jämlikhetsprojekt

Det är också ganska stora ytor. Har de sex hektar i dag? Ska de ha tre eller två framöver? Det är alltså två hektar parkmark i det som blir en storstadsmiljö. Det är parkmark som vi behöver använda för ungdomars spontanidrott, för att bygga schysta bostäder till stockholmarna eller för att ha just för rekreation som alla kan komma åt.

Det finns kranskommuner som inte tar sitt ansvar när det gäller bostadsbyggande och som har betydligt mer grönområde per invånare än vad vi har i Stockholmsområdet. Detta är kranskommuner som kanske skulle vara intresserade av att bygga för golf. Jag hoppas att Moderaterna kanske kan lyfta diskussionen med dem så att dessa kommuner kan ta det ansvar som ni har anklagat oss för att inte ha tagit, det vill säga att hitta en ersättningsyta för golfen. Flytta golfen dit och låt oss bygga bostäder, spontanidrottsytor och schyst parkmark på Årstafältet!